

Aluehallitus

Kokousaika 23.1.2024 klo 14:00 - 15:59

Kokouspaikka Teams

Jäsenet	x Aula Maria Kaisa	pj	Flink-Liimatainen Piia	varajäsen
	x Ahola Lotta	1. vpj	Koikkalainen Emilia	varajäsen
	x Hovikoski Mervi	2. vpj	Kautto-Koukka Leena	varajäsen
	x Haaparanta Jukka	jäsen	Kankaanniemi Toimi	varajäsen
	x Kiiskinen Kari	jäsen	Parkkonen Kari	varajäsen
	x Nissinen Eino	jäsen	Hovila Sari	varajäsen
	x Puro Markku	jäsen	Poti Jorma	varajäsen
	x Savolainen Katri	jäsen	Viitasaari Vilma	varajäsen
	x Tiainen Eila	jäsen	Pernu Ilkka	varajäsen
	x Timperi Kati-Erika	jäsen	Lajunen Heimo	varajäsen
	x Vanhala Mauno	jäsen	Neittaanmäki Pekka	varajäsen
	x Vepsäläinen			
	Hilma, saapui klo	jäsen	Rantanen Riikka	varajäsen
	14.14 § 22 aikana			
	x Ylälehto Jani	jäsen	Nykänen Jouko	varajäsen

Muut läsnäolijat

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
x Kokko Jani	aluevaltuuston pj	
x Paloniemi Aila	aluevaltuuston 1. vpj	
x Luoma-aho Janne	aluevaltuuston 2. vpj	
x Tollet Jan	esittelijä, hyvinvointialuejohtaja	
x Aalto Johanna, saapui klo 15.01 § 22 aikana	johtava lakimies	
x Karttunen Henna	hallintosihteeri	
x Kallimo Kati	toimialajohtaja, sote-palvelut	
x Leppä Lasse	toimialajohtaja, konsernipalvelut	
x Koponen Sanna- Riikka	vs. viestintäjohtaja	
x Marjakangas Pasi	pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtaja	
x Mensala Ville	pelastusjohtaja	
x Suntioinen Aija	talousjohtaja	

Pöytäkirjan allekirjoitus
ja varmennus

Aluehallitus

Maria Kaisa Aula
puheenjohtaja

Pasi Marjakangas
pöytäkirjanpitäjä

Eino Nissinen
pöytäkirjantarkastaja

Markku Puro
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 26.1.2024, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyvaks.fi) 29.1.2024.

Kokousaika 23.1.2024 klo 14:00 - 23.1.2024 15:59

Kokouspaikka Teams

Käsitellyt asiat

18 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
19 § Pöytäkirjan tarkastus	2
20 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
21 § Viranhaltijapäätökset	4
- Liite: Viranhaltijapäätökset 9.-15.1.2024	5
22 § Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus	6
23 § Vuoden 2024 toiminnan ja talouden raportointimalli	7
- Malliraportti vuoden 2024 neljännesvuosikatsauksesta	9
- Malliraportti vuoden 2024 kuukausiraportista	124
24 § Aluevaltuuston jäsenen vaihtuminen	147
25 § Ilmoitusasiat	148
- Hyvinvointialueneuvottelu Keski-Suomen hyvinvointialue pöytäkirja	149
- VN/36810/2023-STM Päätös_Keski-Suomi valtionavustushakemus_Hyvän työn ohjelma	155
- Keski-Suomen kestävän kasvun ohjelma vuosikatsaus 2023	163
Muutoksenhakuohjeet	189

Aluehallitus

§ 18 Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti aluehallituksen jäsenille 18.1.2024.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

§ 19

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa, Eino Nissinen ja Markku Puro, varalle Katri Savolainen ja Eila Tiainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

§ 20 Työjärjestyksen hyväksyminen

Julkinen

Aluehallitus 23.1.2024 § 20

Selostus asiasta Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Asian kokouskäsitely:

Esityslistalla ollut § 25 Henkilöstöjaoston varajäsenen vaihtuminen päätettiin poistaa asialistalta.

Päätös Aluehallitus päätti poistaa asialistalta esityslistalla olleen § 25 Henkilöstöjaoston varajäsenen vaihtuminen. Muilta osin työjärjestys hyväksyttiin esityksen mukaan.

Aluehallitus

§ 21

Viranhaltijapäätökset

Selostus asiasta

Viranhaltijoiden päätökset ovat nähtävillä osoitteessa:

https://hyvaks-julkaisu.tweb.fi/ktwebscr/vparhaku_tweb.htm

Hallintosäännön § 25 mukaan ylemmälle toimielimelle ei ilmoiteta seuraavia päätöksiä:

- henkilöstöä koskevat päätökset, lukuun ottamatta valintaa vakinaiseen virkasuhteeseen;
- tilojen vuokraaminen ulkopuolisille tilapäiseen käyttöön;
- hankintapäätökset, joiden kokonaisarvo jää alle kansallisen kynnyksarvon;
- alle 2000 euron vahingonkorvaukset;
- operatiiviset päätökset, joilla ei ole välittömiä talousvaikutuksia.

Henkilötietoja sisältävät päätökset poistetaan yleisestä tietoverkosta henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön nojalla päätöksen muutoksenhakuajan päätyttyä tai kun päätös on lainvoimainen.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää, ettei se käytä hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan edellä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

Aluehallitus merkitsee tiedoksi viranhaltijapäätökset, joiden otto-oikeusaika on päättynyt.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Viranhaltijapäätökset 9.-15.1.2024

VIRANHALTIJAPÄÄTÖSLUETTELO

9.-15.1.2024

Pelastusjohtaja Ville Mensala

Päätösnumero	Päätöspäivämäärä	Asia
1/2024	11.1.2024	Päätös muiden palvelujen hinnoista

Aluehallitus

§ 22 Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/187/00.02.01/2022

Aluehallitus 23.1.2024 § 22

Selostus asiasta

- 1) Vastine moniviranomaisyhteistyön lisäselvityspyyntöön
- 2) Terveiset hyvinvointialuejohtajien verkostosta
- 3) Terveiset aluehallitusten puheenjohtajien kokouksesta

Asian kokouskäsittely:

Hilma Vepsäläinen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.14.
Johanna Aalto saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 15.01.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

§ 23 Vuoden 2024 toiminnan ja talouden raportointimalli

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2854/02.02.00/2023

Aluehallitus 23.1.2024 § 23

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985

Selostus asiasta Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan (5.12.2023, §72) aluevaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2024 hyväksyttiin joulukuussa 2023. Vuoden 2024 toiminnasta ja taloudesta raportoidaan aluehallitukselle ja aluevaltuustolle siten, että

1. neljännesvuosikatsaukset käsitellään päätösasioina aluehallituksessa ja aluevaltuustossa
2. tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja muiden talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosikatsausten yhteydessä
3. kuukausiraportit toimitetaan aluehallitukselle tiedoksi portaaliin kuukausittain

Lisäksi hyvinvointialueen johtoryhmässä seurataan talouden toteumaa ja ennustetta sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja muiden talouden tasapainottamistoimenpiteiden etenemistä kuukausittain. Talouden seurantaa ja raportointia tehdään kuukausittain myös muilla organisaatiotasolla.

Neljännesvuosikatsauksen sisältö:

- Hyvinvointialuejohtajan katsaus
- Toimialajohtajien katsaukset
- Talous
- Tuottavuusohjelman toimenpiteet ja muut talouden sopeuttamistoimenpiteet
- Toiminnan tavoitteiden toteutuminen
- Toiminnan tietoja
- Henkilöstö
- Hankeraportointi
- Hankintapäätösten raportointi
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Kuukausiraportit sisältävät

Aluehallitus

- Hyvinvointialuejohtajan ja toimialajohtajien katsaukset
- Talouden toteumatiedot ja tilinpäätösennusteen

Vuonna 2024 raporttitietojen esittämistapaa täydennetään vuoden 2023 vertailutiedoilla.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 74

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Hyvinvointialuejohtaja esittää, että aluehallitus hyväksyy vuoden 2024 toiminnan ja talouden raportointikäytännön ja raportointimallin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Malliraportti vuoden 2024 neljännesvuosikatsauksesta
Malliraportti vuoden 2024 kuukausiraportista

Neljännesvuosikatsaus vuonna 2024

Neljännesvuosi- katsauksen sisältö

- Toimintakertomus
 - Hyvinvointialuejohtajan katsaus
 - Toimialajohtajien katsaukset
- Talous
- Tuottavuusohjelman toimenpiteet ja muut talouden sopeuttamistoimenpiteet
- Toiminnan tavoitteiden toteutuminen
- Toiminnan tietoja
- Henkilöstö
- Hankeraportointi
- Hankintapäätösten raportointi
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Toimintakertomus

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Kesäkuun puolivuotiskatsauksessa vuoden 2023 alijäämä kasvoi merkittävästi. Tämä seurauksena uudelleenarvioitiin suunniteltujen toimenpiteiden taloudellista riittävyyttä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Syyskuussa annettiin hyvinvointialueen organisaatiolle talouden sopeutusohjeet, joiden tavoitteena on vaikuttaa vuoden 2023 menoihin ja minimoida syntyvä alijäämä.

Syyskuun neljännesvuosikatsauksen alijäämäennuste -94 M€ on linjassa kesäkuun puolivuotiskatsaukseen -96 M€.

Strategian toimeenpanoon liittyvää uudistumisohjelman valmistelua on jatkettu. Sen lisäksi on käynnistetty palvelutuotantosuunnitelman selvitystyön valmistelu. Palvelutuotantosuunnitelman käsittely on aikataulutettu aluevaltuuston käsittelyyn huhtikuussa 2024.

Hyvinvointialuejohtajan kuntakierros jatkuu ja puolessa alueen kunnissa on vierailtu. Kierroksella on tavattu kuntien johtoa, palvelutuottajia, asiakkaita/kuntalaisia ja henkilöstöä.

Toimielintyöskentelyn projekti (FCG) saatettiin päätökseen syyskuussa. Jatkokehitystä tehdään saatujen toimenpidesuosituksen mukaisesti, ja mahdolliset hallintosääntömuutokset tulevalle valtuustokaudelle toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Konsernipalveluiden toimialajohtajan katsaus

Konsernipalveluiden toimialalla on ensimmäisenä toimintavuonna keskitytty turvallisen siirtymän toteuttamiseen, eli palveluiden jatkuvuuden turvaamiseen ja hallinnon toimintatapojen ja -mallien rakentamiseen.

Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttama muutoksen laajuus ja syvyys juuri konsernipalveluissa on yllättänyt. Hallinnon ja tukipalveluiden henkilöstö on siirtynyt konsernipalveluiden palvelukseen 26 eri organisaatiosta ja yhdenkään organisaation hallintomalli ei ole ollut suoraan monistettavissa hyvinvointialueelle. Hallinnon toimintatapojen ja organisaation rakentaminen ja kehittäminen jatkuu edelleen.

Organisoitumisen keskeneräisyydestä huolimatta ensimmäisen toimintavuoden aikana on pystytty valmistelemaan ja hyväksymään isoja päätöskokonaisuuksia, kuten: strategian toimeenpano-ohjelma, Kukkulan kauppa, tuottavuusohjelma, edunvalvontasuunnitelma hallitusohjelmaneuvotteluja varten, asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistäminen, omistajaohjauksen periaatteet ja hyvinvointialueen omistamien yhteisöjen hallitustyöskentely.

Konsernipalveluiden talouden seuranta haastaa erityisesti se, että kuluvan vuoden talousarvio on laadittu yhdistelemällä luovuttavien organisaatioiden talousarviot. Näin ollen tiedot eivät vastaa todellista siirtyneen toiminnan kustannustasoa ja on rakeenteellisesti poikkeava. Käytävissä ei ole myöskään aiempien vuosien toteumatietoja, joita voisi hyödyntää seurannan ja ennustamisen tukena.

Alkaneelle syyskaudelle konsernipalveluiden toimiala on organisatorisesti huomattavasti valmiimpi kuin vuoden alussa. Henkilöstöorganisaatio on pääpiirteittäin vakiinnutettu ja kaikkiin avaintehtäviin on ensimmäisen vuosipuoliskon aikana saatu henkilöt nimettyä. Syyskauden osalta hallinnon vuosikelloa on kehitetty ja sen avulla pyritään parantamaan asioiden valmistelua ja ennakoitavuutta. Syksyn osalta päätöksentekoon onkin tulossa useita merkittäviä päätöskokonaisuuksia mm. strategian toimeenpano-ohjelmaan liittyen.

Pelastustoimen toimialajohtajan katsaus

Pelastustoimen toimialalla, Keski-Suomen pelastuslaitoksella, toiminta on edennyt suunnitellusti toimintavuoden aikana. Palvelutuotannossa ei ole esiintynyt merkittäviä poikkeamia. Lakisääteisissä tehtävissä, pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä ja onnettomuuksien ehkäisyyn sekä varautumiseen ja väestönsuojeluun kuuluvissa tehtävissä, ei ole tapahtunut merkittäviä tehtävämäärien kasvua yksittäisiä poikkeamia lukuun ottamatta (paloriski-ilmoitukset + jatkotoimenpiteet). Ensihoitopalvelutuotannossa ei ole tapahtunut merkittäviä poikkeamia.

Hyvinvointialueen yhteiset konsernipalvelut ja toimintamallit ovat rakentuneet toimintavuoden aikana. Palvelujen toiminta on kehittynyt palvelutuotannon toimialan näkökulmasta parempaan suuntaan. Taloushallinnon näkökulmasta pelastuslaitos on pysynyt talousraamissa. Toimintavuodelle suunniteltuja kehittämistoimenpiteitä ei ole tehty täysimääräisesti, joten henkilöstökuluissa toteumaennuste on alle budjetoidun. Käyttötaloudessa on kuitenkin tullut suunnittelemattomia kustannuspaikkojen ylityksiä.

Henkilöstöressurssien ongelmat ovat tiedossa ja ne liittyvät pelastustoiminnan operatiivisen valmiuden järjestämiseen. Alueen päiväpaloasemina toimivissa työskentelypisteissä on merkittäviä pelastajien rekrytointiongelmia. Lainmukaiset pätevyysvaatimukset omaavia pelastajia ei saada rekrytoitua päivätyöhön. Pelastajien osalta poistumaa on ollut toimintavuoden aikana myös monitoimiyksiköistä, joissa on jatkuvasti paikattava resurssivajaus. Lakisääteisen onnettomuuksien ehkäisytyön resursseissa on pieni vajaus alueen riskiperusteiseen tasoon nähden. Henkilöstön saatavuuden, veto- ja pitovoiman, säädetyn pelastustoiminnan toimintavalmiuden varmistamiseksi ja varallaoloon kohdistuvien oikeudellisten riskien välttämiseksi pelastustoimen palvelutasopäätöksessä esitetään suunnitelmallisia kehittämistoimenpiteitä palveluiden turvaamiseksi.

Toimintavuoden viimeisellä kvartaalilla valmistellaan päätöksentekoon pelastustoimen palvelutasopäätös, toimialan osalta hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys vuodelle 2024, valmistaudutaan päätettyihin talouden tuottavuus- ja sopeuttamistoimenpiteiden mukaisiin toimenpiteisiin sekä valmistellaan toimialan ja vastuualueen palveluiden vuoden 2024 suunnitelmia.

Hyvinvointialueen ja hyvinvointialueen pelastuslaitoksen vetovoiman parantamiseksi viestintää tehostetaan työvoiman saatavuuden ja pitovoiman parantamiseksi.

Soten toimialajohtajan katsaus

Elokuun aikana toiminta palasi ns. normaaliin toimintaan kesäkauden jälkeen. Kesäajan toiminta arvioitiin toteutuneet kohtuudella, verrattuna esimerkiksi, alueen vuoden takaiseen tilanteeseen. Hyvissä ajoin keväällä käynnistetty kesäajan toiminnan suunnittelu ja yhteisen tilannekuvan ylläpito koko kesälomakauden kannatteli toimintaa. Henkilöstöä ei saatu rekrytoitua kaikkiin sijaisuuksiin ja monessa kohdin henkilöstön jousto arjessa, työvuoroissa, ylläpiti toimintaa, kiitos henkilöstölle.

Rekrytointihaasteet jatkuivat elokuussa ja etenkin haastetta on hyvinvointialueen pohjoisessa osassa, jonne erilaisista syistä on ollut vaikea saada työntekijöitä. Toimenpiteitä kohdennetaan ko. työyhteisöihin myös työnantajan taholta ja rekrytointeja jatketaan ja ylläpidetään aktiivisesti. Osittain tarpeenmukaisia potilas- ja asukaspaikkoja on jouduttu pitämään kiinni henkilöstövajeen vuoksi, potilasturvallisuus tai hoitajamitoitus perusteilla. Myös hyvinvointialueen sisäisen valvonta on kiinnittänyt huomioita valvontakäynneillä riittävän henkilöstömäärän ja –rakenteen toteutumiseen potilasturvallisen toiminnan turvaamiseksi sekä antanut tästä ohjeistusta toimipisteille. Asukas ja potilaspaikkojen väheneminen lisää jonoa ja odotusaikaa esimerkiksi ikääntyneiden asumispalveluihin tai kuormittaa kotiuttavaa toimipistettä. Myös alueellisen osastotoiminnan paikkojen supistaminen väliaikaisesti kuormittaa vuodeosastopalveluja ja hidastaa Novasta kotiutumista. Henkilöstön saatavuutta on pitänyt osittain turvata ostopalveluiden avulla joka lisää merkittävästi kustannuksia.

Aluehallitus teki elokuussa päätöksen Jämsän Terveys Oy:n sopimuksen mukaisten palveluiden vaiheittaisen liikkeen luovutuksen käynnistämisestä siten että osa sopimuksen mukaisista toiminnoista siirtyy hyvinvointialueen palvelutuotannoksi jo vuoden 2024 aikana ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä 31.8.2025. Vaiheittainen liikkeenluovutus on projektoitu ja toteutuu tiiviissä yhteistyössä Jämsän Terveys Oy:n kanssa. Lisäksi päätettiin vaativan erikoissairaanhoidon kustannusten eriyttämisestä Jämsän Terveys Oy:n vuosihinnasta.

Perusterveydenhuollon kiirettömään hoitoon pääsyn enimmäisaikoja tiukennettiin portaittain ja 1.9.2023 alkaen. Hoitotakuuseen pääsemin varmistamista jatkettiin jatkamalla tiimimallin käyttöönoton laajentamista vastaanotto toiminnassa että tehostamalla digitaalisten palveluiden käyttöä. Suunterveydenhuollossa otettiin käyttöön siirrettävä vastaanottopiste. Hoitotakuu kiirettömän hoidon osalta on 1.9 alkaen perusterveydenhuollossa 14 vuorokautta ja suun terveydenhuollossa neljä kuukautta

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon ja palvelurakenteen siirtyminen ja sen ylläpitäminen aiemman järjestämismallin laajuisena aiheuttaa osaltaan talousarvion ylitysennusteen. Talousarviopohjassa olevat puutteet suhteessa siirtyneeseen palvelutuotantoon ja sen laajuuteen, näyttäytyy etenkin vammaispalveluissa ja lastensuojelussa, hoitotarvikejakelussa sekä ikääntyneiden asumispalveluiden ostoissa sekä muissa asiakaspalveluiden ostoissa. Lisäksi henkilöstömenot ylittyvät merkittävästi, sekä palkkamenoina että työvoimastopalveluna.

Syyskaudella sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestämisen linjausten määrittely luo näkymän hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden palvelutuotannolle, jolloin toiminnassa edetään seuraavaan palvelutuotannon uudistusvaiheeseen. Uudistustyö, palveluiden järjestämisen linjaukset ja tuottavuusohjelman toimenpiteet suhteuttavat palvelutuotantoa myös talouden reunaehtoihin. Sosiaali- ja terveystalouden palvelutuotantosuunnitelmatyö käynnistyy.

Talous

Talouden toteumaennusteen laadinnan perusteet

- Talouden toteumaennuste on laadittu huomioiden tiedossa olevat kustannustekijät, joilla on vaikutusta koko loppuvuoden talouden toteumaan. Ennuste on laadittu koko vuodelta.
 - Tammi-syyskuun toteumaennuste on laadittu toteutuneen kirjanpidon ja tiedossa olevien talouden kehitykseen vaikuttavien tekijöiden pohjalta.
 - Yhdeksän kuukauden toteumatietojen perusteella toimintakate on jaksotettua talousarviota heikompi. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka tulojen toteuma on jaksotettua talousarviota suurempi, niin menot ovat toteutumassa jaksotettua talousarviota suurempina.
 - Koko vuoden ennusteeseen liittyy vielä merkittävästi epävarmuustekijöitä ja aiempien vuosien vertailutietoja ei ole käytettävissä, mikä osaltaan vaikeuttaa koko vuoden toteuman arviointia.

Hyvinvointialueen avainluvut

miljoona euroa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Tilinpäätös- ennuste 2024	Ennustettu poikkeama 2024	Muutos TP2023 - TPE2024
Toimintakate	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	0	0	0	0
Valtionrahoitus	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	0	0	0	0
Lainakannan muutos	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12.	0	0	0	0	0

Hyvinvointialueen vuoden 2023 talous on jäämässä alijäämäiseksi

- Arvio hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämästä on noin 94 miljoonaa euroa. Ennuste on heikentynyt edellisestä elokuun kuukausiraportin ennusteesta noin 10 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueen talousarvion mukaiset menot ovat noin 1,3 miljardia euroa.
 - Arvio valtion rahoituksesta on heikentynyt 2 miljoonaa euroa (valtiovarainministeriö julkaisi uusimman arvion vuoden 2023 rahoituksesta 10.10.) ja lisäksi sosiaali- ja terveystalouden toimialan ennuste on heikentynyt 8 miljoonaa euroa.
 - Puolivuosisikatsauksen perusteella muodostettu tilinpäätösennuste näytti, että hyvinvointialueen talous olisi jäämässä 96 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Puolivuosisikatsaukseen nähden ennuste vuoden 2023 alijäämästä ei ole oleellisesti muuttunut.
- Keskeisin syy syntyvään alijäämään on nykyisessä rahoitusmallissa, joka ei riittävästi huomioi vuoden vaihteessa hyvinvointialueiden järjestämistä vastaavalle siirtyneen toiminnan tosiasiallista kustannustasoa eikä jo vuoden 2023 aikana tapahtunutta nopeaa kustannustason nousua. Rahoitusmallista johtuva rahoituksen vaje on yli 80 miljoonaa euroa. Kustannustason nousun taustalla ovat valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan palkkaratkaisu, ostopalveluiden hintojen, tilavuokrien sekä korkojen nousu ja inflaatio.
- Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on jälkijättöinen. Vuoden 2023 rahoitus on pohjana vuoden 2024 rahoituksen laskennassa, joten vastaava vaje on myös vuoden 2024 rahoituksessa. Kustannusten nousua vastaava tarkistus tehdään ensimmäisen kerran vasta vuoden 2025 rahoitukseen, siihen saakka rahoituksen taso on alimitoitettu suhteessa lakisääteisten palveluiden todellisiin kustannuksiin.

Hyvinvointialueiden rahoitus ei vastaa siirtyneen toiminnan kustannuksia

- Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2023 rahoitus on arviolta yli 80 miljoonaa euroa pienempi kuin hyvinvointialueelle siirtyneen toiminnan tosiasialliset kustannukset vuonna 2023
 - Sosiaali- ja terveysalan palkkauksen ns. perälautaratkaisun vaikutuksia ei ole huomioitu hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksessa, arvioitu vaikutus noin 9,7 miljoonaa euroa
 - Lainsäädäntöön perustuvat tilavuokrat kunnille ovat aiempaa tilakustannusten tasoa ja vuoden 2023 talousarviota suuremmat, vaikutus noin 10,5 miljoonaa euroa
 - Hintojen nousu on alkuvuoden 2023 aikana ollut hyvinvointialueindeksiä suurempaa, arvioitu vaikutus n. 16 miljoonaa euroa
 - Ympäri vuorokautisten asumispalvelujen hinnankorotukset 1.4.2023 alkaen ovat olleet 10–25 %, arvioitu vaikutus 10 miljoonaa euroa
 - Korkotaso on noussut arvioitua enemmän, vaikutus noin 3,6 miljoonaa euroa
 - Korona-ajasta jäänyt hoito- ja hoivavelka on kasvattanut palvelujen tarvetta enemmän kuin ennakoitiin, arvioitu vaikutus yli 30 miljoonaa euroa
 - Lakisääteisten velvoitteiden tiukentuminen vuonna 2023 on lisännyt kustannuksia enemmän kuin rahoituksen kasvu, arvioitu vaikutus noin 3 miljoonaa euroa asumispalvelujen hinnankorotusten lisäksi
- Valtion rahoituksen puutteiden lisäksi vuoden 2023 talouden vajetta kasvattavat työvoiman saatavuuden vaikeudet. Erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa työpanosta on jouduttu hankkimaan normaalia korkeammilla kustannuksilla, vaikutus arviolta 23 miljoonaa euroa vuositasolla.

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma (1000 €)	Tilinpäätös	Talousarvio	Ennuste	Poikkeama	Toteuma	Toteuma	Muutos 2023-2024	
	2023	2024	2024	TA - ENN	1-xx	1-xx	€	%
TOIMINTATUOTOT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksutuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINTAKULUT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINTAKATE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VALTION RAHOITUS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VUOSIKATE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Huomiot

- Teksti
- Teksti

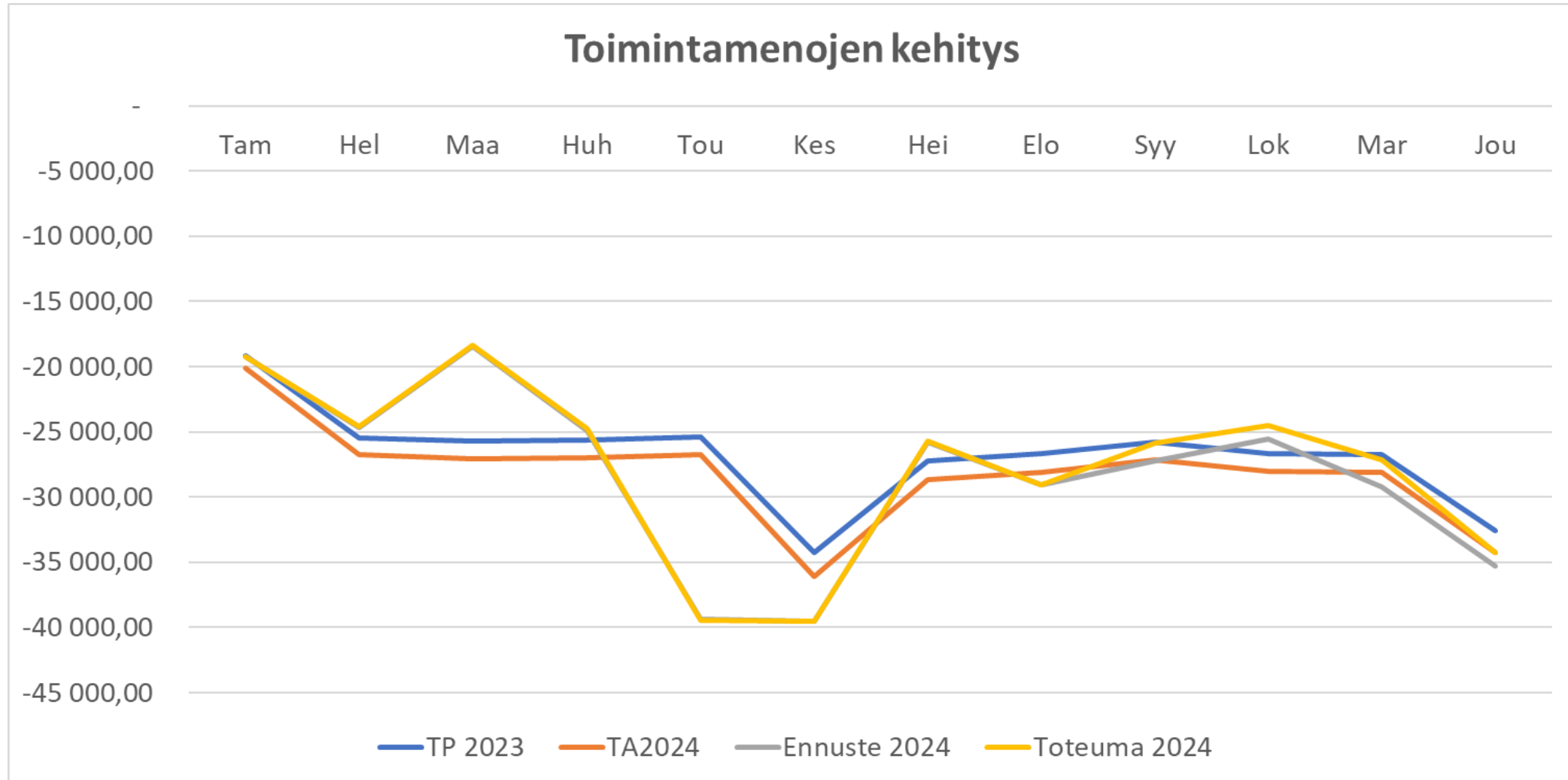
Hyvinvointialueen vastuualueiden toteuma

1 000 €	TP 2023	TA 2024	TOT 2024	2024 TA - TOT		Muutos 2023-2024	
	1-x	1-x	1-x	€	%	€	%
HVA KÄYTTÖTALOUS (Toimintakate)	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Konsernihallinto	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Strateginen johtaminen ja järjestäminen	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Johtamisen tukipalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Palvelutuotannon tukipalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Pelastustoimi	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Koti- ja asumispalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Sairaalapalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %

Hyvinvointialueen vastuualueiden ennuste

1 000 €	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Tilinpäätös- ennuste 2024	Ennustettu poikkeama 2024	Muutos TP2023 - TPE2024
HVA KÄYTTÖTALOUS (Toimintakate)	0	0	0	0	0
Konsernihallinto	0	0	0	0	0
Strateginen johtaminen ja järjestäminen	0	0	0	0	0
Johtamisen tukipalvelut	0	0	0	0	0
Palvelutuotannon tukipalvelut	0	0	0	0	0
Pelastustoimi	0	0	0	0	0
Sosiaali- ja terveystaloudet	0	0	0	0	0
Sosiaali- ja terveystaloudet yhteiset	0	0	0	0	0
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	0	0	0	0	0
Koti- ja asumispalvelut	0	0	0	0	0
Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus	0	0	0	0	0
Sairaalapalvelut	0	0	0	0	0

Hyvinvointialueen talouden kehitys

Tuottavuusohjelman toimenpiteet ja muut talouden sopeuttamis- toimenpiteet

Talouden sopeuttamistoimenpiteet

- Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelma koostuu seuraavista toimenpiteistä
 - 1) Aluevaltuuston toukokuussa 2023 hyväksymän tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet
 - 2) Vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä suunnitellut muut talouden tasapainottamistoimenpiteet vuosille 2024-2026
 - 3) Välittömästi toteutettavat lyhyen aikavälin säästö-/sopeuttamistoimenpiteet
 - 4) Edunvalvonta hyvinvointialueiden rahoitusmalliin ja lainsäädännön velvoitteisiin vaikuttamiseksi
- Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja muiden talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisen seuranta:
[Linkit ulkoisiin esityksiin \(toimialoittain\)](#)

Toimenpiteiden seuranta, esimerkki

Toimenpide	Käytännön toimenpiteet	Talousvaikutus 1000 € TAVOITE	Talousvaikutus PERUSTEET	Seurattava mittari	Mittari Q1/2024	Talousvaikutus Q1/2024	Talousvaikutuksen tila Q1 VAIHDA VÄRI VIHR/KELT/PUN	Talousvaikutukset yhteensä, v. 2024	Vastuuhenkilö
TUOTTAVUUSOHJELMAN TOIMENPITEET									
Johtamisen tukipalvelut, HR- palvelut (omistaja: Eija Heikkilä)									
Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen, sairausolopissaolokustannuksiin vaikuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> * Hyvinvoinnin kehittäminen * Sairauspoissaolokustannusvaikutus; sairauspoissaolotilastot ja hälytysrajat esihenkilöiden työpöydälle ja varhaisen tuen keskustelut osaksi arjen esihenkilötyötä * Työyhteisöjen psyykkisen ja fyysisen kuormituksen seuranta, yhteistyön kehittäminen työterveysyhteistyökumppanin kanssa * Työote-toimintamallin tavoitteena työhön palaaminen työkyvyn edetessä * Esihenkilötyössä ja työyhteisöissä noudatetaan työkykyisyyttä tukevia käytäntöjä * Hyvän työarjen rakentamien työntekijöille ja työyhteisöille. 	1250,0		ei mittaria				0	
Osatyökykyisten urapolut; korvaavan työn käytännöt osaksi arkea ja korvaavan työn määrä lisääntyy vuosittain, ennakaiset eläköitymiset työkyvyttömyysperusteisesti vähenevät ja osaratkaisut käytössä työkyvyn heikentyessä.	ei diaa	500,0		ei mittaria				0	
Henkilöstöhallinta ja resurssisuunnittelun kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> * Henkilöstömitoituksien tarkastelu ja mitoitus perustehtävän mukaisesti, vakituisen varahenkilöstön rakentaminen hyvinvointialueen yhteiseksi resurssiksi. * Vakituinen varahenkilöstö korvaa äkillisiä, lyhytaikaisia poistumia. * Resurssikeskus yhdistää työnhakijan työn tarpeen ja hyvinvointialueen työn teettämisen tarpeet. * Ulkopuolinen työ ja organisaation sisäinen keikkailu organisoidaan yksikön toimesta. * Vuokratyön käyttäminen rakennetaan ketjun päähän. * Esihenkilöiden työtä sijaishankinnassa tuetaan tällä järjestelyllä. * Ostopalvelujen käyttöä tarkastellaan kriittisesti oman työn vaihtoehtona. * Hyödynnetään eri ammattiryhmien osaamista täysimittaisesti ja kehitetään työnjakoa. * Kehitetään sisäisen liikkuvuuden toimintamallia työskentelyedellytysten ja myös motiivoinnin sekä palkitsemisen keinot. * Kehitetään työnjakoa myös hallinnollisen työn osalta. * Otetaan käyttöön automatisaatiota / robotiikkaa ja vähennetään päällekkäistä työtä. 	300,0		ei mittaria				0	
Työvoiman hankinnan kehittäminen, palkitsemisen kehittäminen, lähijohtamisen kehittäminen. Hyvinvointialueen yhtenäisten hyvien henkilöstökäytäntöjen kehittäminen.	ei diaa	ei vaikutusta merkittynä		ei ole				0	
Logistiikka- ja kuljetuspalvelut									
Ostodatan analysoiminen materiaaliostojen osalta.	Tavoitteena selvittää aktiiviset, menekiltään suurimmat tuotenimikkeet ja optimoida varustuksen ja kiertokäytön sekä ylläpidon ostoprosessien ulkopuolisia osia.	150,0		ei ole				0	

Toimialojen toteumat ja talousarviossa pysyminen

Konsernipalvelut (1/3)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Toimialalla on keskitytty isojen syyskaudella päätöksentekoon tulevien asiakokonaisuuksien valmisteluun. Merkittävimpiä päätöksentekoon tulevia asiakokonaisuuksia ovat sote-palveluiden järjestämisen linjaukset, palvelutasopäätökset, muut strategian toimeenpano-ohjelmaan liittyvät ohjelmat, tilaverkkoselvitys, hallintosäännön päivitys sekä ensi vuoden talousarvio.
- Johtuen hyvinvointialueen ensimmäisestä toimintavuodesta eri ohjausasiakirjat valmistellaan ja hyväksytään ensikertaisesti.
- Lisäksi toimialalla on jatkettu hallinnon ja tukipalveluiden prosessien vakiinnuttamista ja päällekkäisyyksien purkamista sekä keskitytty toimielintyöskentelyn parempaan koordinointiin mm. vuosikellotyön avulla.
- Toimialan talouden seuranta ja ennusteeseen laatimista vaikeuttaa se, että vertailutietoa aikaisemman vuoden toteumasta ja kulujen jaksottumisesta eri kuukausille ei ole käytettävistä. Lisäksi kuluvan vuoden talousarvio on laadittu yhdistelmänä luovuttavien organisaatioiden talousarvioista ja ne poikkeavat rakenteeltaan hyvinvointialueen konsernipalveluiden organisaatiomallista. Vuoden 2024 talousarvioon oikaistaan konsernipalveluiden talousarvio vastaamaan toimintaa, joka tulee helpottamaan talouden seuranta ja ennustamista.

Konsernipalveluiden toimintakatteen toteutuminen vastuualueittain

Tilin nimi	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN
	1	1	€	%
	Konsernipalvelut	Konsernipalvelut	Konsernipalvelut	Konsernipalvelut
TOIMINTATUOTOT	33 403 217	38 931 847	-5 528 630	-14,20 %
Myyntituotot/Liikevaihto	8 635 492	10 719 895	-2 084 402	-19,44 %
Maksutuotot	0	1 682 307	-1 682 307	-100,00 %
Tuet ja avustukset	22 278 000	21 045 052	1 232 948	5,86 %
Muut toimintatuotot	2 489 725	5 484 594	-2 994 869	-54,61 %
TOIMINTAKULUT	271 238 071	281 266 701	-10 028 631	-3,57 %
Henkilöstökulut	88 881 668	87 472 352	1 409 317	1,61 %
Palvelujen ostot	98 158 276	98 244 824	-86 548	-0,09 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	17 810 676	17 361 634	449 042	2,59 %
Avustukset	982 345	909 672	72 673	7,99 %
Muut toimintakulut	65 405 105	77 278 219	-11 873 114	-15,36 %
TOIMINTAKATE	-237 834 854	-242 334 854	4 500 000	-1,86 %

Tilin nimi	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN
	13	13	€	%	10	10	€	%	11	11	€	%	12	12	€	%
	Konsernipalvelut yhteiset	Konsernipalvelut yhteiset	Konsernipalvelut yhteiset	Konsernipalvelut yhteiset	Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	Strateginen kehittäminen ja järjestäminen	Johtamisen tukipalvelut	Johtamisen tukipalvelut	Johtamisen tukipalvelut	Johtamisen tukipalvelut	Palvelutuotannon tukipalvelut	Palvelutuotannon tukipalvelut	Palvelutuotannon tukipalvelut	Palvelutuotannon tukipalvelut
TOIMINTATUOTOT					5 488 881	4 734 491	754 389	15,93 %	25 279 925	31 215 978	-5 936 053	-19,02 %	2 634 412	2 981 378	-346 966	-11,64 %
Myyntituotot/Liikevaihto					2 219 256	2 182 416	36 840	1,69 %	3 788 825	7 372 010	-3 583 185	-48,61 %	2 627 412	1 165 470	1 461 942	125,44 %
Maksutuotot										22 041	-22 041	-100,00 %	0	1 660 266	-1 660 266	-100,00 %
Tuet ja avustukset					3 039 000	2 194 644	844 356	38,47 %	19 232 000	18 695 907	536 093	2,87 %	7 000	154 501	-147 501	-95,47 %
Muut toimintatuotot					230 625	357 432	-126 807	-35,48 %	2 259 100	5 126 021	-2 866 921	-55,93 %	0	1 141	-1 141	-100,00 %
TOIMINTAKULUT		0	0	-100,00 %	14 299 206	13 544 817	754 389	5,57 %	192 409 178	202 845 232	-10 436 054	-5,14 %	64 529 687	64 876 653	-346 966	-0,53 %
Henkilöstökulut		551 731	-551 731	-100,00 %	7 962 938	6 135 220	1 827 718	29,79 %	44 430 059	41 846 405	2 583 653	6,17 %	36 488 672	38 938 995	-2 450 324	-6,29 %
Palvelujen ostot		47 740	-47 740	-100,00 %	5 118 773	6 219 599	-1 100 826	-17,70 %	74 611 790	75 518 445	-906 656	-1,20 %	18 427 714	16 459 040	1 968 674	11,96 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		14 719	-14 719	-100,00 %	41 000	69 240	-28 240	-40,79 %	8 399 337	8 082 755	316 582	3,92 %	9 370 339	9 194 920	175 419	1,91 %
Avustukset					826 345	904 316	-77 971	-8,62 %	156 000	5 356	150 644	2812,40 %	0			
Muut toimintakulut		-614 190	614 190	-100,00 %	350 150	216 442	133 708	61,78 %	64 811 993	77 392 271	-12 580 278	-16,26 %	242 962	283 697	-40 735	-14,36 %
TOIMINTAKATE		0	0	-100,00 %	-8 810 325	-8 810 325	0	0,00 %	-167 129 253	-171 629 254	4 500 000	-2,62 %	-61 895 275	-61 895 275	0	0,00 %

Konsernipalvelut (2/3)

Toimialan talous tulee ennusteen mukaan ylittymään noin 4,5 M€.

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Johtamisen tukipalveluissa ylitysennuste on noin 10,5 M€
 - Talousarviopoikkeama johtuu tilapalveluiden vuokratilakustannusten ylityksestä. Kuluvan vuoden talousarviossa oleva varaus vuokratiloihin ei vastaa hyvinvointialueen vuokrasopimusten tosiasiallisia kustannuksia. Tämä johtuu osin siitä, että kuluvan vuoden talousarvion valmistelussa hyödynnettiin luovuttavien organisaation tilakustannuksia. Hyvinvointialueen tilakustannukset kuitenkin poikkeavat kuntien tilakustannuksista, sillä hyvinvointialue on vuokrannut tilat käyttöönsä valtioneuvoston antaman valtakunnallisen asetuksen mukaisin ehdoin vuosille 2023-2025. Syksyn talousarviomuutoksissa talousarvio tullaan korjaamaan tältä osin todellisia kustannuksia vastaavaksi. Samoin vuoden 2024 talousarvioon vuokratilakustannukset budjetoidaan todellisia kustannuksia vastaavaksi
- Rahoitus ja vastuut -palvelualueella toimintakate toteutuu noin 6,0 M€ talousarviota parempana
 - Talousarviota parempi tilinpäätösennuste johtuu mm. Kevan tasausmaksun tarkentumisesta matalammaksi kuin alkuperäisessä talousarviossa (2,4 M€) sekä korona - ja työaikakorvauksien erillislaskutuksista (3,4 M€) kunnilta.
- Muilta osin konsernipalveluiden toimialan talouden ennustetaan toteutuvan kokonaisuutena talousarvion mukaisena.

Konsernipalvelut (3/3)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Konsernipalveluiden toimialan ennustetaan pysyvän talousarviossa lukuun ottamatta tilavuokratkustannuksia. Tilavuokrien ylitys johtuu ennen kaikkea budjetointivirheestä, joka korjataan syksyn talousarviomuutoksien yhteydessä. Tilavuokrien määrään ei voida merkittävästi vaikuttaa tilivuoden 2023 aikana, sillä hyvinvointialueen vuokrasopimukset ovat pääosin voimaanpanolainsäädännön mukaisia määräaikaisia vuokrasopimuksia.
- Konsernipalveluiden toimialalla osa toiminnoista ylittää hieman talousarvion, mutta ylitykset pystytään kattamaan toimialan sisältä muista toiminnoista.
- Toimintatapojen tehostamisella, päällekkäisyyksien purkamisella, hankintasopimusten läpikäynnillä, tiukennetulla täyttölupamenettelyllä/rekrytoinnilla sekä välittömällä talouden säästöohjeilla on sopeutettu konsernipalveluiden toimintaa ja varmistettu talousarviossa pysyminen. Mm. palvelutuotannon tukipalveluiden ja hallintopalveluiden talousarvioihin ensimmäisen vuosipuoliskon seurantatietojen perusteella kohdistuneet ylityspaineet on onnistuttu poistamaan/supistamaan.
- Konsernipalveluiden toimialan toimintaan ja talouteen on kohdistunut merkittävää ristipainetta kuluvana vuonna. Uuden organisaation hallinnon ja tukipalveluiden toimintamalleja vielä rakennetaan ja eri sidosryhmien odotukset hallinnon vasteelle ovat korkeat. Samalla on kuitenkin jouduttu sopeuttamaan toimintaa talousarviossa pysymiseksi.

Pelastustoimi (1/3)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Palvelutuotannossa ei merkittäviä poikkeamia, henkilöstöresursseissa kuitenkin haasteita.

Pelastustoimen toimintakatteen toteutusasteen muutokset 2023-2024 § 23

ESIMERKKI

vastuualueittain

Tilin nimi	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN
	20	20	€	%
	Keski-Suomen pelastuslaitos	Keski-Suomen pelastuslaitos	Keski-Suomen pelastuslaitos	Keski-Suomen pelastuslaitos
TOIMINTATUOTOT	6 025 000	5 958 334	66 666	1,12 %
Myyntituotot/Liikevaihto	768 000	4 121 947	-3 353 947	-81,37 %
Tuet ja avustukset	5 207 000	1 833 613	3 373 387	183,97 %
Muut toimintatuotot	50 000	2 775	47 225	1701,96 %
TOIMINTAKULUT	38 818 000	38 702 255	115 745	0,30 %
Henkilöstökulut	31 838 085	29 918 124	1 919 960	6,42 %
Palvelujen ostot	2 263 673	3 829 160	-1 565 487	-40,88 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 569 559	2 633 782	-64 223	-2,44 %
Avustukset	100 000	135 233	-35 233	-26,05 %
Muut toimintakulut	2 046 684	2 185 956	-139 272	-6,37 %
TOIMINTAKATE	-32 793 000	-32 743 921	-49 079	0,15 %

Tili	Tilin nimi	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN
		204	204	€	%	201	201	€	%	202	202	€	%	203	203	€	%
		Keski-Suomen pelastuslaitos yhteiset	Keski-Suomen pelastuslaitos yhteiset	Keski-Suomen pelastuslaitos yhteiset	Keski-Suomen pelastuslaitos yhteiset	Riskienhallinta, pela	Riskienhallinta, pela	Riskienhallinta, pela	Riskienhallinta, pela	Pelastustoiminta	Pelastustoiminta	Pelastustoiminta	Pelastustoiminta	Ensihoito	Ensihoito	Ensihoito	Ensihoito
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT					189 000	57 740	131 260	227,33 %	916 000	1 586 826	-670 826	-42,27 %	4 920 000	4 313 768	606 232	14,05 %
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto					182 000	55 500	126 500	227,93 %	586 000	702 678	-116 678	-16,60 %	0	3 363 768	-3 363 768	-100,00 %
33003399	Tuet ja avustukset									290 000	883 613	-593 613	-67,18 %	4 917 000	950 000	3 967 000	417,58 %
34003559	Muut toimintatuotot					7 000	2 240	4 760	212,50 %	40 000	535	39 465	7379,99 %	3 000	0	3 000	
TKULUT	TOIMINTAKULUT		482 521	-482 521	-100,00 %	2 712 617	1 205 946	1 506 671	124,94 %	20 460 383	22 139 188	-1 678 805	-7,58 %	15 645 000	14 874 600	770 399	5,18 %
40004299	Henkilöstökulut		451 221	-451 221	-100,00 %	1 751 616	941 803	809 814	85,99 %	16 185 425	16 355 365	-169 940	-1,04 %	13 901 044	12 169 736	1 731 308	14,23 %
43004499	Palvelujen ostot		21 544	-21 544	-100,00 %	694 001	190 149	503 852	264,98 %	763 716	2 479 454	-1 715 738	-69,20 %	805 956	1 138 013	-332 057	-29,18 %
45004699	Aineet, tarvikkeet ja tavarat		9 094	-9 094	-100,00 %	267 000	73 983	193 017	260,89 %	1 379 559	1 650 125	-270 566	-16,40 %	923 000	900 580	22 420	2,49 %
47004799	Avustukset									100 000	135 233	-35 233	-26,05 %	0			
48004995	Muut toimintakulut		662	-662	-100,00 %		11	-11	-100,00 %	2 031 684	1 519 012	512 672	33,75 %	15 000	666 271	-651 271	-97,75 %
TKATE	TOIMINTAKATE		-482 521	482 521	-100,00 %	-2 523 617	-1 148 206	-1 375 412	119,79 %	-19 544 383	-20 552 363	1 007 980	-4,90 %	-10 725 000	-10 560 832	-164 167	1,55 %

Pelastustoimi (2/3)

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Ennusteen mukaan toimialan talous tulee toteutumaan hieman ylijäämäisenä.
- Toimintamenot tulevat hieman alittumaan.
- Pieni vaara budjetin ylitykselle on kuitenkin olemassa, koska:
- Palveluiden ostoissa tulee ylitystä leasing-vuokrien takia: vaikuttaa myös lisääntyvinä menoina kaluston ylläpitoon aineissa ja tarvikkeissa.
- Henkilöstökulut mahdollisesti alittuu: joitakin rekryjä ei vielä saatu maaliin.
- Ensihoidon tehtävämäärät vaihtelevat, ennuste vuodelle 2023 on hieman pienempi, kuin talousarviossa -> vaikuttaa tuloihin pienentävästi.
- KELA:n korvaukset sairaankuljetuksista kirjautuvat jälkijättöisesti, eivätkä sen takia näy sen kuukauden raportissa, jossa ovat toteutuneet.
- Tulot tulevat jäämään hieman talousarviosta.

Pelastustoimi (3/3)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Kun toiminta jatkuu samanlaisena kuin nyt, ei tarvita suuria suunnan muutoksia.
- Hankintoja tehostetaan ja ostoja keskitetään kulujen säästämiseksi.

Sosiaali- ja terveystalvet (1/3)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Palvelutarpeen kasvu
 - Hoitoon ja palveluun pääsyn turvaaminen ja nopeuttaminen
 - Hoitotakuussa pysyminen tilanteessa, jossa kysyntä sekä hoidon tarpeen arviointi, että hoitoa odottavien määrä kasvaa
 - Digitaalisten palveluiden laajentaminen
- Kustannusten kasvu ja sen hillitseminen
 - Inflaation vaikutukset
 - Ostetun palvelutuotannon sekä aineiden tarvikkeiden hintojen merkittävä kasvu
 - Talousarvioon siirtyneiden kustannusten tarkastelu ja täsmentäminen sekä olemassa olevien käytäntöjen hahmottaminen ja käytäntöjen yhtenäistäminen asia kerrallaan
- Henkilöstön saatavuuden heikkeneminen
 - Rekrytoinneissa onnistuminen
 - Laadukas esihenkilötyö

Sosiaali- ja terveystalouden toimintakatteen talousarviopöytäkirja

ESIMERKKI

Liite: Ainehallitus 22.11.2024 § 23

vastuualueittain

Tilin nimi	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS - ENN
	3	3	€	%
	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut
TOIMINTATUOTOT	132 552 469	139 418 063	-6 865 595	-4,92 %
Myyntituotot	30 960 056	41 338 881	-10 378 825	-25,11 %
Maksutuotot	80 675 124	79 424 986	1 250 138	1,57 %
Tuet ja avustukset	9 844 758	11 173 623	-1 328 864	-11,89 %
Muut toimintatuotot	11 072 531	7 480 574	3 591 956	48,02 %
TOIMINTAKULUT	959 531 205	1 069 293 434	-109 762 230	-10,26 %
Henkilöstökulut	468 638 455	506 985 945	-38 347 490	-7,56 %
Palkat ja palkkiot	389 054 892	418 457 476	-29 402 584	-7,03 %
Henkilösivukulut	79 583 563	88 528 470	-8 944 906	-10,10 %
Palvelujen ostot	386 417 396	459 560 245	-73 142 849	-15,92 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	58 159 143	76 249 198	-18 090 056	-23,72 %
Avustukset	37 446 027	21 588 860	15 857 167	73,45 %
Muut toimintakulut	8 870 184	4 909 185	3 960 999	80,69 %
TOIMINTAKATE	-826 978 736	-929 875 371	102 896 635	-11,07 %

Tilin nimi	ENN 2023	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN	KS 2023	ENN 2023	KS - ENN
	34	€	30	30	€	31	31	€	32	32	€	33	33	€
	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut yhteiset	Sosiaali- ja terveystalouden palvelut yhteiset	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Koti- ja asumispalvelut	Koti- ja asumispalvelut	Koti- ja asumispalvelut	Laaja-alainen sosiaali ja terveystalouden palvelut	Laaja-alainen sosiaali ja terveystalouden palvelut	Laaja-alainen sosiaali ja terveystalouden palvelut	Sairaala- ja sairaalapaikalliset palvelut	Sairaala- ja sairaalapaikalliset palvelut	Sairaala- ja sairaalapaikalliset palvelut
TOIMINTATUOTOT	7 773	-7 773	3 868 830	4 626 125	-757 295	61 326 756	55 259 627	6 067 129	29 896 604	29 344 722	551 882	37 460 279	50 179 817	-12 719 538
Myyntituotot			1 909 063	4 131 676	-2 222 613	5 914 676	3 463 002	2 451 674	5 432 990	2 369 787	3 063 203	17 703 327	31 374 416	-13 671 090
Maksutuotot			1 801 650	493 743	1 307 907	42 856 592	42 178 641	677 951	16 321 430	17 752 978	-1 431 548	19 695 453	18 999 624	695 829
Tuet ja avustukset	7 773	-7 773	56 180	706	55 474	2 239 779	2 295 569	-55 790	7 548 800	9 106 810	-1 558 010	0	-237 235	237 235
Muut toimintatuotot			101 938	0	101 938	10 315 709	7 322 415	2 993 295	593 384	115 147	478 237	61 500	43 013	18 487
TOIMINTAKULUT	1 021 346	-321 485	106 254 807	118 294 704	-12 039 897	268 494 176	295 072 410	-26 578 233	233 880 511	266 352 266	-32 471 755	350 201 850	388 552 709	-38 350 859
Henkilöstökulut	935 517	-235 656	50 318 885	48 767 754	1 551 131	147 113 566	167 956 779	-20 843 213	93 970 435	91 919 485	2 050 950	176 535 709	197 406 411	-20 870 702
Palkat ja palkkiot	777 851	-196 504	41 797 954	39 437 694	2 360 260	121 976 588	138 362 281	-16 385 693	78 057 609	76 239 317	1 818 292	146 641 394	163 640 334	-16 998 940
Henkilösivukulut	157 666	-39 153	8 520 931	9 330 060	-809 129	25 136 978	29 594 498	-4 457 520	15 912 826	15 680 168	232 658	29 894 315	33 766 077	-3 871 762
Palvelujen ostot	77 536	-77 536	52 754 352	66 740 840	-13 986 488	97 458 780	105 995 403	-8 536 624	110 478 761	151 693 419	-41 214 658	125 725 503	135 053 047	-9 327 544
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 773	-7 773	524 796	1 261 671	-736 875	3 641 955	3 692 456	-50 501	7 684 335	17 032 068	-9 347 733	46 308 057	54 262 277	-7 954 220
Avustukset			1 721 100	1 117 773	603 327	16 177 927	15 352 249	825 678	19 547 000	5 118 838	14 428 162	0	0	0
Muut toimintakulut	7 567	-7 567	935 673	406 666	529 007	4 101 949	2 075 522	2 026 427	2 199 980	588 456	1 611 524	1 632 582	1 830 974	-198 392
TOIMINTAKATE	-1 013 573	-321 485	106 254 807	118 294 704	-12 039 897	268 494 176	295 072 410	-26 578 233	233 880 511	266 352 266	-32 471 755	350 201 850	388 552 709	-38 350 859

Sosiaali- ja terveystaloudet tulee ennusteen mukaan ylittämään talousarvion 102,9 Milj. euroa.

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Merkittävin muutos edelliseen ennusteeseen on tarkentuneessa vammaispalvelujen henkilökohtaisen avun sijaismaksajapalkkojen ennusteessa (laaja-alainen sotekeskus). Näitä erää oli kirjattu alkuvuoden osalta yhteensä 6,3milj. euroa, joita ei ennusteessa ole aiemmin pystytty ottamaan huomioon. Vuosiarvio henkilökohtaisen avun sijaismaksajapalkkoissa on yhteensä 7,8 milj.euroa.
- Talousarvion lähtötietojen epävarmuustekijät sekä tulevaisuuden näkymät aiheuttavat edellisten ennusteiden tapaan ylitysennusteen
 - Sosiaali- ja terveystaloudet talousarvio perustui siirtyneisiin kustannuksiin aiempien palvelunjärjestäjien talousarvion mukaisesti. Tämä pohja ei huomioon kuntien muutettujen talousarvioiden ja tilinpäätösten toteumaa. Näin ollen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystaloudet talousarvio ei täysin kata siirtyneen palvelutuotannon kustannuksia. Mm lastensuojelun ja vammaispalvelujen osalta.
 - Alueen asukkaiden palvelutarpeeseen vastaaminen, mm. ikääntyneiden määrä kasvaa jolloin palvelutarpeet lisääntyvät, hoitoon pääsyajkojen velvoitteet (hoitotakuu), muut alueen asukkaiden kasvaneet palvelutarpeet esimerkiksi mielenterveystaloudissa
 - Sosiaali- ja terveystaloudet talousarviopoikkeamat kohdistuvat alueen asukkaiden palveluiden toteuttamiseen.
 - Henkilöstö, asiakaspalveluiden osto, hoidon toteuttamiseen liittyvät kustannukset kuten aineet, tarvikkeet ja välineet, hoidon tukipalvelut sekä aiempi hoitovelka (jonot ja palvelukysynnän kasvu), palveluverkon ylläpito
 - Kustannusten kasvu, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä asiakaspalveluiden ostoissa ja tukipalveluissa, hintojen noususta johtuen. Hintojen nousu perustuu yleiseen inflaatioon. Mm. Ostopalveluissa suurimmat ylitysennusteet ovat ikääntyneiden asumispalveluiden ostoissa n. 6M€ sekä jo aiemmin kuvatuissa lastensuojelun palveluiden ostoissa n 12M€ ja vammaispalveluissa 22M€ Ostettujen palvelujen kustannukset ovat kasvamassa vuoden 2022 tasoon verrattuna enimmillään jopa 25 %.

Sosiaali- ja terveystaloudet (3/3)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Sosiaali- ja terveystaloudet perustui siirtyneisiin kustannuksiin aiempien palvelunjärjestäjien talousarvion mukaisesti. Tämä pohja ei huomionnut kuntien muutettujen talousarvioiden ja tilinpäätösten toteumaa. Näin ollen sosiaali- ja terveystaloudet talousarvio ei kata siirtyneen palvelutuotannon kustannuksia.
- Hyvinvointialueen uudistumisohjelman mukaiset toimenpiteet mm. tuottavuusohjelman osalta on toteutettava täysimääräisesti. Tähän liittyvä palveluverkkoon ja palvelurakenteeseen on tehtävä tarkastelutyö sekä tarvittavat päätökset jossa sopeutetaan toimintaa hyvinvointialueen talousarviopohjaan.
- Henkilöstömenot ylittyvät merkittävästi, mikä johtuu
 - Henkilöstön saatavuuden ongelmista -> ylityö, hälytys- ja tuplavuorokorvaukset, sekä henkilöstötyön ostopalvelut
 - Palkkarahoituspohja siirtyvälle henkilöstölle ei ole riittävä
 - Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät palkan harmonisointi
 - Työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset
- Uusia toimintoja ei käynnistetä, toimintaa ei laajenneta, jos niillä on vaikutusta talousarvion toteutumiseen suunnitellusti

Investoinnit

Investoinnit 2024, yhteensä

Tiedot esitetty sitoumusvuoden perusteella					
Investointisuunnitelma (1000 €)	Talousarvio	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 10-12/2023	Ennuste koko vuosi	Ero Talousarvio - Ennuste
Pysyvät vastaavat / Investointimenot	17 467	1024	4665	5689	11778
Rakennukset	200	0	200	200	0
Laite- ja kalustohankinnat	350	-	-	0	350
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	15 267	1 024	2 963	3987	11280
Muut investoinnit	1 650	-	1 502	1502	148
Investointeja vastaavat sopimukset	24 204	5588	5272	10860	13344
Rakennukset	14 130	779	1 630	2409	11721
Laite- ja kalustohankinnat	9 964	4 809	3 642	8451	1513
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	110	-	-	0	110
Muut investoinnit	-	-	-	-	-
Omaisuuksien luovutukset	-	0	7935	7935	7935
Rakennukset	-	-	7 935	7935	7935
Laite- ja kalustohankinnat	-	-	-	0	0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	-	-	0	0
Muut investoinnit	-	-	-	0	0
Investointituet	9 100	-	140	140	8960

Investoinnit 2024, Pelastustoimi

Tiedot esitetty sitoumusvuoden perusteella						
Investointisuunnitelma (1000 €)	Talousarvio	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 10-	Toteuma + Ennuste	Talousarvio	
			12/2023		- Ennuste	- Ennuste
Pysyvät vastaavat / Investointimenot	435	25	410	435	-	-
Rakennukset	-	-	-	-	-	-
Laite- ja kalustohankinnat	-	-	-	-	-	-
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	435	25	410	435	-	-
Muut investoinnit	-	-	-	-	-	-
Investointeja vastaavat sopimukset	16 257	1 643	2 757	4 400	11 857	
Rakennukset	12 630	779	130	909	11 721	
Laite- ja kalustohankinnat	3 627	864	2 627	3 491	136	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	-	-	-	-	-
Muut investoinnit	-	-	-	-	-	-
Omaisuuksien luovutukset	-	-	-	-	-	-
Rakennukset	-	-	-	-	-	-
Laite- ja kalustohankinnat	-	-	-	-	-	-
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	-	-	-	-	-
Muut investoinnit	-	-	-	-	-	-
Investointituet	-	-	-	-	-	-

- Investoinnit toteutuvat talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta rakennusinvestointeja

- Saarijärven ja Kannonkosken paloasemainvestointien aloitus lykkääntyy seuraavalle vuodelle.
- Karstulan paloasemainvestointi tulkittu siirtyväksi sopimukseksi, jonka osalta sitoumusarvoksi on muutettu pääomavuokran arvio sitoumusajalta (31.12.2026 asti), minkä vuoksi sitoumusarvo on alentunut. Talousarviossa sitoumusarvona esitettiin varovaisuuden periaatteella koko hankinta-arvo.

Investoinnit 2024, SOTE

Tiedot esitetty sitoumusvuoden perusteella						
Investointisuunnitelma (1000 €)	Talousarvio	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 10-12/2023	Ennuste koko vuosi	Ero Talousarvio - Ennuste	
Pysyvät vastaavat / Investointimenot	17 032	999	4255	5254	11778	
Rakennukset	200	0	200	200	0	
Laite- ja kalustohankinnat	350	0	0	0	350	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	14 832	999	2553	3552	11280	
Muut investoinnit	1 650	0	1502	1502	148	
Investointeja vastaavat sopimukset	7 947	3945	2515	6460	1487	
Rakennukset	1 500	0	1500	1500	0	
Laite- ja kalustohankinnat	6 337	3945	1015	4960	1377	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	110	0	0	0	110	
Muut investoinnit	-	0	0	0	0	
Omaisuuksien luovutukset	-	0	7935	7935	7935	
Rakennukset	-	0	7935	7935	7935	
Laite- ja kalustohankinnat	-	0	0	0	0	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	0	0	0	0	
Muut investoinnit	-	0	0	0	0	
Investointituet	9 100	0	140	140	8960	

- Ennusteen mukaan investoinnit toteutuvat talousarviota pienempänä.
- Suurimmat poikkeamat ovat seuraavat:
 - ICT-investoinneissa ennustetaan alitusta johtuen mm. sosiaalihuollon järjestelmän ennakoitua pienemmästä hankintahinnasta. Osa investoinneista on siirtynyt rahoitettavaksi vakiinnuttamis- ja muutosrahasta. Lisäksi Sagan alusta hankitaan oman investoinnin sijaan palveluna (investointeja vastaava sopimus).
 - Kauramäen palvelutalon sitoumusarvoa pienennetty 31.12.2025 asti maksettavan pääomavuokran arvioituun arvoon. Talousarviossa sitoumusarvona esitettiin varovaisuuden periaatteella koko kolmen vuoden vuokra.
 - Omaisuuksien luovutuksissa esitetty Kukkulan kaupan 2. vaihe.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan toteutuminen

Rahoitustoiminta

Salkkusi (EUR) 12.10.2023

502,52M
Avoinna oleva saldo

433,49M
Avoinna oleva johdannaisten
nimellismäärä

2,00%
Keskiporko (vuoden alusta tähän
päivämäärään)

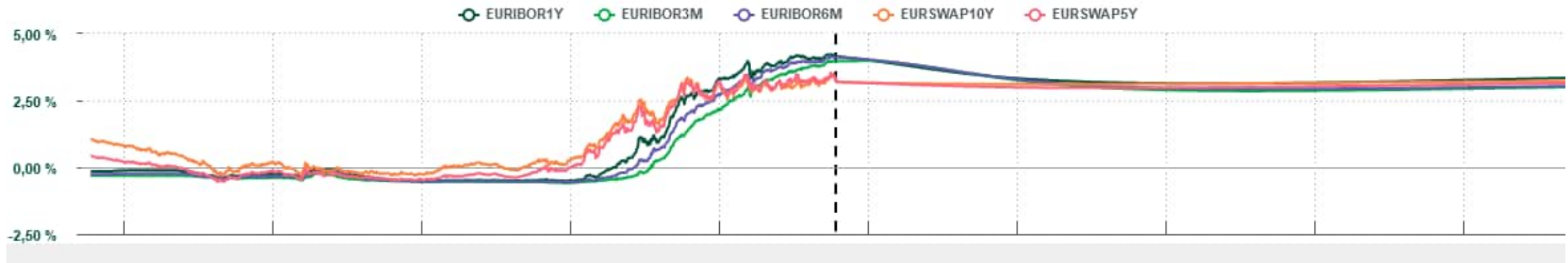

1,80%
Keskiporko (viimeiset 12 kk)

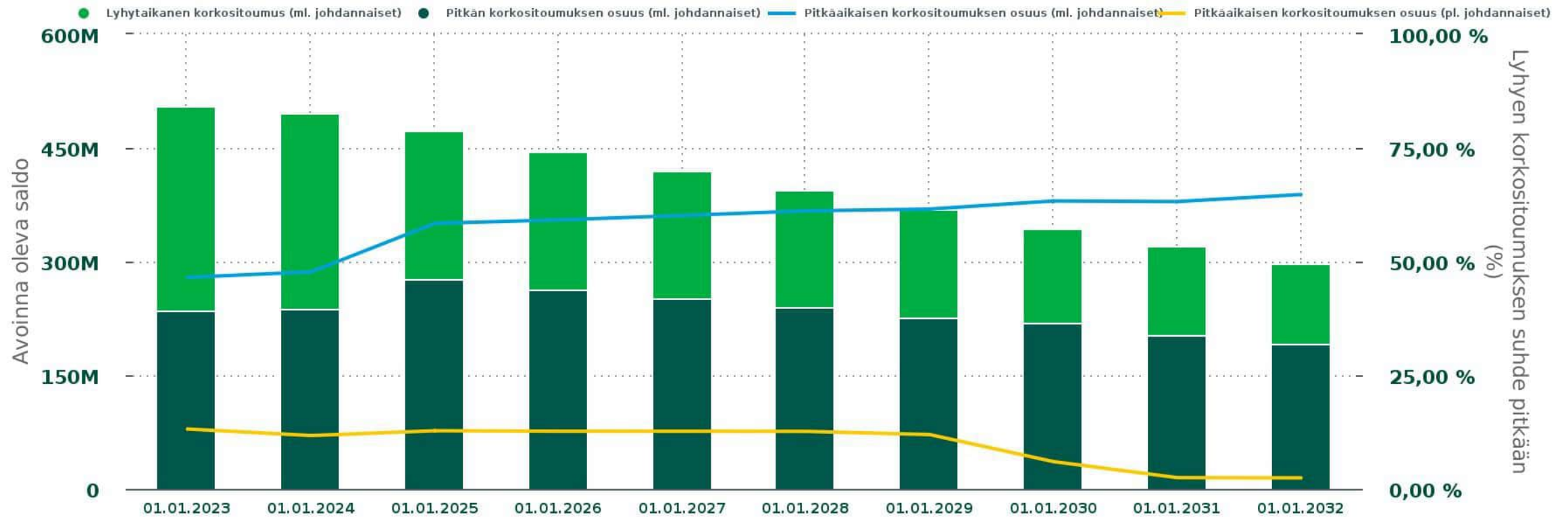
2,40%
Keskiporko (seuraavat 12kk)

Euriborit ja pitkät korot

- Lyhytaikaisia maksuvalmiuslainoja ei ole ollut tarpeen käyttää alkuvuonna

Rahoitussalkun suojausasteen kehittyminen

- Aluevaltuuston hyväksymässä korkosuojauspolitiikassa suojausasteen tavoite 20 - 80 %

Rahoituksen tilanne 30.9.2023

- Laskelma tehty maksuvuoden mukaan

1 000 €	TA 2023	Tot 1-9/2023
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	-4 000	-13 835
Vuosikate	-4 000	-13 835
Investointien rahavirta	-4 967	-1 498
Investointimenot	-14 067	-1 498
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 100	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 967	-15 334
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset	-8 872	-1 984
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000	13 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21 872	-14 984
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset *)	-4 550	0
Rahoituksen rahavirta	-13 422	-1 984
Rahavarojen muutos	-22 389	-17 318

*) Sisältää investointituen jaksotuksen.

Sijoitustoiminta

- Tehdyt sijoitukset
 - OmaSp Säästötalletus 15 m€, toistaiseksi voimassa oleva, korkotaso 3kk euribor korko + hyvityskoron marginaali – 0,50%. , 11.10.2023 3,452%
 - Tuottotili, johon siirretään kassavaroja kassan tilanteen salliessa, saldo vaihtelee kuukauden mittaan. Saldo 30.9.2023 55,3 m€. Korkotaso 3 kk euribor -0,4 %, 11.10.2023 3,552%
 - Talletuskoron laskentaperuste on arvopäivittäinen päiväsaldo, korko liitetään pääomaan vuosittain 1.1.
 - Tehdyissä sijoituksissa on huomioitu aluevaltuuston hyväksymät sijoitustoiminnan perusteet

Toiminnalliset tavoitteet ja painopisteet

Toiminnan tietojen raportointi

- Seuraavassa esitetään strategian mittariston mukainen toiminnan tietojen neljännesvuosiraportti. Raportoinnissa on huomioitava seuraavat reunaehdot:
 - Mittareista tilanne esitetään vain niiden osalta, joissa mittauksen kohteesta on saatavissa päivitetty tieto neljännesvuoden syklillä. Erityisesti kansallisista lähteistä / kyselyistä (kuten Terve Suomi, Kouluterveyskysely tms.) kerättävää tietoa raportoidaan vain kerran vuodessa (kyselyn syklillä täydennettynä omalla tiedonkeruulla).
 - Mittaristo esitetään tässä neljännesvuosiraportissa siinä muodossa kuin se on ollut ennen lisätalousarvion yhteydessä tehtäviä mittariston päivityksiä.
 - Jatkossa raportoinnissa tullaan esittämään myös kirjallinen analyysi siitä, miten mittaustiedot vastaavat asetettujen vuositavoitteiden saavuttamista
- Tietojohtaminen kerää palautetta toiminnan tietojen raportoinnista ja kehittää sisältöä seuraaviin raportteihin.
 - Tarkoituksena on ns. Johdon työpöydän kehittämisen kautta saada jatkuvapäivitteinen näkymä valittuihin mittareihin.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

LNP vastuualue	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Puolivuositain	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä vähenee	Sotkanet: kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat (% vastaavan ikäisestä väestöstä, tytöt ja pojat yhteensä)	2021: K-S HVA 1,9 %; koko maa 1,6 % 2022: K-S HVA 2,0 % Koko maa 1,6	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus ei kasva	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus ikäryhmästä on 1,89 % Pitkäaikaisesti sijoitettujen osuus on kasvanut, lyhytaikaisesti sijoitettujen vähentynyt	Puolivuositain	
Opiskeluhoolto	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Neljännesvuositain	Lakisääteisten palveluiden toteutuminen koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluissa.	Lakisääteiset aikarajat palvelujen piiriin pääsemiseksi toteutuvat (2 pv kiireellinen ja 7 pv ei-kiireellinen) sekä yhteisöllinen työ toteutuu 30 % työajasta.	Perusopetuksessa 10 % ei saa aikaa aikarajojen sisällä ja toisella asteella 15 % (2. asteella kuraattoreilla ylitysten määrää 10 % ja psykologeilla 20 %). Yhteisöllisen työn osuus 15 % työajasta.	Koulukuraattorin ja koulupsykologin palveluun pääsee kiireellisissä tapauksissa kahden koulu- tai oppilaitospäivän aikana ja kiireettömässä tapauksessa seitsemän koulu- tai oppilaitospäivän aikana. Yhteisöllisen työn osuus 30 % työajasta.	Kuraattoripalvelut toteutuvat lakisääteisissä aikarajoissa hyvinvointialueella muualla paitsi Jyväskylässä. Psykologipalvelut eivät toimi aikarajoissa perusasteella henkilöstövajeen vuoksi, toisella asteella palvelun tarve on jatkuvasti kasvava ja ruuhkautunut. Palveluiden toteutumista ja seurantaa kehitetään edelleen. Yhteisöllisen työn osuus psykologeilla n. 15%, kuraattoreilla n. 25%.	Kuraattoripalvelut toteutuvat lakisääteisissä aikarajoissa muualla paitsi Jyväskylässä. Psykologipalvelut eivät toimi aikarajoissa perusasteella henkilöstövajeen vuoksi, toisella asteella palvelun tarve on jatkuvasti kasvava ja ruuhkautunut. Psykologivajetta paikataan ostopalvelulla.. Yhteisöllisen työn osuus psykologeilla n. 15% ja kuraattoreilla n. 25%.	

ESIMERKKI

Perheiden peruspalvelut	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Neljännesvuosittain	Perustason palvelut vahvistuvat ja raskaammista palveluista painopiste siirtyy ehkäisevään ja ennakoiivaan työhön. Tämä lisää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia pidemmällä aikajänteellä ja terveyttä sekä kustannusten kasvun hillintää.	1.Perhetyön käynnistyminen (pv/vkot). 2. Lapsiperhesosiaali työn asiakasmäärä/työntekijä	1. a) varhainen 1 vko, b) erityisen tuen perhetyö 5 vkoa c) tehostettu perhetyö 30 vrk 2. 50 asiakasta/työntekijä (kokonaisasiakasmäärä 643)	1. Perhetyön tavoite: ehkäisevä 1vko, erityinen 3 vkoa ja tehostettu 2 vkoa. 2. 45 asiakasta / työntekijä	1. Varhaisen tuen perhetyö toteutuu kaikilla alueilla, erityinen ei toteudu (jonotus 3,5 kk), tehostettu perhetyö ei toteudu (jonotus n. 1 kk) 2. Keskinen 63, pohjoinen 35, itäinen 40, läntinen 44.	1. Varhaisen tuen perhetyö toteutuu kaikilla alueilla, erityisen tuen perhetyö ei toteudu keskisellä alueella (jonotus n. 4 kk), tehostettu perhetyö ei toteudu keskisellä alueella (jonotus n. 1 kk) 2. Keskinen 51, pohjoinen 34, itäinen 33, läntinen 47	
Puolivuositain	Neuvolatarkastusten toteutuminen suositusten mukaisesti.	Neuvolan laajojen ja määräaikaistarkastusten terveystarkastusten toteutumisprosentti ikäryhmittäin, yksilöllisen tarpeen mukaisten laajojen terveystarkastusten määrä (SPAT 1388)	98 %	100 %	Vauvaikäisillä 100% Leikki-ikäisillä 100%	Puolivuositain	
Puolivuositain	Lastensuojelun määräaikojen toteutuminen	THL:n määräaikojen seurannan kautta 2 krt.vuodessa		Lakisääteisissä määräajoissa pysyminen	Keskinen: 50% ylittyi Läntisellä ja pohjoisella alueella yksittäisiä ylityksiä (pl. Äänekosken 15% ylitys), itäisellä alueella yksittäisiä ylityksiä	Puolivuositain	

LNP

Lasten- ja nuorten mielenterveyspalvelut	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Neljännesvuosittain		3. Perheneuvolan odotusajan lyhentäminen, ensiaika 2 vkossa	3. Perheneuvoloiden ka. odotusaika 4,5 vko	3. Perheneuvolan odotusaika <2 vko	2,48vkoa	3vkoa	
Neljännesvuosittain		4. Nuorten mt-palveluihin pääseminen	4. Nuorten mt-palveluihin odotusaika ka. 4-5vko	4. Nuorten mt-palveluiden odotusaika <2 vko	1,4vkoa	1vko	

Koti- ja asumispalvelut

Koti- ja asumispalvelut, kaikki palvelut	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso Vuosi 2022	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Neljännesvuosittain	Asiakkaan osallistaminen oman toimintakyvyn arviointiin riittävän kognition omaavilla asiakkailla	S2a Arviointiin osallistuneet, Asiakas itse= 1. Kyllä ja CPS<5, ei vaikeaa kognition heikentymistä	Kaikki ei saatavilla Asiakasohjaus 83% (n=922) Omaishoito 90% (n=332) Päivätoiminta 91% (n=91) Lyhytaikaishoito 51% (n=104) Kuntouttava arviointijakso 83% (n=236) Kotihoito 77% (n=3089) Asumispalvelut 45% (n=2858)	Tavoitetila 100%	Asiakasohjaus 95% (n=1294) Omaishoito 86% (n=673) Päivätoiminta 85% (n=351) Lyhytaikaishoito 44% (n=160) Kuntouttava arviointijakso 75% (n=432) Kotihoito 77% (n=3328) Asumisen palvelut 45% (n=2629)	Asiakasohjaus 94% (n=2050) Omaishoito 83% (n=804) Päivätoiminta 88% (n=531) Lyhytaikaishoito 47% (n=247) Kuntouttava arviointijakso 75% (n=623) Kotihoito 76% (n=3523) Asumisen palvelut 43% (n= 2814)	Asiakasohjauksessa tulos hyvä. Omaishoidossa osallistaminen hiukan vähentynyt. Päivätoiminnassa osallistaminen parantunut. Lyhytaikaishoidossa heikko osallistamisen toteuma. Kotihoidon osalta ollaan paremmassa tuloksessa kuin kansallisesti. Asumisen palveluissa heikko osallistamisen tulos.
Neljännesvuosittain	Tunnistaa yhteisölliseen asumiseen soveltuvat asiakkaat - kognitio ja arkisuoriutuminen	CPS≤3 ja ADLH 1-4, kognitio enintään keskivaikeasti heikentynyt ja arkisuoriutumisessa ei täyden avun tarvetta	Kaikki ei saatavilla Asiakasohjaus 28% (n=1406) Omaishoito 72% (n=520) Päivätoiminta 19% (n=104) Lyhytaikaishoito 63% (n=127) Kuntouttava arviointijakso 26% (n=290) Kotihoito 35% (n=3120) Asumispalvelut 54% (n=2860)	Voidaan vaikuttaa palveluihin ohjautumisen yhdenmukaistamiseen ja sitä kautta resurssien hallintaan kotihoidon, yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen asumisen osalta.	Asiakasohjaus 26% (n=1319) Omaishoito 70% (n=753) Päivätoiminta 24% (n=356) Lyhytaikaishoito 65% (n=162) Kuntouttava arviointijakso 34% (n=433) Kotihoito 35% (n=3411) Asumisen palvelut 51% (n=2629)	Asiakasohjaus 26% (n=2074) Omaishoito 70% (n=876) Päivätoiminta 25% (n=532) Lyhytaikaishoito 50% (n=249) Kuntouttava arviointijakso 17% (n=623) Kotihoito 20% (n=3528) Asumisen palvelut 39% (n=2792)	Tulokset ohjaavat toimintamallien tehostamiseen, jossa panostetaan asiakkaiden toimintakyvyn tunnistamiseen ja sitä kautta oikea-aikaisiin ja -sisältöisiin palveluihin ohjautumista.
Neljännesvuosittain	Alkoholin riskikäytön tunnistaminen	AUDIT-C>4	Kaikki 3% (n=6397) Asiakasohjaus 8% (n=430) Omaishoito; osa sisällyttänyt osittaisarviointiin sisältöön Päivätoiminta saatavilla osavuosikatsaus 2/4 2023 Lyhytaikaishoito saatavilla osin osavuosikatsauksessa 2/4 2023 Kuntouttava arviointijakso 6% (n=161) Kotihoito vuosi 4% (n=3042) Asumispalvelut 0% (n=2823)	Tunnistaminen ja vaikuttaminen, tukipalveluiden ja käytänteiden kehittäminen	Kaikki 3% (n=6661) Asiakasohjaus 7% (n=738) Omaishoito 5% (n=93) Kuntouttava arviointijakso 6% (n=296) Kotihoito 4% (n=3191) Asumisen palvelut 0% (n=2609)	Kaikki 3% (n=7664) Asiakasohjaus 7% (n=1325) Omaishoito 6% (n=96) Kuntouttava arviointijakso 6% (n=477) Kotihoito 4% (n=3353) Asumisen palvelut 0% (n=2811)	Tilanne ennallaan

Neljännesvuosikatsaus

Koti- ja asumispalvelut

Asumispalvelut (yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen)	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso 2022	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Neljännesvuosittain	Hoidon laatu ja hoitokulttuuri, resurssien hallinta (kahden hoitajan avun tarve)	Vuoteessa elävien asiakkaiden sosiaalista eristäytymistä, riskiä liikkumattomuuden aiheuttamiin ongelmiin)	Kaikki 11% (n=5925) Asiakasohjaus ei sisälly APA osittaisarviointiin Omaishoito ei sisälly OMTU osittaisarviointiin Päivätoiminta ei sisälly PT osittaisarviointiin Lyhytaikaishoito ei sisälly LYH osittaisarviointiin Kuntouttava arviointijakso ei sisälly KA osittaisarviointiin Kotihoito 1% (n=3022) Asumispalvelut 21% (n=2843)	Asumisen palvelut <15%	Kaikki 9% (n=5862) Kotihoito 1% (n=3053) Asumisen palvelut 17% (n=2615)	Kaikki 9% (n=6285) Kotihoito 1% (n=3101) Asumisen palvelut 17% (n=2815)	

Avosairaanhoito	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
	Hoitoon pääsy määräajassa T3	Hoitoon pääsy lääkärit 14 vrk; Hoitoon pääsy hoitajat 10 vrk			Kesäkuu: 14 vrk lääkärit 9 vrk hoitajat	Syyskuu keskiarvo: 10 vrk lääkärit 6 vrk hoitajat	
	Keskimääräinen puheluihin vastausaika	Puheluihin takaisinsoiton vastausaika lyhenee	Puheluiden ka. 2h 56min	Puolittuu 1,5h	Huhti 2 h 58 min Touko 2 h 23 min Kesä 1 h 54 min	Heinäkuu 1 h 16min Elokuu 2 h 52 min Syyskuu 3 h 44 min	
	Asiakkaan tarpeenmukainen hoito, optimaalisesti tuotettuna	Etäkontaktien osuus kaikista käynneistä kasvaa.	32,20 %	50 %	30,1 % (ent.Seututk:n ja JKL:n osalta), HVA-tason luku ei vielä saatavilla.	29 % (ent.Seututk:n ja JKL:n osalta) HVA-tason luku ei ole vielä saatavissa	

Suunterveydenhuollon palvelut	Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
	Hoitoon pääsy lain edellyttämällä tasolla	Hoitoon pääsy vuorokausina	180vrk (tavoite)	120vrk (1.9.2023 ->)	99 vrk (pienin Viitasaari 15 vrk, suurin Toivakka 194 vrk)	97 vrk (pienen Kannonkoski 8 vrk, suurin Haapamäki 207 vrk)	
	Omahoidon tason määrittäminen ja näyttäminen potilaalle	Plakkikoodin kirjaaminen neliportaisella asteikolla	Ei tiedossa	75 % käynneistä kirjataan omahoidon taso	76%	77%	

Laaja-alainen sote-keskus

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Digitaalisten palveluiden vahvistaminen ja lisääminen sosiaalipalveluissa	Sähköisten toimeentulohakemusten määrä kaikista hakemuksista	30 %	50 %	40 %, jakautuen Oma-palvelusta 22 % ja Kelasta 18 %	46% jakautuen Oma-palvelusta 27% ja Kelasta 19% (tiedot Effica-järjestelmästä)	
Asiakasosallisuuden lisääminen	Sosiaalipalveluiden alueelliset asiakasraadit vähintään 2 kertaa vuodessa	0 kpl	8 kpl	Puolivuotistasolla tavoite on toteutunut; vammais-palvelussa henkilökohtaisen avun asiakasosallisuustyöryhmä kokoontunut 3 kertaa. Aikuisten sosiaalityössä asiakasosallisuusteematapaaminen kokoontunut 1 kerran.	Vammaispalveluissa henkilökohtaisen avun asiakasosallisuustyöryhmä kokoontunut 3 kertaa. Aikuissosiaalityössä asiakasosallisuusteematapaaminen kokoontunut 1 kerran.	

Konservatiivinen palvelualue

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Hoitotakuu toteutuu, hoidon tarpeen arviointi	alle 15 % ylitykset (HTA), alle 5 % ylitykset (hoitoon pääsy)	24%	alle 15 % ylitykset (HTA), alle 5 % ylitykset (hoitoon pääsy)	Hoittoa odottaneita yli 180 vrk 7,4 % (494 kpl) Hoidon tarpeen arviointia yli 90 vrk 17 % (388 kpl)	Hoittoa odottaneita yli 180 vrk 14,6% (250 kpl) Hoidon tarpeen arviointia yli 90 vrk 19,1% (77 kpl)	
Toiminnan turvallisuus lisääntyy	Läheltä piti- tilanteita raportoidaan enemmän kuin poikkeamia (>50 %).	28% (1-10/22)		18%	25%	

Sairaalapalveluiden vastuualue

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Hoitotakuu toteutuu, hoidon tarpeen arviointi	alle 15 % ylitykset (HTA), alle 5 % ylitykset (hoitoon pääsy)	Yli 180vrk 14,8% (1450 kpl) Yli 90vrk (27%), (483 kpl)	alle 15 % ylitykset (HTA), alle 5 % ylitykset (hoitoon pääsy)	Yli 180 vrk 11,2 % (1217 kpl) Yli 90 vrk 28,7 % (631 kpl)	Yli 180 vrk 17,8% (1988 kpl) Yli 90 vrk 40 % (1002 kpl)	
Toiminnan turvallisuus lisääntyy	Läheltä piti- tilanteita raportoidaan enemmän kuin poikkeamia (>50 %).	23,5% (1-10/22)	>50%	21%	24%	

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Hoitotakuu toteutuu lain edellyttämällä tavalla	Lähetteiden käsittelyaika	6 vrk	Lähetteiden käsittelyaika alle 5 vrk	73 % alle 3 vrk	76 % alle 3 vrk	
Lähetteiden määrän ja palautettujen lähetteiden määrän väheneminen, hoitopäivien väheneminen	Lähetteiden määrät Palautettujen lähetteiden määrät Hoitopäivien määrät	2021 aikuisten vastaanottopalvelut 2665 lähetettä, joista palautettiin 21 %. 2021 nuorisopsykiatrian vastaanottopalveluihin 860 lähetettä, joista palautettiin 26 %. 2021 lastenpsykiatrian vastaanottopalveluihin 421 lähetettä, joista palautettiin 16 %. Hoitopäiviä 2021 psykiatrian osastoilla 24 720. Nuorisopsykiatrian osastolla hoitopäiviä 2021 3028. LIPSYn lähtötaso 0 Lasten hoitopäivien lkm. KYS:ssä 2021 1385. Jämsän tiedot täsmentyvät.	Lähetteiden määrän väheneminen 5 % kaikilla erikoisaloilla Palautettujen lähetteiden määrä vähenee >5 % kaikilla erikoisaloilla Hoitopäivät vähenevät vähintään 5 % kaikilla erikoisaloilla KYS-ostojen määrä lastenpsykiatrialla vähenee 600 000 € vuositasona	Lähetteet yht. - 2,8 % Aikuiset -2,8 % Nuoret -3,2 % Lapset +26,3 % Palautetut lähetteet yht. +39 %: Aikuiset 41 % Nuoriso 47 % Lapset 14 % Hoitopäivät lisääntyneet 18,6 % Ostot KYS: +95 t€	Lähetteet yht. -7 % Aikuiset -7 % Nuoriso -2,2 % Lapset +8,6 % Palautetut lähetteet yht. +39 %: Aikuiset 40 % Nuoriso 48 % Lapset 14 % Hoitopäivät lisääntyneet 21,7 % Ostot KYS: +95 t€	

Operatiivinen palvelualue

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Kiireellisen toiminnan tehokkuus: päivystysleikkaukseen pääsy	Alle 24 h triagesta (>55 % potilaista)	56,5 % (2021)	Alle 24 h triagesta (58 % potilaista)	56,6%	56,9%	
Hoidon tarpeen arviointi	Alle 15 % ylitys	31 % (1–8/22)	Alle 15 % ylitys	Yli 90 vrk 33,4% (624 kpl)	Yli 90 vrk 44,6% (936 kpl)	
Hoitoon pääsy (leikkaushoito)	Alle 5 % ylitys	18,9 % (1–8/22)	Alle 5 % ylitys	Yli 180 vrk 16,7% (760kpl)	Yli 180 vrk 23,5% (1112 kpl)	

Päivystys ja ensihoito

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Päivystyksessä ei aamulla jatkohoitoa odottamaan jääneitä potilaita yli 90 % päivistä	Päivystyksessä jatkohoitoa aamulla odottavien potilaiden määrä. Seurataan tilannekatsauksessa. Toteutuu ainoastaan yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa!	Uusi mittari	Alle 5 %	8 % arkipäivistä ei yhtään jatkohoitoon odottajaa	6 % arkipäivistä ei yhtään jatkohoitoon odottajaa	
Päivystysosaston keskimääräinen hoitoaika alle 1,5 vrk	Keskimääräinen hoitoaika.	2,0 vrk (syyskuu 2022)	1,7 vrk	1,9	2,0	

Sairaalapalvelut Nova

Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Osastotoiminta on entistä vaikuttavampaa	30vrk sisällä päivystykseen palaaminen osastolta lähdön jälkeen alle 20 %	Alle 20% (9/22)	alle 20 %	15,7%	16,8%	
Palvelusta toiseen siirtyminen on sujuvaa	Jatkohoitoon odottavien määrä osastoilla / kpl / vrk. Seuranta aamun tilannekatsauksessa. Raportoidaan keskiarvona kerran kuukaudessa.	Uusi mittari	alle 5	8	9	

Alueellinen osastotoiminta

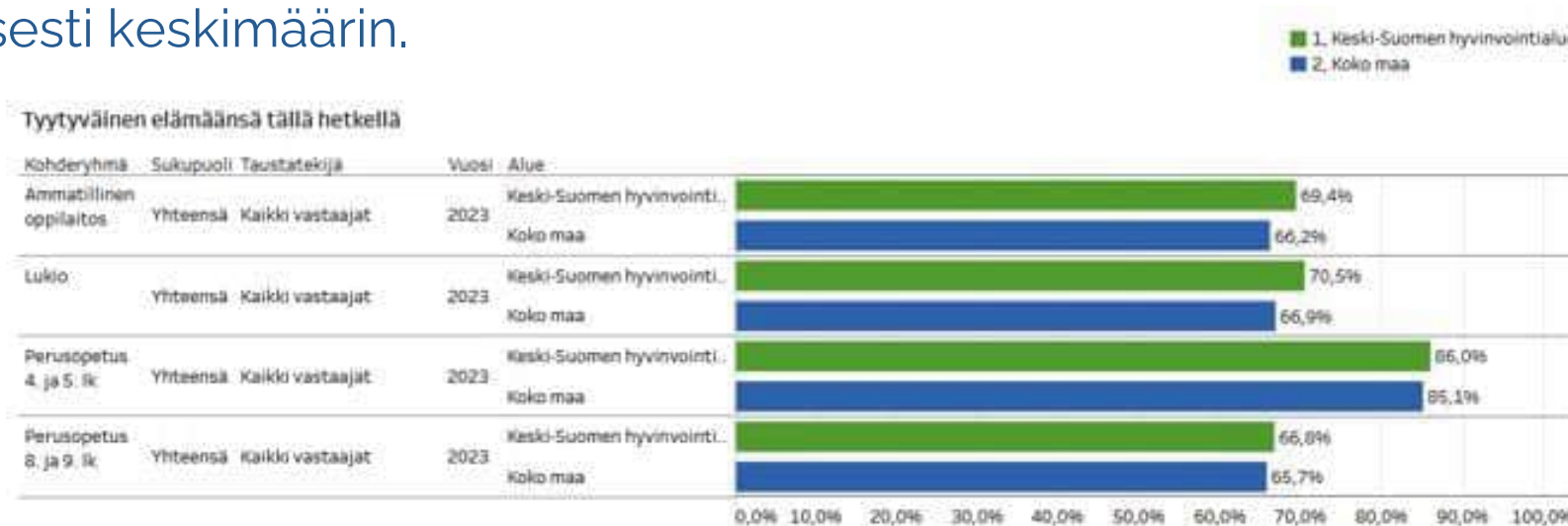
Toiminnallinen tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutunut 1.1.-30.6.	Toteutunut 1.1.-30.9.	Tila
Osastotoiminta on entistä vaikuttavampaa	30 vrk:n sisällä päivystykseen palaaminen osastolta lähdön jälkeen	Uusi mittari	alle 20 %	22,9%	22,7%	
Palvelusta toiseen siirtyminen on sujuvaa	Jatkohoitoon odottavien määrä o sastoilla / kpl / vrk. Seuranta aamun tilannekatsauksessa. Raportoidaan keskiarvona kerran kuukaudessa.	Uusi mittari	Alle 15	26,5	33,6	

Ajankohtaista

- Kansallisia selvityksiä
- Pelastustoimen tunnusluvut
- Hoitotakuun toteuma
- Diagnoosien ja käyntisyiden kirjaaminen

Kansallisia selvityksiä: kouluterveyskysely

- Kouluterveyskyselyn avulla kerätään seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluista.
- Uusimmat tulokset julkaistiin syyskuussa, kooste Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta: [21.9.2023 Tiedote](#)
- Keski-suomalaiset lapset ja nuoret ovat tyytyväisempiä elämäänsä kuin ikätoverinsa kansallisesti keskimäärin.

Kansallisia selvityksiä: Terve Suomi -tutkimus

- Tutkimus tuo tietoa Suomessa asuvien aikuisten terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista sekä niiden muutoksista ja tulevasta kehityksestä. Kysely toteutetaan parillisina vuosina.
- [Tulokset - THL](#)
- Alla olevassa taulukossa on esimerkkejä kyselyssä olevista indikaattoreista. Näistä vuoden 2022 tuloksissa sukupuolten välillä oli olennaista eroa onnelliseksi itsensä kokeneiden osuudessa (naiset 47,9 % ja miehet 50,7 %) sekä terveystietoisuuden mukaan liian vähän liikkuvien osuudessa (naiset 61,5 % ja miehet 58,1 %).

Indikaattori	Alue	2020	2022
Elämänlaatussa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%)	Koko maa	56,3	51
	Keski-Suomen hyvinvointialue	54,2	52,2
Lääkärin vastaanottopalveluita riittämättömästi saaneiden osuus, (%) tarvinneista	Koko maa	19,8	24,9
	Keski-Suomen hyvinvointialue	17,2	24
Onnelliseksi itsensä kokeneiden osuus (%)	Koko maa	51,5	48,1
	Keski-Suomen hyvinvointialue	50,2	49,4
Terveystietoisuuden mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%)	Koko maa	60,9	58,2
	Keski-Suomen hyvinvointialue	62,3	59,8

Terveydenhuollon hoitotakuu ja sosiaalihuollon määräajat 1-9/2023

Sosiaalihuollon määräajat	Toteuma lkm	Selite
Työikäisten toimeentulohakemusten käsittelyaika	283 (2,4%)	Ylittänyt käsittelyajan (yli 7 vrk)
Lastensuojeluilmoitusten käsittelyaika	329 (24,4%)*	Ylittänyt käsittelyajan (yli 7 vrk)
Palvelutarpeen arvioinnin aloittaminen määräajassa	N/A	Tietoa ei toistaiseksi kattavana saatavilla
Terveydenhuollon hoitotakuu	Toteuma %	Selite
Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa	78%	Pääsee avosairaanhoidossa kiirettömään hoitoon 14 vuorokaudessa. (lähde AvoHilmo)
Hoitoon pääsy suun terveydenhuollossa	84%	Pääsee suun terveydenhuollon kiirettömään hoitoon neljässä kuukaudessa (lähde AvoHilmo)
Erikoissairaanhoidon läheteiden käsittely	78,9%	Läheteistä käsitellään kolmessa vuorokaudessa
Erikoissairaanhoidon hoidontarpeen arviointiaika täyttää hoitotakuun	59,6%	Ensikäynneistä toteutuu kolmen kuukauden määräajassa
Erikoissairaanhoidon hoitoon pääsy täyttää hoitotakuun	82%	Kiireettömiin toimenpiteisiin erikoissairaanhoidossa pääsee alle kuudessa kuukaudessa

*Ajalta 1.4.-30.9.2023

Pelastustoimen tunnusluvut 1-8/2023

Ensimmäisenä kohteessa olevan toimintayksikön valmiusaika ja tavoitteiden toteutuminen

	Riskiluokka tapahtumahetkellä			
	I	II	III	IV
Tehtävien lkm	335	579	184	541
Ajan mediaani (mm:ss)	5:57	7:04	10:20	16:13
Tavoiteaika (mm:ss)	6:00	10:00	20:00	-
Täyttymisprosentti	53 %	81 %	95 %	-

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika*

	Riskiluokka tapahtumahetkellä			
	I	II	III	IV
Tehtävien lkm**	67	145	54	261
Ajan mediaani (mm:ss)	7:46	9:22	14:20	19:26

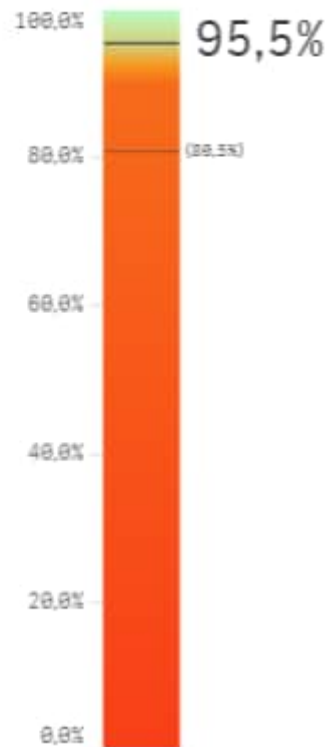
*Pelastustoiminnan toimintavalmiusajalla tarkoitetaan aikaa, joka alkaa, kun ensimmäinen yksikkö vastaanottaa hälytyksen ja päättyy, kun pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan.

**Tehtävät, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika mitattu.

Diagnoosien ja käyntisyiden kirjaaminen

ICD-10 tai ICPC-2 kirjattu

Vuosi-vertailu on näkyvillä jos ero on suurempi kuin 5%

Strateginen tavoite 2023: Terveysthuollossa diagnosit on kirjattu vähintään 80 % käynneistä.

Diagnoosien ja käyntisyiden kirjaaminen on parantunut oman toiminnan osalta terveydenhuollossa **15 %** verrattuna vastaavaan aikaan vuonna 2022.

Tiedot ajalta 1.1.2023-30.9.2023
 Logex Region tietojen peittävyys
 ESH 92,9%
 PTH 72,4%

Asiakaskokemus ja palautteet

PALVELUKULTTUURIN KEHITTÄMINEN

Tavoitteet syksy 2023

- Asiakaspalauteprosessin määrittely jatkuu
 - Laatuportin käyttöönotto
- Palautteen keruun tehostaminen ja palautemäärän lisääminen
 - Erityisesti www-sivun palautekanavan aktiivisempi käyttö ja palautemäärän kasvattaminen
- Asiakaskokemus-viestinnän tehostaminen yhteistyössä viestinnän kanssa
 - Netti- ja intra-sivujen päivitys valmistumassa
- Palautetiedon vaikutukset
 - Palautetieto toiminnan kehittämiseen

Tavoitteet 2024-2025

Hyvaks Asiakaspalautejärjestelmä

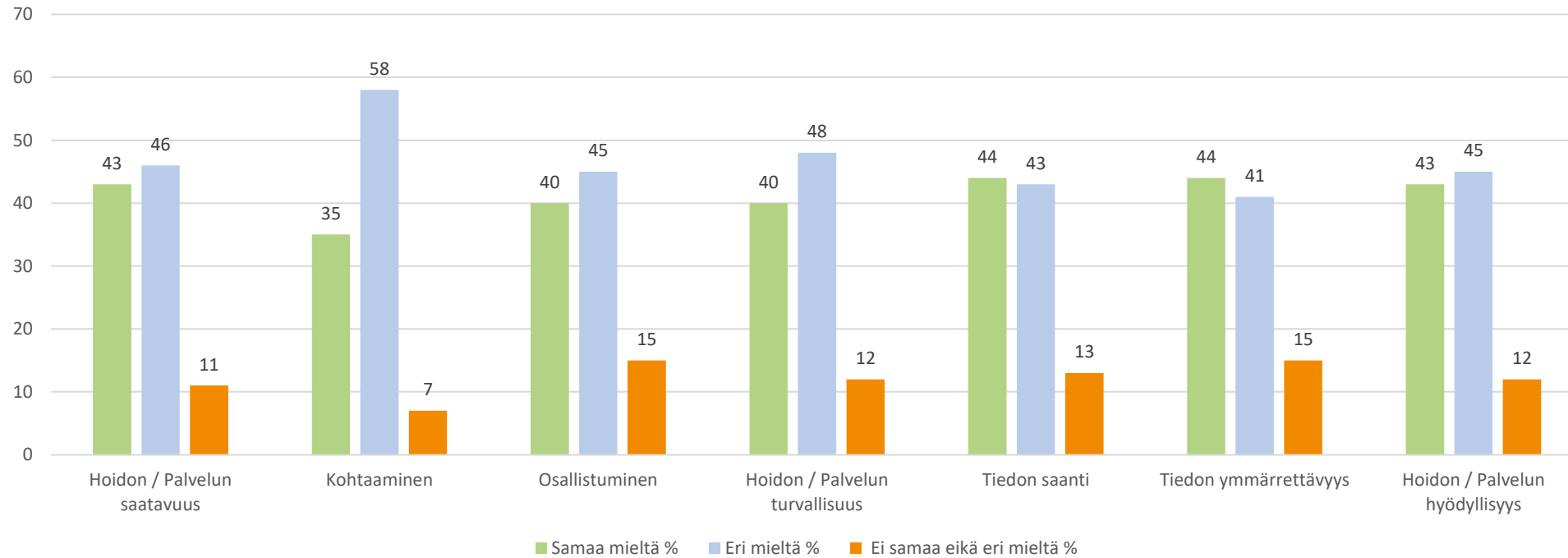
- Monikanavaisen aspa-järjestelmä, joka palvelee sekä asiakkaita että henkilöstöä ja mahdollistaa asiakkaille/potilaille palautteen antamisen useiden eri kanavien kautta hoito-/palvelukontaktien eri vaiheissa.
- Palautejärjestelmän tavoitteena on tehostaa palauteprosessia sekä kehittää toiminnan laatua ja asiakaslähtöisyyttä.
- Tuottaa yhteismitallista ja luotettavaa tietoa asiakaskokemustiedolla johtamisen perustaksi.

Aktiivisesti mukana vaikuttamassa ja toteuttamassa THL:n kansallisia tavoitteita ja linjauksia

- Tavoitteena on, että vuonna 2025 kaikilla hyvinvointialueilla kerätään laajasti tietoa asiakkaiden tyytyväisyydestä sosiaali- ja terveyspalveluihin kansallisesti yhtenevällä tavalla ja yhteisesti sovituilla mittareilla.
- Koottua tietoa voidaan hyödyntää laajasti kansallisessa ohjauksessa ja seurannassa sekä alueiden omassa tiedolla johtamisessa.
- Asiakaspalautteen tulokset ovat selkeästi ja helposti myös kansalaisten saatavilla.
- Tiedonkeruu tuottaa laadukasta ja vertailukelpoista tietoa asiakaskokemuksesta ja asiakaspalaute tulee olla yhdistettävissä palvelutuottajasta aina palvelua antavaan tiimiin tai ammattihenkilöön.

Asiakaspalautekysely Avoin palautelomake	Tekstiviestipalaute	Luottamushenkilöiden asiakaspalautelomake
<ul style="list-style-type: none">• Linkki kyselyihin hyvaks.fi - verkkosivuilla• Asiakaspalautekyselyllä kerätään hoitoon ja kohteluun liittyvää, kansallisesti vertailukelpoista palautetta. Kysely noudattaa THLn sisältölinjauksia.• Avoimella palautelomakkeella voi jättää palautetta toiminnasta, palveluista tai muusta kokonaisuudesta• Anonyymi palautekanava	<ul style="list-style-type: none">• Käytössä Sairaalapalvelut-vastuualueella (pl. Alueellinen osastotoiminta)• Palautetekstiviesti sidoksissa palvelutapahtumaan• Sisältää kaksi kysymystä ”Henkilökunta kohteli minua hyvin” (asteikko 1-5) ja NPS (asteikko 0-10), sekä avoin palaute	<ul style="list-style-type: none">• Linkki kyselyyn luottamushenkilöportaalissa kentältä tulleiden palautteiden tallentamiseksi
<p>10/2023 otetaan käyttöön Laatuportin asiakaspalautekokonaisuus koko hyvinvointialueella.</p>		

Asiakaskokemus ja palaute/Kysymysväittämät (THL, kansalliset väittämät) (n=380)

Saatavuus: Sain apua, kun sitä tarvitsin.

Kohtaaminen: Minulle jäi tunne, että minusta välitettiin kokonaisvaltaisesti.

Osallistuminen: Hoitoani/Asiaani koskevat päätökset tehtiin yhteistyössä kanssani.

Turvallisuus: Koin oloni turvallisiksi hoidon/palvelun aikana.

Tiedon saanti: Tiedän miten hoitoni/palveluni jatkuu.

Tiedon ymmärrettävyys: Saamani tieto hoidosta/palvelusta oli ymmärrettävää.

Hyödyllisyys: Koin saamani hoidon/palvelun hyödylliseksi.

Samaa mieltä vastanneiden osuus *kasvoi* Saatavuuden (7 %), Kohtaamisen (7 %), Osallistumisen (8 %), Turvallisuuden (7 %) ja Tiedon saannin (5 %), Tiedon ymmärrettävyyden (7 %) ja Hyödyllisyyden osalta (7 %) verrattuna toiseen vuosineljännekseen.

Asteikko 1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä

Asiakaskokemus ja palaute – mittarit

Tavoite	Mittari ja tavoite 2023	1-9/2023
Palveluiden käyttö on helppoa *	CES / 70 %	69 % (n=254) vastaajista koki, että asiointi Keski-Suomen hyvinvointialueella oli helppoa.
Asiakkaat suosittelivat hyvinvointialueen palveluita	NPS / > 60	-38 (n=380)

* Mittari käytössä 14.6.2023 alkaen

CES, Customer Effort Score mittaa asiointiin vaivattomuutta asteikolla 1-7, jossa 1=hankalaa, 7=helppoa.

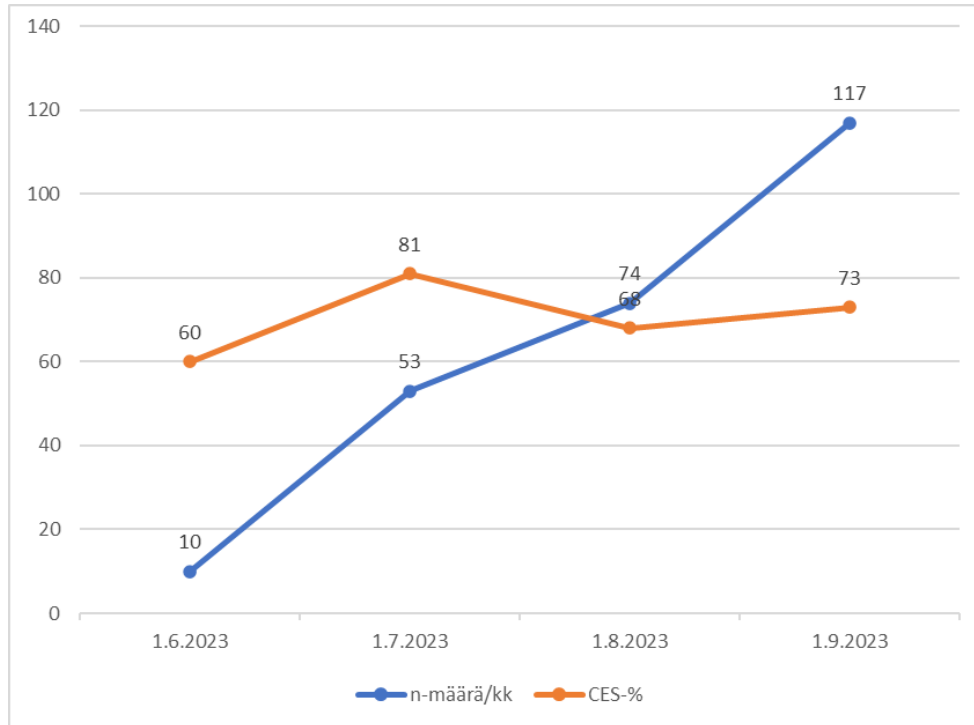
”Kuinka helppoa asiointi oli Keski-Suomen hyvinvointialueella?” CES%:ssa mukana ovat arvot 5-7.

NPS, Net Promoter Score kuvaa asiakkaan halua suositella Keski-Suomen hyvinvointialuetta asteikolla 0-10, jossa

0=hyvin epätodennäköisesti, 10= erittäin todennäköisesti. ”Kuinka todennäköisesti suosittelet samaa palvelua läheillesi?”

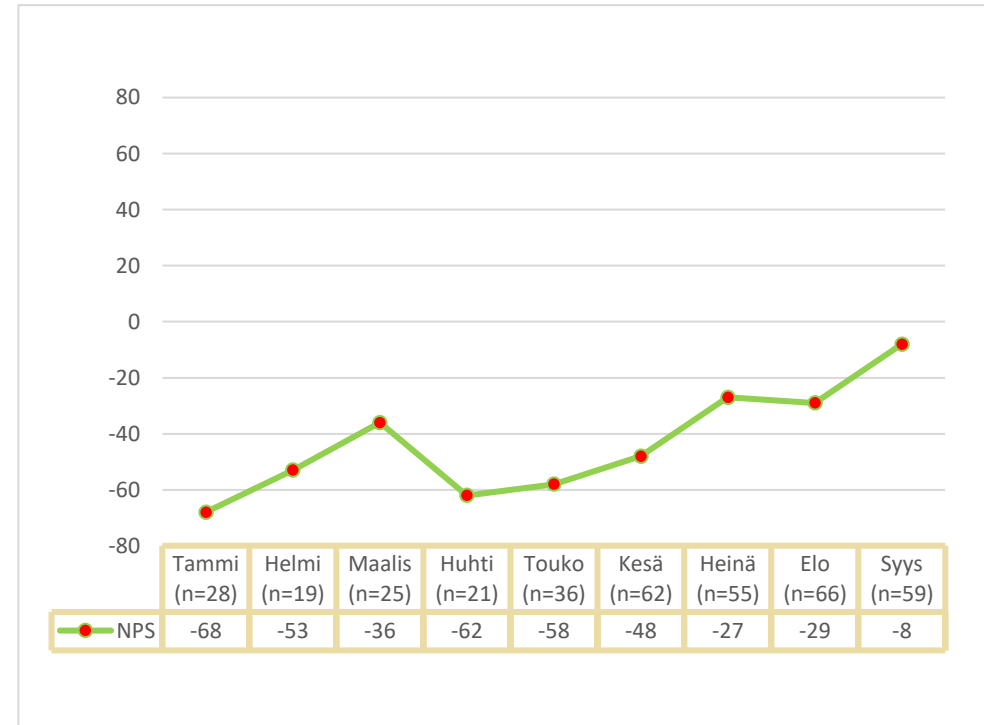
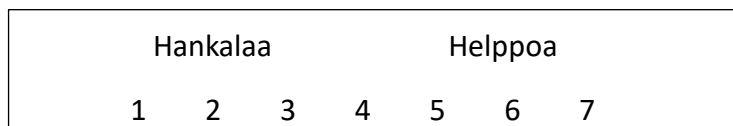
Arvot voivat vaihdella välillä -100 - +100. Positiivinen luku katsotaan hyväksi ja erinomaisena pidetään lukua >+50.

Asiakaskokemus – mittarit

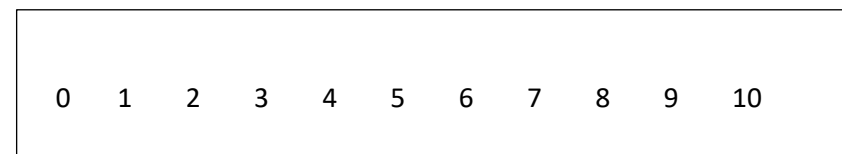
CES (Customer Effort Score)

”Kuinka helppoa asiointi oli Keski-Suomen hyvinvointialueella?”

NPS (Net Promoter Score)

”Kuinka todennäköisesti suosittelisit samaasi palvelua läheillesi?”

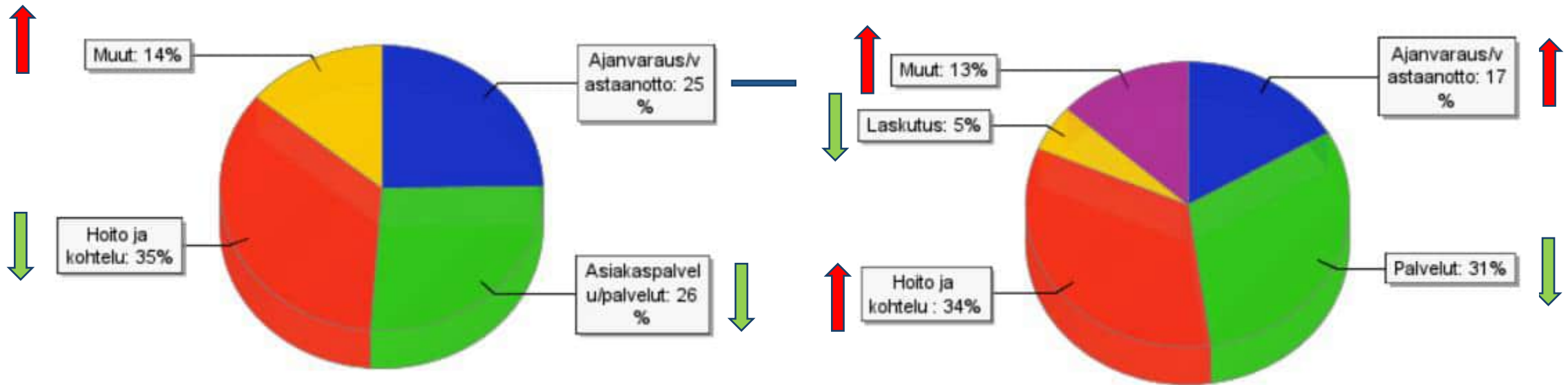

0-6 -> Kriittiset; 7-8 -> Neutraalit; 9-10 -> Suosittelijat

Kumulatiivinen NPS -39
2023 tavoite 60

Asiakaspalautekysely ja Avoin palautelomake

Avointen palautteiden jakauma aihepiireittäin

Asiakaspalautekysely (n=348)
(hoitoon ja kohteluun liittyvä kysely)

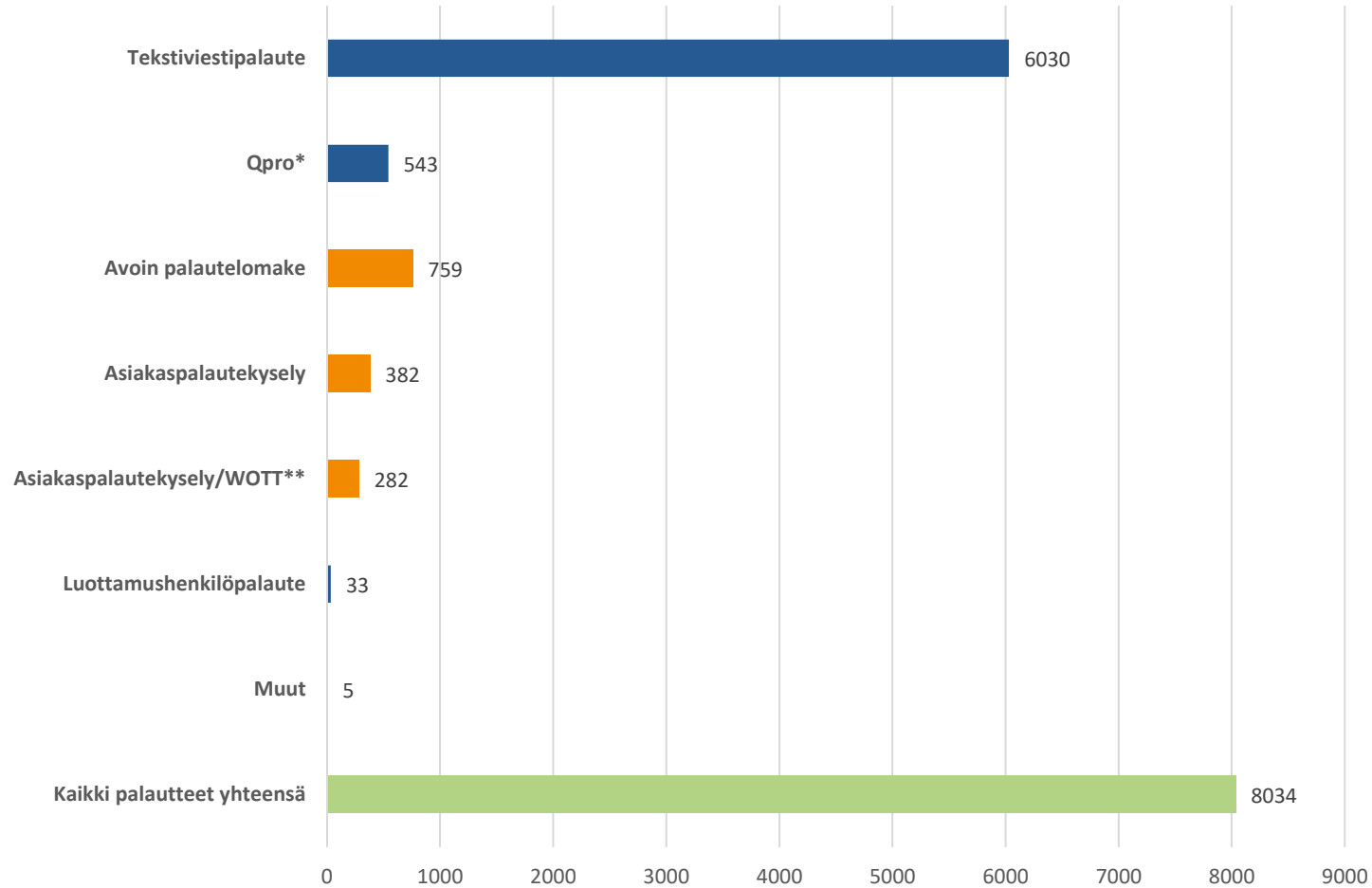
Avoin palautelomake (n=776)
(toimintaan, palveluihin tai muuhun kokonaisuuteen liittyvä kysely)

Aihepiiriin liittyvä palautemäärän muutos (nouseva/laskeva) verrattuna toiseen vuosineljännekseen (Q2) on kuvattu nuolilla.

Palautteiden määrät

Kaikki palautekanavat 1.1.-30.9.2023

Hyvaks yhteiset palautekanavat, joiden tuloksiin neljännesvuosikatsaus perustuu.

*Sopimus päättynyt 31.5.2023

** Otettu käyttöön Webropolin WOTT-laitteet kesä-heinäkuussa Joutsan, Keuruun, Kyllön, Äänekosken, Saarijärven, Viitasaaren ja Pihtiputaan terveysasemille sekä Novassa, Laukaa aloittanut 9/2023.

Henkilöstö

Henkilöstökatsaus tammi-maaliskuu 2024

- Lyhyt yhteenveto sanoin
- Henkilöstömenot ovat toteutuneet syyskuun loppuun mennessä 5,5 % eli noin 24 milj. euroa ko. ajanjaksolle budjetoituja suurempina; koti- ja asumispalveluissa n 16 milj euroa ja sairaalapalveluissa n 14 milj. euroa.
- Hyvinvointialueen voimassaolevien palvelussuhteiden määrä oli syyskuun lopussa 11 734. Määräaikaisissa palvelussuhteissa oli 19,6 % henkilöstöstä.
- Hyvinvointialueen henkilöstön keski-ikä on 44 vuotta. Alle 30-vuotiaiden ja yli 60-vuotiaiden osuus on kummankin 14 %.
- Henkiöstöä irtisanoutui eläkkeellejäännin vuoksi raportoitavalla ajanjaksolla tammikuusta syyskuuhun 214, heistä 23 siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle
- Irtisanoutuneiden määrä vaihteli 0,4 %:sta 0,67 %:iin. Alkuvuden aikana irtisanoutui eläkkeen tai muun synn vuoksi yhteensä 543 henkilöä, mikä tarkoittaa 4,6 %:n vaihtuvuutta.
- Henkilöstön toteutunut työpanos on suurimmillaan lsyyskuussa eli 9146 htv:tä ja pienimmillään 6033 heinäkuussa eli lomakaudella.
- Sairauspoissaolot vaihtelivat kuukausittain heinäkuun 14 523 kalenteripäivästä tammikuun 17847 kalenteripäivään, kaikenkaikkiaan päiviä kertyi 146360 päivää eli 10,1 kpv/työntekijä eli sairauspoissaoloprosentti oli 4,5. Vuoden tasolle tämä ennustaa 14-15 pv/työntekijä
- Edellisten vuosien tietoja ei samasta henkilöstöstä ole saatavilla vertailutietona.

Henkilöstö, palkkauksen menot

1 000 €	TOT	TA/M	TOT	Ero TOT/TA+M		Muutos 2023-2024	
	x/2023	x/2024	x/2024	euroa	%	€	%
Palkat ja palkkiot				0	0	0	0
Henkilösivukulut	0	0	0	0	0	0	0
Muut eläkekulut				0	0	0	0
Muut henkilösivukulut				0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0

Henkilöstö, menot toiminnoittain

1 000 €	TOT	TA/M	TOT	Ero TOT/TA+M		Muutos 2023-2024	
	x/2023	x/2024	x/2024	euroa	%	€	%
Konsernihallinto	0	0	0	0	0%	0	0%
Strateginen johtaminen ja järjestäminen	0	0	0	0	0%	0	0%
Johtamisen tukipalvelut	0	0	0	0	0%	0	0%
Palvelutuotannon tukipalvelut	0	0	0	0	0%	0	0%
Pelastustoimi	0	0	0	0	0%	0	0%
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0	0	0	0%	0	0%
Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset	0	0	0	0	0%	0	0%
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	0	0	0	0	0%	0	0%
Koti- ja asumispalvelut	0	0	0	0	0%	0	0%
Laaja-alainen sosiaali- ja terveystoimi	0	0	0	0	0%	0	0%
Sairaalapalvelut	0	0	0	0	0%	0	0%
Henkilöstömenot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0

Henkilöstön määrä 11 734 (edellinen vuosi vert)

	2023	2024	Muutos
Keski-Suomen hyvinvointialue	11 734		
Konsernipalvelut	1 432		
Pelastustoimi	452		
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	9 849		

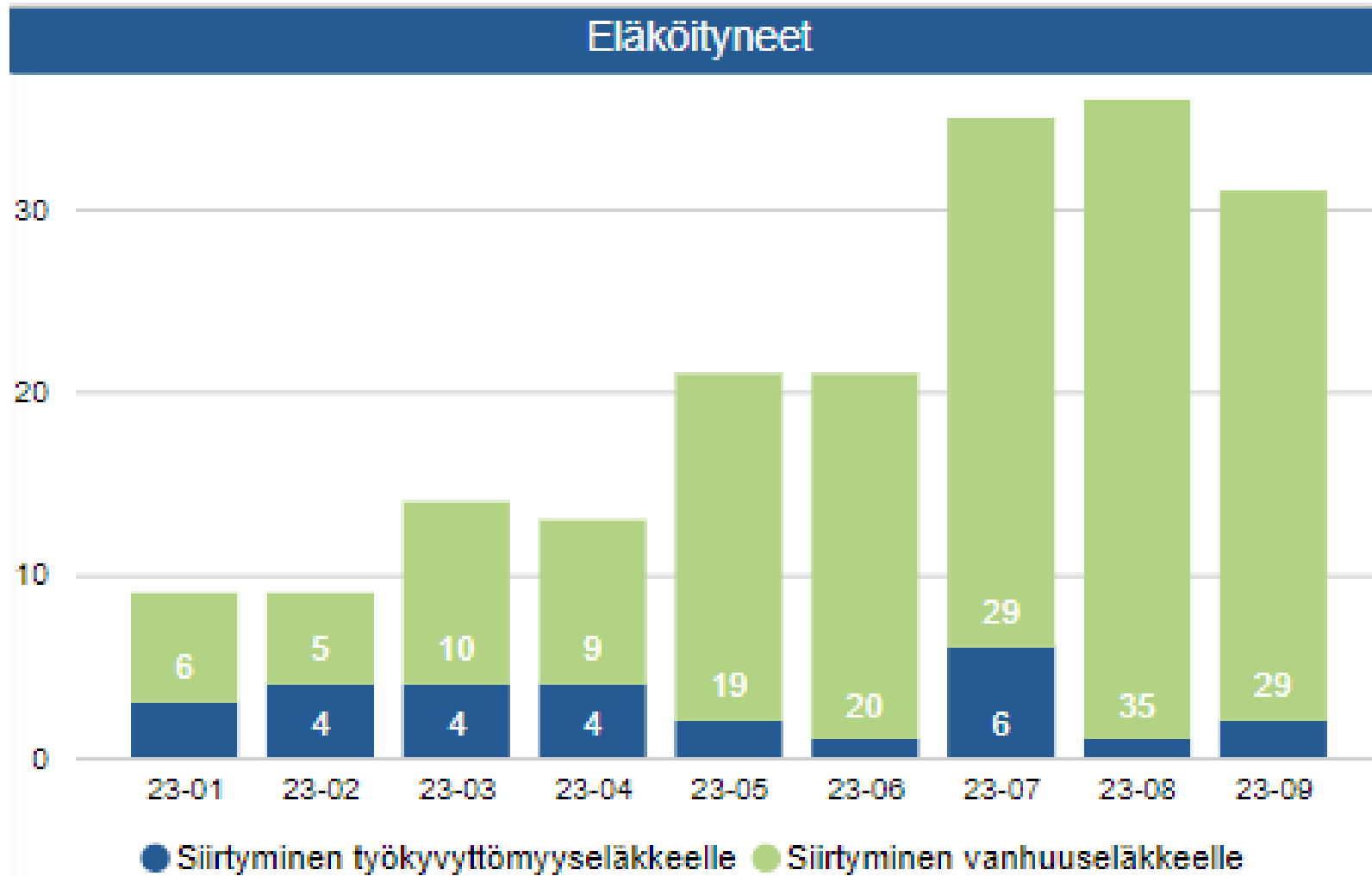
Henkilöstön määrä kuukausittain (vrt ed vuosi)

Henkilöstön määrä nimikkeittäin (vert. edell vuosi)

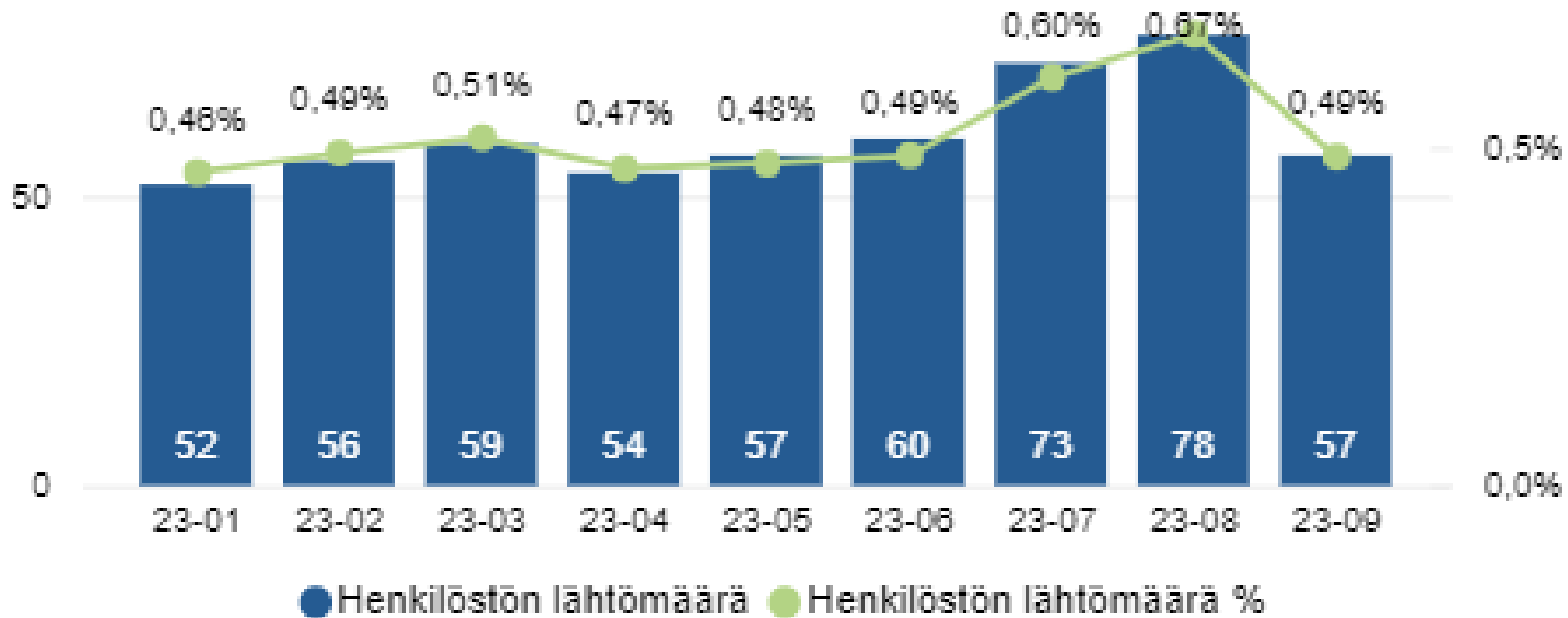
Henkilöstö, eläköityneet 189 (vrt ed vuosi)

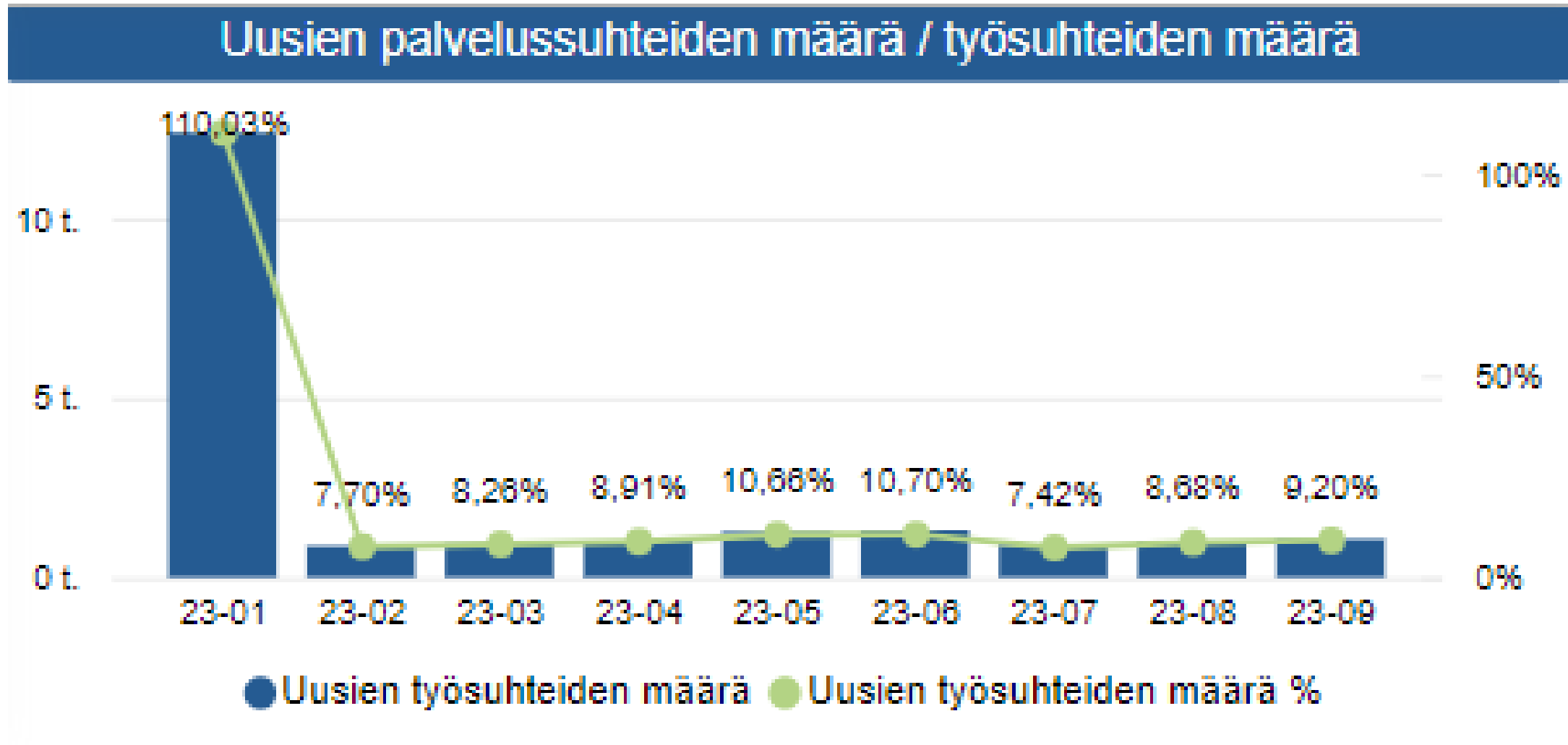
Henkilöstön lähtömäärä 543 (vrt edell vuosi) ESIMERKKI Liite: Aluehallitus 23.1.2024 § 23

vak. palvelussuhteen tiedot

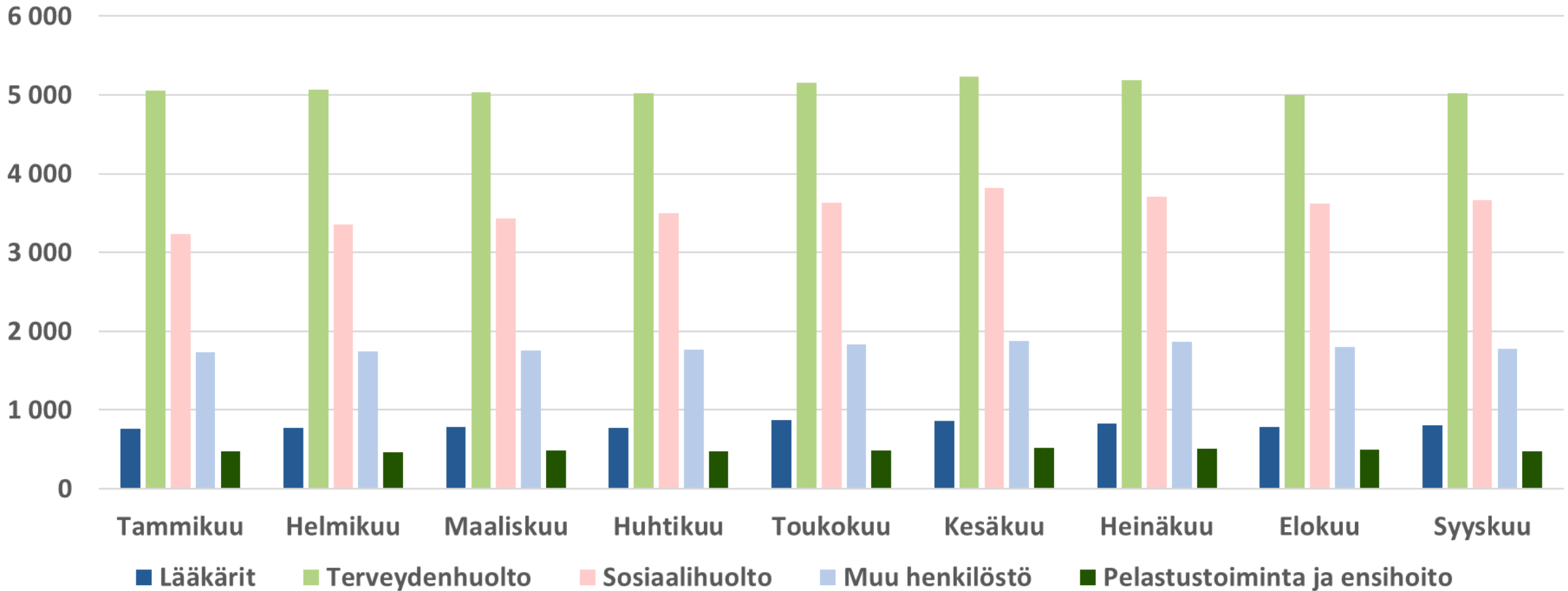
Irtisanoutuneiden määrä

Uusien palvelussuhteiden määrä 15095 (vrt ed vuosi)

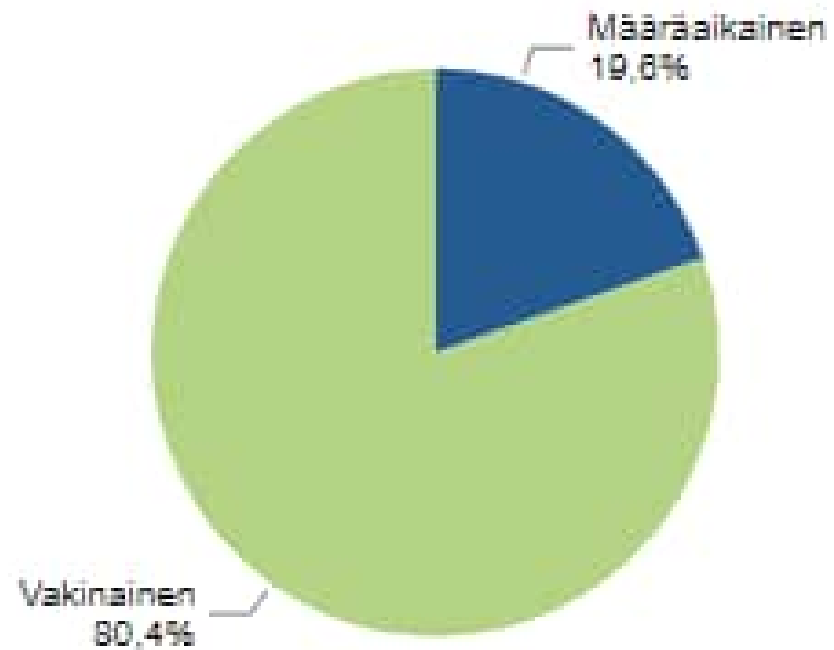

Henkilöstö ammattiryhmittäin

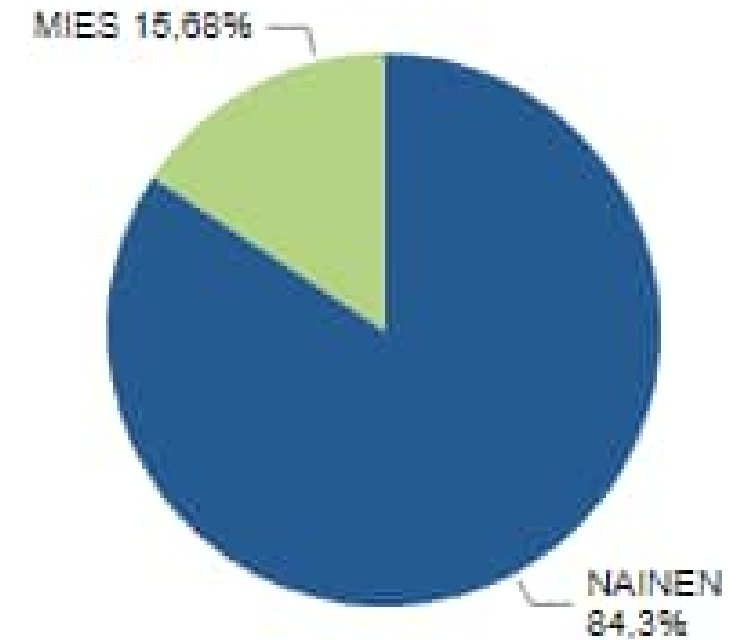

Henkilöstön rakenne

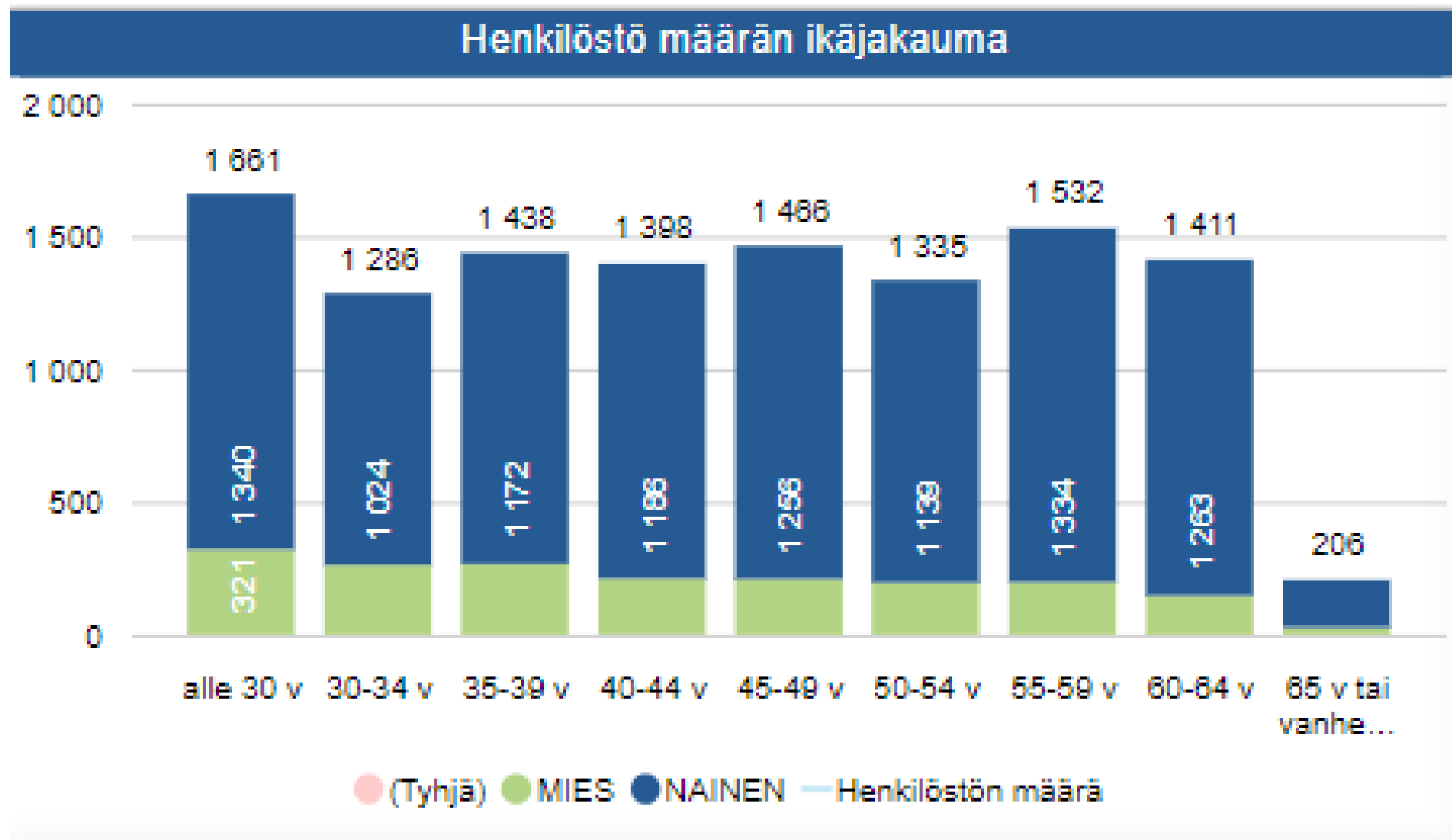
Henkilöstön määrä

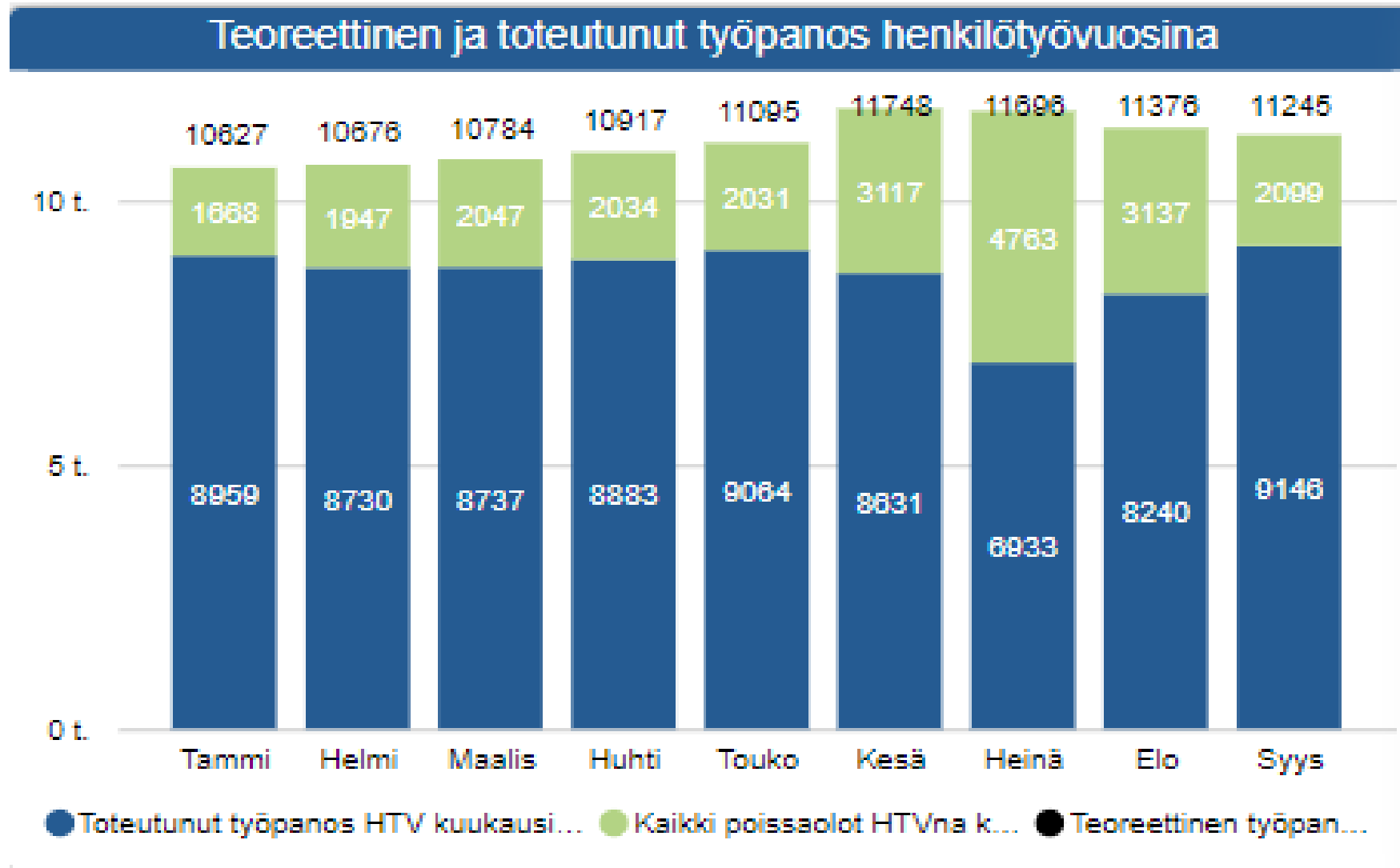
Sukupuolijakauma

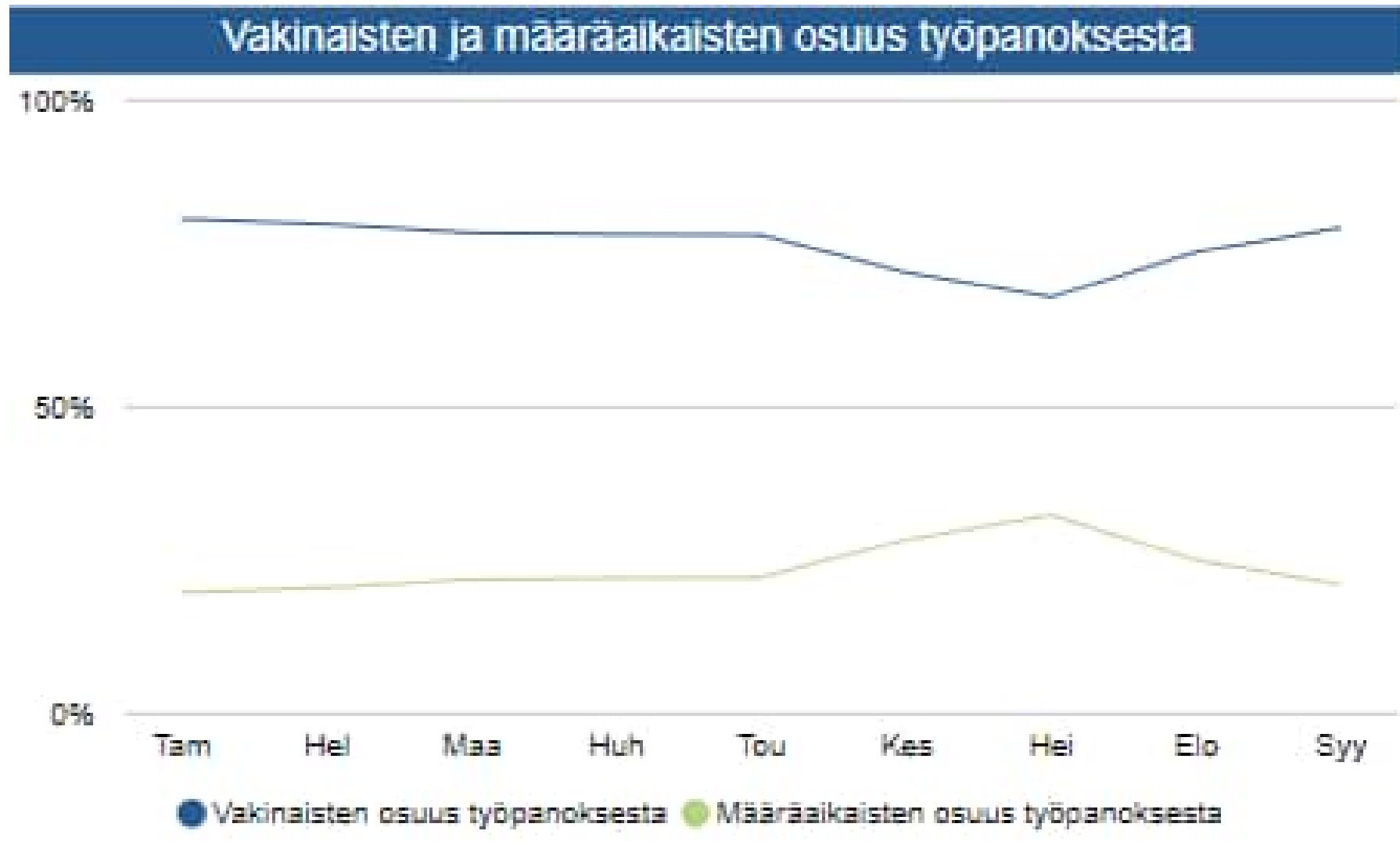
Henkilöstön ikäjakauma, keski-ikä 44 v (vrt ed vuosi)

Henkilöstö, työpanos (vrt ed. Vuosi)

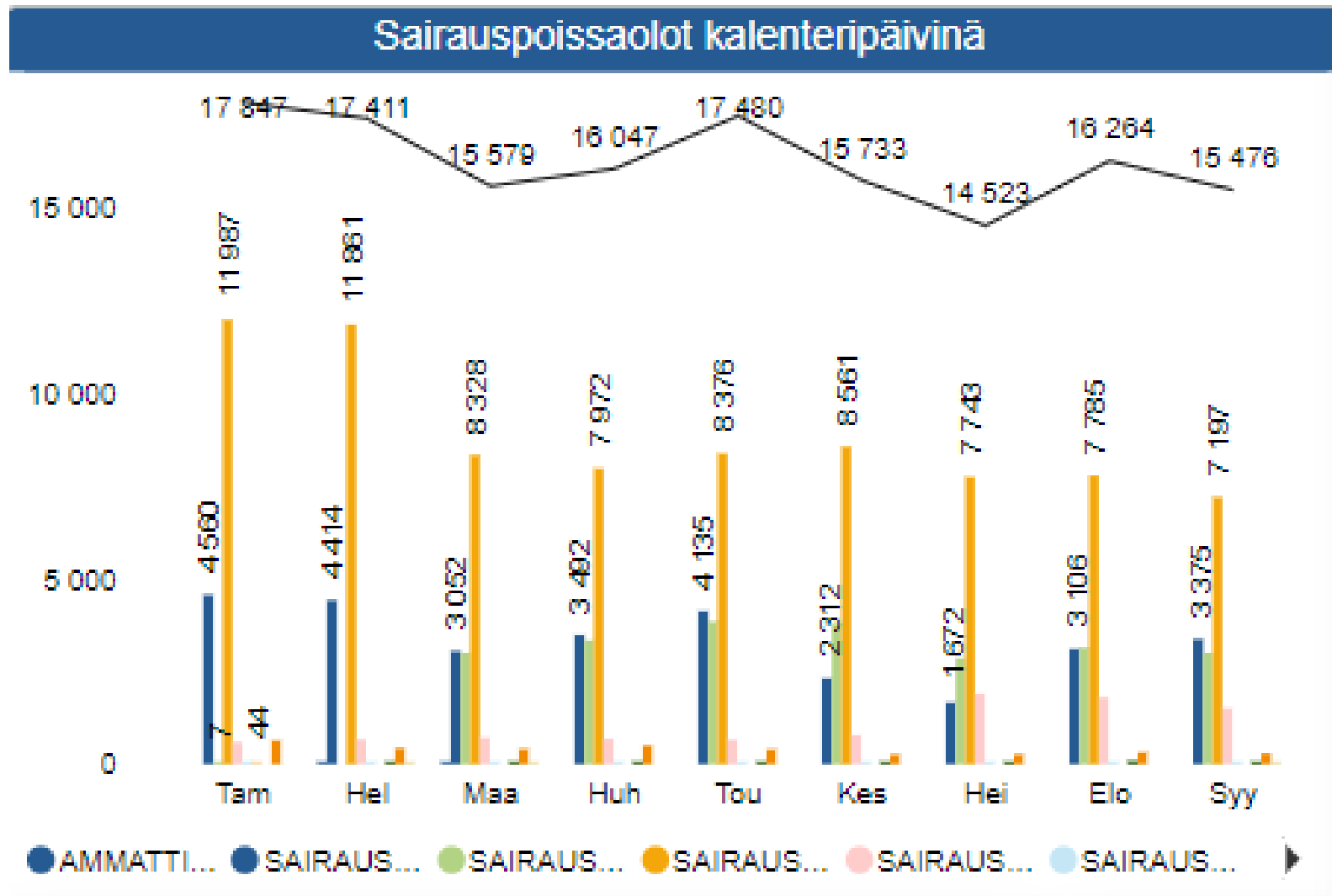
Henkilöstö, työpanos (vrt ed vuosi)

Henkilöstö, poissaolopäivät

	2023	2024	Muutos
Yhteensä	729 505		
Työvapaat palkalliset	370 921		
Sairaslomat ja tapaturmat	157 748		
Perhevapaat	93 233		
Opintovapaa / muu koulutus	48 298		
Työvapaat palkattomat/osittain palkalliset	29 529		
Kuntoutus/kuntoutustuki	13 502		
Toisen tehtävän hoito/julkinen tehtävä	13 282		
Aktiivivapaa ja LTO:n ylim. vapaapäivät	2 777		
Muu poissaolo	215		

Henkilöstö, sairauspoissaolot 146 360 pv (2023 xx)

Henkilöstö, sairauspoissaolot 4,5 %, 10,1 pv/hih (RINKI 2023)

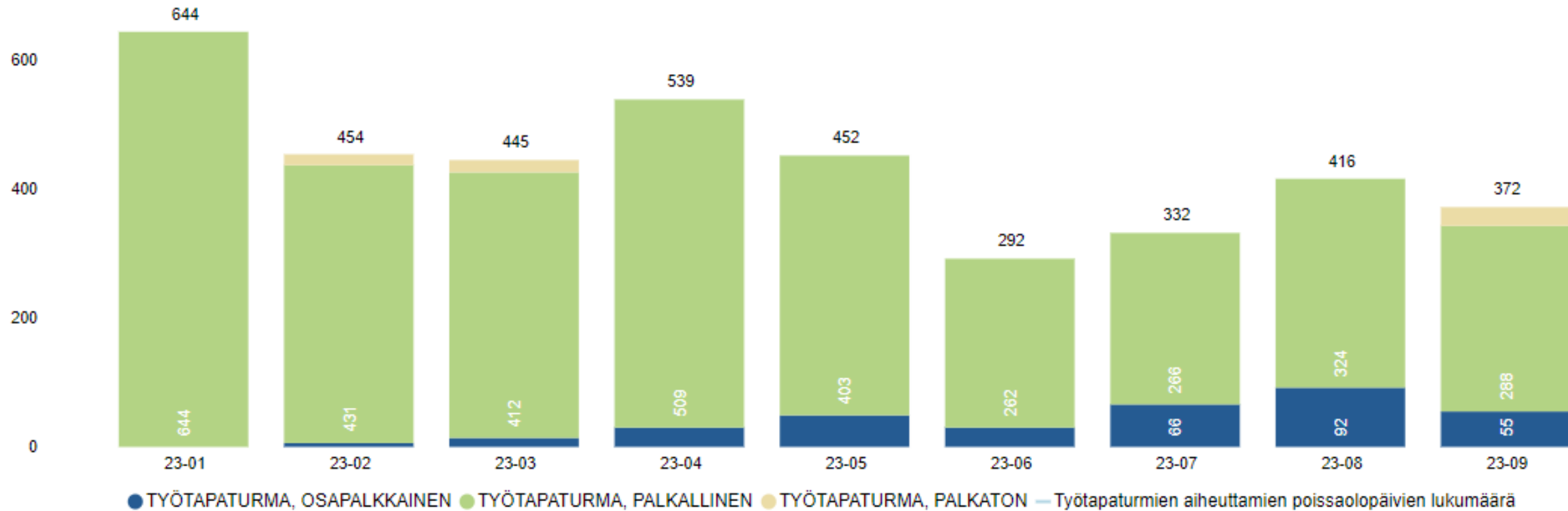
Liite: Auehallitus 23.11.2024 § 23

	Sairauspoissaolo %		Sairauspäivät/hlö	
	2023	2024	2023	2024
Lääkärit	1,5 %		3,3	
Terveystenhoito	4,7 %		10,7	
Sosiaalihuolto	4,8 %		9,1	
Ensihoito ja pelastustoiminta	3,9 %		8,8	
Muu henkilöstö	4,9 %		11,1	

Henkilöstö, sairauspoissaolot palveluittain Liite: Aluehallitus 23.1.2024 § 23 ESIMERKKI

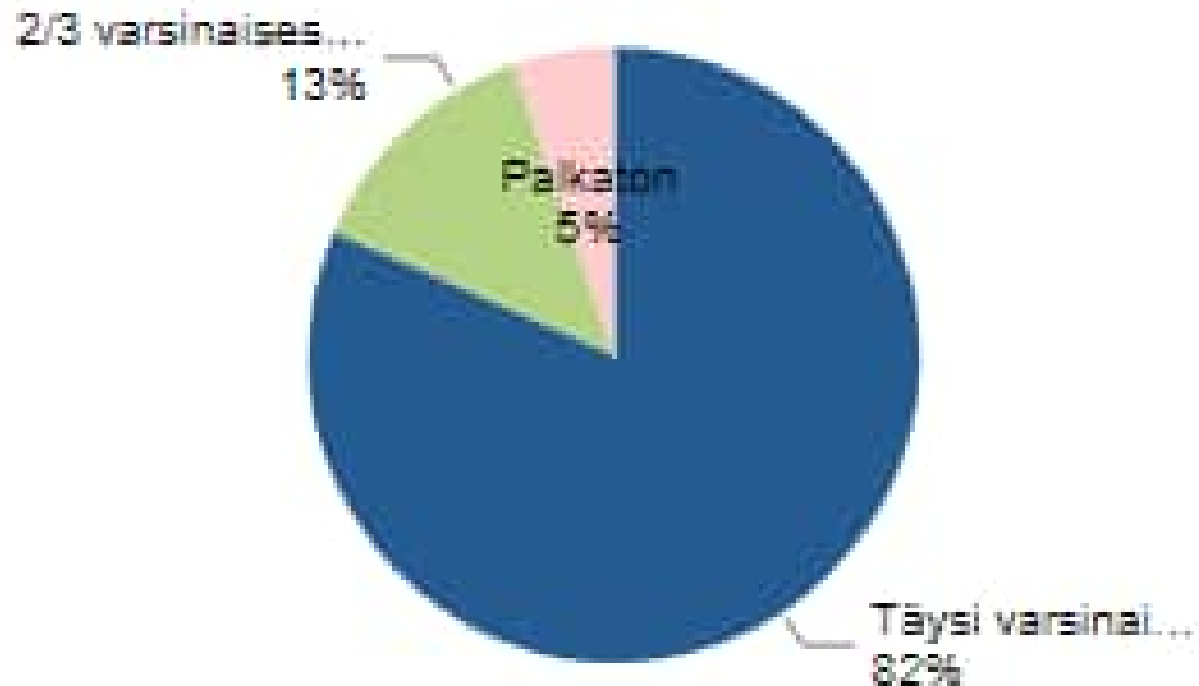
Palvelut	Sairauspoissaolo %		Sairauspäivät/hlö	
	2023	2024	2023	2024
Konsernipalvelut	5,3 %		11,6	
Pelastustoimi (luvussa ei ole mukana sivuvirkaiset vakituiset)	3,9 %		8,9	
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	4,4 %		9,8	

Henkilöstö, työtaturmat 3946 pv (2023 xx)

Henkilöstö, sairauslomat ja tapaturmat/palkallisuus

Sairaslomat ja tapaturmat / Palkallisuus

Henkilöstö, strategian valtuusto- ja hallitustason mittarit ja indikaattorit

Asiakassegmentti	Tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteutuma + vert 23
Henkilöstö	Sairauspoissaolojen määrä	Sairauspoissaolot keskimäärin kalenteripäivinä per henkilötyövuosi, - kokonaisuutena - ammattiryhmittäin, - palveluittain	Ei HVA-tasoista lähtötietoa	Määrittyy vuoden 2023 aikana, kun ensimmäiset tiedot käytössä	1-3/2023 4,1 kpv/hlö 1-6/2023 7,2 kpv/hlö 1-9/2023 10,1 kpv/hlö

Aluehallituksen priorisoimia toiminnan tavoitteita

Kuvaus totetutumisesta sanallinen

Henkilöstön työhyvinvointi, hyvä johtaminen ja määrätietoinen tavoitteellisuus näiden kehittämisessä

Esim. Tilannekuva:

Alkuvuoden aikana työhyvinvointia on mitattu lähinnä sairauspoissaolojen määrällä (kalenteripäivää/hlö). Kolmannen vuosineljänneksen loppuun menessä sairauspoissaoloja on kertynyt keskimäärin 10,1 kpv/henkilö. Eri toimialoilla sairauspoissaolot ovat olleet seuraavat: Konsernipalvelut 11,6 kpv/hlö, pelastustoimi 8,9 kpv/hlö ja sosiaali- ja terveystoimen palvelut 9,8 kpv/hlö. Johtamiskoulutusta Hyvaks-akatemiaa on rakennettu kaikille johtamisen tasoille. Esihenkilöfot ja esihenkilöperehdytykset ovat jatkuneet alkuvuoden tapaan ja niihin on osallistunut suuri osa eri tason esihenkilöitä, päälliköitä ja johtajia.

Toimenpiteet:

Hyvinvointialueen ensimmäinen henkilöstöohjelma 2023-2025 laadittiin kesän ja alkusyksyn aikana. Henkilöstöjaosto lähetti lokakuun lopussa ohjelmaluonnoksen keskusteluun aluehallituksen iltakouluun ja lausunnolle lautakuntiin. Aluehallitus käsittelee ohjelman marraskuun alussa.. Alkusyksyn aikana on valmisteltu yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa "Mitä kuuluu?" - työhyvinvointitutkimusta, joka toteutuu lokakuun lopussa koko hyvinvointialueen henkilöstölle. Kysely mittaa työn psykososiaalista kuormitus- ja riskitekijöitä ja tarjoaa myös vertailutietoja muista kyselyyn osallistuvista hyvinvointialueista.

Haasteista ja saavutuksista:

Turvallinen siirtymä hyvinvointialueelle näkyi palvelujen katkoksettomana toimivuutena. Ensimmäinen toimintavuosi on ollut hyvinvointialueen henkilöstöjohtamisen yhtenäisten henkilöstökäytänteiden rakentamista ja esihenkilötyön sekä eri tasojen henkilöstöjohtamisen tukemista. Palkkapoikkeamat ovat vähentyneet alkuvuodesta. Monien järjestelmien rakentamista jatketaan ja tietosisältöä yhtenäistetään muun toiminnan ohessa.

Aluehallituksen priorisoimat tavoitteet

Dia 106

Päivitetään 2024 tietojen pohjalta

Henkilöstön työhyvinvointi, hyvä johtaminen ja määrätietoinen tavoitteellisuus näiden kehittämisessä

Ikääntyneiden palvelurakenteen uudistaminen (yhteisöllisen asumisen lisääminen, kotihoidon vahvistaminen, kuntouttavan toiminnan lisääminen)

Hoitoon pääsyn vauhdittamiseksi ja oikea-aikaisen palvelun kohdentamiseksi hoidon- ja palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen

Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluiden vahvistaminen

Etäpalveluiden vahvistaminen osana lähipalveluiden kokonaisuutta

Yhteisöllistä asumista ikääntyneille on aloitettu lisäämään ja kehittämään, palvelukuvaus täsmentyy alkusyksyn aikana (myös Orpon hallitusohjelmassa). Kotihoidon kuntouttavat arviointijaksot ja tehostettu kotikuntoutus asiakkaille ovat käytössä, kotihoidon palveluissa välitöntä työaikaa lisätään (asiakkaan luona tehtävä työ), kotihoidon etähoitoa lisätään, turvapalvelut ja yöaikainen resurssointi kehittyvät syksyn aikana. Kotihoitoa tuotetaan 24/7 koko hv-alueella. Ikääntyneiden päivätoimintaa kehitetään tavoitteiden mukaisesti koko hv-alueella. Hanketuella käynnistetty seniorin hyvinvointineuvolatoiminta ja laajennussuunnitelma tehty.

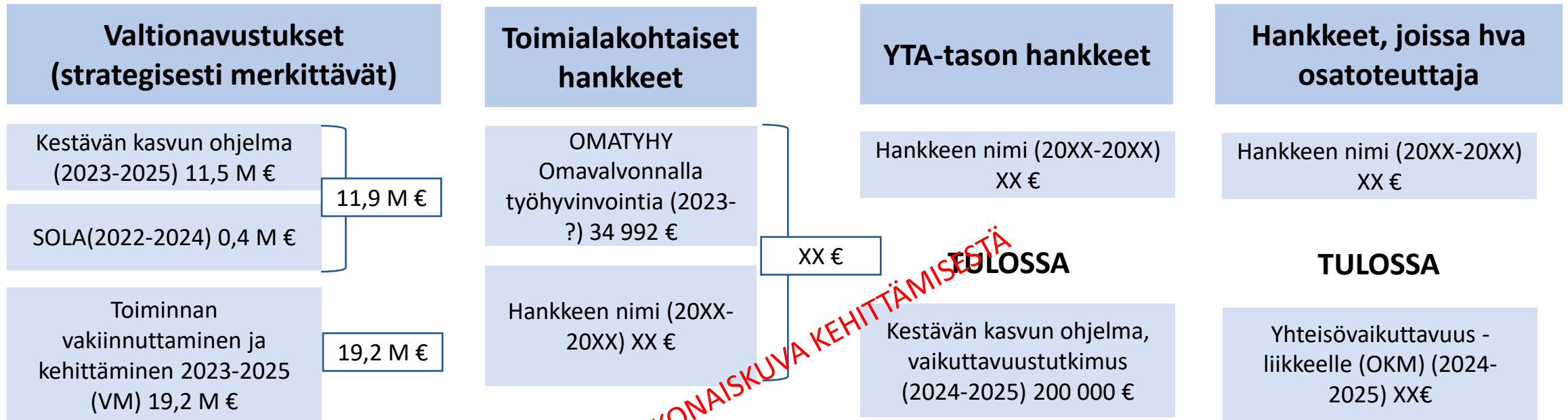
Yhtenäiset hoidon tarpeen arvioinnin kriteerit ja tilastointiohjeet on otettu käyttöön. Tilastoinnin yhtenäistäminen antaa tiedon todellisista hoitoon pääsyn ajoista. Moniammatillisen toimintamallin käyttöön ottoa lisätään vaiheittain ja monialaista yhteistyötä sekä hoidon jatkuvuutta vahvistetaan. Varmistetaan ajanvarauskirjojen aukiolo riittävän pitkälle niin, että kiireettömiä aikoja on saatavilla sekä avosairaanhoidossa että suun terveydenhuollossa. Hoitolinjoja on yhtenäistetty.

Alueelliset lasten- ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden toimipisteet perustettu, palveluvastaavat rekrytoitu. Moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa on ollut alueellisia eroja. Toimipisterakenteeseen yhdistetty perheneuvolapalveluja.

Etäpalveluja tarjotaan kaikissa palveluissa osana palvelutarjontaa. Digitaalisten palveluiden markkinointia vahvistettu ja palveluiden löytymistä on selkeytetty. Hankkeet tukevat etäpalveluiden käyttöönoton laajentamista, digitaalisten toimintamallien kehittämistä sekä ammattilaisten digitaalisten vahvistamista koko hyvinvointialueelle.

Hankeraportointi

Kehittämishankkeet ja valtionavustukset 2024

LUONNOS, TÄYDENTYY. TAVOITTEENA LUODA KOKONAISKUVA KEHITTÄMISESTÄ

Muita

- Vapaaehtoisten digineuvonnan kehittäminen -kumppanuus (ei rahaa)
- Viitasaaren maaseutuyhteisön hanke – kumppanuus (ei rahaa)
- Päihde- ja riippuvuustyön hanke – kumppanuus (ei rahaa)
- Hyppy- hanke sydänsairastuneille – hankekumppanuus (ei rahaa)
- Yrittäjät/JAMK –kumppanuus (ei rahaa)

Hankesalkku XX M € , uudet haut € XX

Mahdollinen tilannekuva uusista rahoitushauista

- Tähän kootaan meneillään olevien rahoitushakujen tilanne, tai päätökset
- Pääasiassa strategisesti merkittävät kehittämishankkeet, mahdollisesti listaus myös palveluiden omista, pienemmistä kehittämishankkeista

Kestävän kasvun ohjelma: keskeiset aikaansaannokset

PÄIVITETÄÄN AJANTASALLE, PEILAUUS MYÖS STRATEGISIIN MITTAREIHIN

IPS-toimintamalli

- Asiakkaita on työhönvalmennuksessa noin 40. Palvelu on löydetty hyvin, ja sinne osataan ohjata asiakkaita
- Asiakkaista kolme työllistynyt (7%), kaksi (5 %) siirtynyt opintoihin
- Työnantajakontakteja 18

Hoitoon ja palveluihin pääsyn parantaminen, digitaalisten toimintamallien edistäminen

- Miepä- saatavuuden parantaminen aikuiset: Lisäresurssina on aloittanut 08/23 kaksi sairaanhoitajaa ensilinjassa, ja kolmannen aloituksesta sovittu Q4. Ensilinja on käynnistynyt Jyväskylässä lisäresurssin turvin. Hoitoonpääsy miepä- palveluihin Jyväskylässä nopeutunut kuudesta viikosta yhteen päivään (takaisinsoittovaste ka 35 min).
- Miepä- saatavuuden parantaminen, nuoret: Asiakastyö hankkeen lisäresurssin sairaanhoitajilla (4kpl) mtp-tiimeissä alkanut.
- Somatiikan jononpurkutiimissä aloittanut 4 sairaanhoitajaa ja 1 diabeteshoitaja
- Seniorin hyvinvointineuvola käynnistynyt Jyväskylässä ja Pohjoisessa Keski-Suomessa. Laajenemissuunnitelmat tehty.
- Työttömien terveystarkastukset: 2 sairaanhoitajan työt käynnissä Jyväskylä ja Pohjoinen Keski-Suomi.
- Farmasistin palvelua laajennettu useammalle sote-asemalle. Terveyspalveluiden jalkautuminen sosiaaliasemalle: hoitajien kontakteja Q1-Q3 ajalla ollut yhteensä 689kpl (käynti 237, kotikäynti 44, puhelinkontakti 124, konsultoinnit ja asiakkaan asian hoito 280). Käyntisyissä korostuvat hoitajien antama yleinen neuvonta ja ohjaus terveyden ylläpitoon ja sairauksien ehkäisyyn, ahdistus, alkoholin väärinkäyttö, psyykinen oireilu, sosiaaliset ongelmat, masennus ja huumeiden käyttö.
- Omaks.fi- palvelun alueellinen laajentuminen: palvelun turvaaminen ja haltuunotto laajennetulla alueella. Laajentumisen suunnittelu Muuramen alueelle on aloitettu. Etälääkäripalvelun suunnittelu pohjoisen alueelle on myös aloitettu.
- Hoitaja-avusteinen etädiagnostiikka: asemien toimintatapoja kehitetty hyödyntämällä ammattilais- ja asiakaskokemusta. Prosessia hiottu ja saatu toimivammaksi. Laitehankintoja täydennetty LC-käyttäjälueelle, ja sovittu pohjoisen Pegasos-käyttäjälueen uusista hankinnoista ja sijoitteluista

Kestävän kasvun ohjelma: keskeiset aikaansaannokset

PÄIVITETÄÄN AJANTASALLE, PEILAUUS MYÖS STRATEGISIIN MITTAREIHIN

Digitaalinen palvelukonsepti ja -tarjotin

- THL:n kanssa yhteiskehitetty palvelukonsepti on valmistunut. Palvelukonseptin jalkauttaminen on aloitettu hyvinvointialueen sisällä (esim. hyvinvointi ja kumppanuudet - palvelualueelle) ja ulkoisesti (kunnat ja järjestökumppanit).
- Palvelutarjottimesta on hahmoteltu malli, jonka mukaisesti tuotteen pitäisi toimia kansallisten minimisisältöjen mukaisesti.
- Hyvinvointilähetteen kehittäminen on aloitettu

Tietopohjan vahvistaminen

- Pth- hoitopääsyn seurantaan liittyvät hoidon tarpeen arvioinnin kirjaamisen koulutukset toteutettu tietojärjestelmäkohtaisesti massakoulutuksina. Koulutuksiin on osallistunut ammattilaisia: avosairaanhoito, kuntoutus, suun terveydenhuolto, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä mielenterveys- ja päihdetyö.
- Sosiaalihuollon kirjaamisverkostoa käynnistetty. Ammattilaisten kirjaamisvalmennukset aloitettu sosiaalihuollossa.
- Rakenteellisen sosiaalityön raportointia kehitetty yhteistyössä Koske, TuSote, hyvinvointialueen viranhaltijat

Sähköinen asiointi

- Laaja-alaisen sote- keskuksen johdon sekä tietohallinnon kanssa tehty suunnitelmat sähköisen ajanvarauksen lisäämiseksi, sekä sähköisen asiointin mahdollisuuksien lisäämiseksi. Sovittu, että sähköisesti varattavia aikoja lisätään asiakkaille varattaviksi vastaanotolla.
- Sähköisen asiointin vahvistamisen somekampanja toteutettu
- Etädiagnostiikan osalta keskusteltu suun terveydenhuollon kanssa suukamerasta, jolla mahdollistettaisiin esimerkiksi ikääntyneiden palvelutaloihin tarkastuksien mahdollisuus ja tavoitettaisiin haavoittuvassa asemassa olevia paremmin.
- Suunniteltu lapsibudjetoinnin työväliseen käyttöönottoa. Ensimmäinen kick off- pidetty, ja sovittu tuottajan ja hyvinvointialueen välisistä rooleista. Ilmoitauduttu kansalliseen verkostoon (lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi).
- Digi-innovaatiota tekoälyä hyödyntävää puhelinrobottia edistetty ja keskusteltu DigiFinlandin kanssa yhteistyöstä. Tavoitteena skaalattava ratkaisu myös muiden alueiden käyttöön.

Hankintapäätösten raportointi

Hankintasuunnitelma

- Hyvinvointialueen hankintojen tulee perustua hyvinvointialueen valtuuston hyväksymään talousarvioon. Hyvinvointialueen hankinnoissa tulee noudattaa hankintaohjelmaa ja hankintaohjetta sekä julkisia hankintoja koskevaa lakia, säädöksiä ja määräyksiä.
- Hankintojen päätösoikeudet on määritelty hyvinvointialueen hallintosäännön 78 §. Hankintaohjeessa on selostettu keskeiset hankinnan periaatteet ja menettelytavat, joita organisaation toteuttamissa hankinnoissa noudatetaan. Hankinnat toteutetaan tarpeisiin perustuen ja myönnettyjen määrärahojen mukaisesti.
- Hankintasuunnitelma on työkalu, joka ohjaa hankintatoimen resurssien kohdentamisesta, työnjakoa ja sen avulla voidaan viestiä eri sidosryhmille suunnitteilla olevista hankinnoista.
- Hankintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen, ei yksittäisiä hankintojen käynnistämisestä tehdä erillistä päätöstä tai käsittelyä. Hankintasuunnitelmaa voidaan täydentää vuoden aikana esiin tulevilla arvaamattomilla hankinnoilla.

Hankintasuunnitelman toteuma

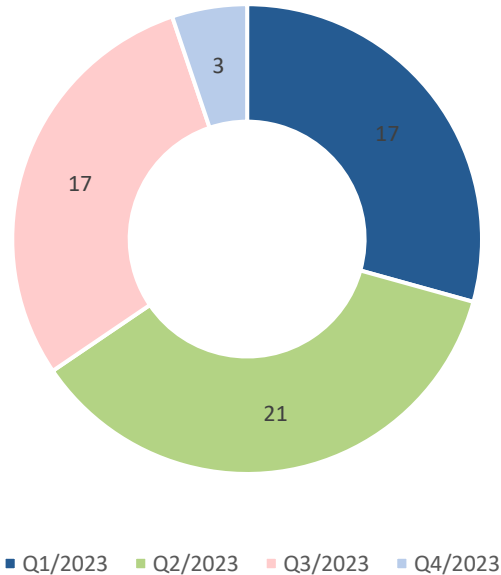
- Hankintasuunnitelma vuodelle 2024 on hyväksytty TA24 valmistelun yhteydessä 5.12.2023.
 - Hankintasuunnitelmaa on täydennetty aluehallituksen kokouksissa xx.xx.2024 (hankintasuunnitelmaa voidaan täydentää aina puolivuositain)
- Julkiset hankinnat, joihin sovelletaan hankintalakia, ilmoitetaan HILMA – Julkiset hankinnat ilmoituskanavassa ja Hyvinvointialueen tarjouspyynnöt on saatavilla Clodian Tarjouspalvelu-portaalissa
- Hankintasuunnitelma koostuu hankinnoista, joihin sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/20216)
- Hankintoja voidaan tehdä myös hankintasuunnitelman ulkopuolella päätösoikeuksien mukaisesti esimerkiksi pienhankinnoissa
- Hankintapäätökset julkaistaan hyvinvointialueen viranomaispäätöksissä

Hankintasuunnitelma 2023, toteuma

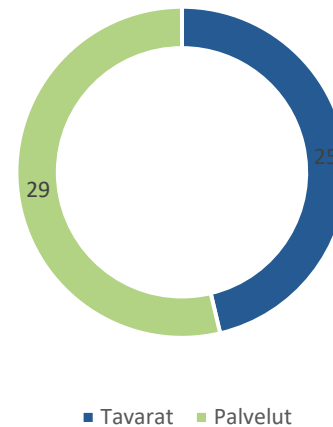
päivittäisiin neljännesvuosittain ajan tasalle eli kaikki

kynnyksarvonylittävät julkaistut hankinnat

Julkaistujen kilpailutusten määrä
EU- ja kansalliset hankinnat

HANKINTALAJEITTAIN

- Mukana kaikki hankintayksikön julkaisemat hankinnat (ICT, palvelut, tavarat)
- Julkiset hankinnat, joihin sovelletaan hankintalakia, ilmoitetaan HILMA kanavassa
 - Hankintailmoituksia 58
 - Käytetty hankintamenettely
 - Avoin menettely 43
 - Rajoitettu menettely 4
 - Neuvottelumenettely 6
 - Kilpailullinen neuvottelumenettely 1
 - Saatuja tarjouksia 227 kpl, tarjouksia/päättynyt kisa ka 5,61
 - Tarjouspyyntöihin tutustuneita 1208, tutustuneita/päättynyt kisa ka 23,69

Hankintasuunnitelma 2023, toteuma

päivittäisiin neljännesvuosittain ajan tasalle eli

kaikki kynnyсарvonylittävät julkaistut hankinnat

- Hankintasuunnitelmassa 2023 yhteensä 97 toteutettavaa hankintaa
 - Hankintojen ennakoitu vuosittainen sopimuservo 178,4 Me
- Yhteensä 12 hankintaa siirretään vuodelta 2023 toteutettavaksi vuodelle 2024
 - Hankintojen ennakoitu vuosittainen sopimuservo 6,15 Me
- Hankintasuunnitelmasta peruttiin 11 hankintaa
 - Hankinta menettänyt tarkoituksensa
 - Liikkeenluovutus
 - Hyödynnetään muita mahdollisia sopimuksia
 - Hankintakohde tuotetaan omana toimintana

Hankintapäätökset, toteuma

hankinnat

päivittäisiin neljännesvuosittain ajan tasalle eli kaikki kynnyksarvon ylittävät julkaistut

- Valmiista hankinnoista on tehty hankintapäätökset
 - Hyvinvointialueen johtajan päätökset kpl/eurot
 - Toimialajohtajien päätökset kpl/eurot:
 - Konsernipalvelut
 - Pelastustoimi
 - Sosiaali- ja terveystoimen palvelut
 - Vastuualuejohtajien päätökset kpl/eurot
 - Konsernipalvelut
 - Pelastustoimi
 - Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Hankintasuunnitelma 2023, toteuma, liitteenä päivittäisiin neljännesvuosittain ajan

tasalle eli kaikki kynnysarvonylittävät julkaistut hankinnat

- Hankintasuunnitelman toteuma on jaettu 4 vaiheeseen
 - Hankinnan suunnittelu
 - Tarjouspyyntövaihe
 - Hankintapäätösvaihe
 - Hankintasopimusvaihe
- Hankinnan vaiheiden toteumaa kuvaa värikoodit:
 - Valkoinen – ei aloitettu
 - Keltainen – vaihe käynnissä
 - Vihreä – vaihe on valmis
 - Sininen – hankinta siirtyy vuodelle 2024
 - oranssi – hankinta peruttu
- Hankintasuunnitelmaa on myös täydennetty uusien hankintatarpeiden ilmaantuessa. 6/2023 hyväksytyyn hankintasuunnitelmaan lisätyt hankinnat merkitty U - sarake D

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Hyvinvointialueen yhteenveto

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeiden toteutumisen seuranta

- Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjan mukaisesti sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa;
 - hyvinvointialueen johtamis- ja hallintojärjestelmää sekä päätöksentekoa
 - strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa
 - poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia.
- Tavoitteena on varmistaa;
 - hyvinvointialueen toiminnan olevan taloudellista, laadukasta ja tuloksellista
 - päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
 - lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
 - omaisuus ja resurssit turvataan. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan hyvinvointialueen toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Yllä kuvattujen tavoitteiden toteutumista varmistetaan aluehallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeiden avulla

Hyvinvointialueen yhteenveto - sisäinen valvonta

X-X/2024 mahdolliset merkittävät riskit tai tapahtumat

1. Palvelualuekohtainen raportointi

- Tilannearvio taloussuunnitelmaan kirjatusta riskeistä, onko toteutunut tai toteutumassa?
- Kuvaus taloussuunnitelmaan laadittujen hallintatoimenpiteiden toimivuudesta (tarvittaessa)
- Mahdolliset uudet riskit tai poikkeamat, joita tunnistettu (kuvaus riskeistä, suunnitellut hallintatoimenpiteet)
- Koontiraportti palvelualueiden riskien arvioinnista

2. Tilannearvio talousarvioon kirjatusta strategisista riskeistä

- Tilannekuva
- Arvio toimenpiteiden riittävydestä, oikeellisuudesta
- Mahdollisten uusien uhkien tunnistaminen

3. Arvio sisäisen valvonnan menettelyiden tilasta, ja ko. toimintaohjeiden toimeenpanosta

Hyvinvointialueen yhteenveto

1-9/2023 toteutetuista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä raportointi

- Yhteenveto ja johtopäätökset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosesseista, merkittävistä havainnoista ja poikkeamista
 - ?
 - ?
 - ?
 - jne

Omavalvonnan aiheet/painopisteet 2024

- Tukipalvelutuottajien ohjaus- ja neuvonta
- Lausunto uusista tiloista / käyttöönottotarkastus
- Henkilöstömitoitus / henkilöstöresurssi, ohjaus mitoituksen laskemiseen
- Lääkehoidon kokonaisuus, lääkehoitosuunnitelma
- Itsemääräämisoikeus, rajoitustoimet
- Omavalvontasuunnitelmaan liittyvä ohjaus
- Tuki riskien arvioinnin tekemiseen asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta
- Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain toteutuminen palveluissa
- Lastensuojelulaitosten työsuoja
- Yöhoito
- Tietosuoja
- Tilat / äänieristys
- Kehittämistoimenpiteiden seuranta
- Tuottajan ohjaus palveluseleiden uusien sääntökirjojen vaatimuksien täyttämiseen

Esimerkki (benchmark Keusote) omavalvonnin raportoinnista. Valmistellaan Hyvaksin tarpeisiin soveltuva raportointipohja ao. malliin pohjautuen.

https://www.keusote.fi/wp-content/uploads/2023/08/Omavalvontaohjelman-raportointi-Tilannekuva-1.1.-30.6.2023.pdf

OMAVALVONTAOHJELMAN RAPORTOINTI 1-6/2023: Valvonnan toteuma ja havainnot

Käynnin tyyppi	2022	1.1.-30.6.2023
Ohjaus- ja valvontakäynnit/Oma palvelutuotanto	23	13
Ohjaus- ja valvontakäynnit/Yksityinen palvelutuotanto	49	26
Reaktiiviset valvontakäynnit/Oma palvelutuotanto	29	13
Reaktiiviset valvontakäynnit/Yksityinen palvelutuotanto	0	0

Omavalvonnallisia toimenpiteitä vaativien havaintojen määrä yhteensä

Oma palvelutuotanto:

- Kehittämissuosituksia:** 163 kpl
- Lievät poikkeamat:** 12 kpl
- Vakavat poikkeamat:** 4 kpl

Vertailutietoa edellisestä vuodesta ei saatavilla.

Yksityinen palvelutuotanto: tietoa ei saatavilla.

Valvontahavaintojen keskeinen sisältö

- Yksiköissä, joissa on pysyvää ja pitkäaikaista henkilöstöä, toteutuu aktiivinen toiminnan kehittäminen.
- Asiakkaiden osallistaminen, esim. asiakaspalautejärjestelmän hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä, asiakaskirjausten tekeminen yhdessä asiakkaan kanssa.
- Yhteistyö yksiköiden ja valvontaa tekevien välillä sujuu hyvin, yksiköt ottavat kehittämismyönteisesti valvontaohjauksen vastaan
- Henkilöstöresurssi ja -rakenne, henkilöstön vaihtuvuus, sijaisten määrä suhteessa vakituisten määrään, vuokratyövoiman runsas käyttö, sosionomien (amk) ja sairaanhoitajien saatavuus.
- Omavalvontasuunnitelmien konkreettisuus ja omavalvonnan ymmärtäminen yksiköiden arjessa.
- Vaaratahtumailmoitusten käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä.

Valvontahavaintojen pohjalta toteutetut keskeiset kehittämistoimenpiteet

- Yksiköt ovat korjanneet henkilöstöresursseja ja -rakennetta tehostamalla rekrytointia ja pyrkineet vahvistamaan omaa sijaisrinkiä vuokratyövoiman sijaan. Haasteena edelleen erityisesti sairaanhoitajien ja sosionomien (amk) saatavuus.
- Yksiköt ovat täydentäneet ja korjanneet omavalvontasuunnitelmia on ohjauksen mukaisesti. Keusoten omille palveluille järjestetään syksyllä 2023 omavalvonnan koulutuksia ja infoja esihenkilöamuuissa.
- Yksiköitä on ohjattu vaaratahtumien käsittelyssä ja ohjattu perehtymään

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille

Malliraportti vuoden 2024 kuukausiraportista

Kuukausiraportin sisältö

- Toimintakatsaus
 - Hyvinvointialuejohtajan katsaus
 - Toimialajohtajien katsaukset
- Talous
- Henkilöstö

Toimintakatsaus

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys vuodelle 2024 julkaistiin 31.10.2023. Marraskuussa aluevaltuusto kävi esityksestä lähetekeskustelun, ja aluehallituksen sekä lautakuntien käsittelyn kautta aluehallitus teki 22.11.2023 esityksen talousarviosta aluevaltuustolle. **Aluevaltuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvion 5.12.2023.**

Marraskuussa käytiin **ministeriöiden kanssa hyvinvointialueneuvottelu**. Hyvinvointialue sai neuvotteluissa myönteistä palautetta siitä, että Keski-Suomen hyvinvointialueen johtamisessa korostuu strateginen kokonaisvaltainen näkymä vuosikymmenen loppupuolelle asti. Ministeriöissä tunnistetaan hyvinvointialueiden tiukka tilanne lainsäädäntövelvoitteiden ja talouspaineiden puristuksessa. Hyvinvointialueita kannustetaan nopeaan uudistumiseen talouden tasapainottamiseksi.

Aluehallitus päätti 7.11.2023 käynnistää Keski-Suomen **hyvinvointialueen johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen kokonaisarvioinnin**.

Marraskuun kuukausiraportin talouden alijäämäennuste on **-102,6 M€**. Se on **6,2 M€ heikompi kuin lokakuun ennusteessa, ja 8,2 M€ huonompi kuin muutetun talousarvion 2023 alijäämä -94 M€**.

Talouden alijäämäennuste on kasvanut edelleen tuottavuusohjelmasta ja sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta. **Meillä ei ole varaa antaa tilanteen kehityksen jatkua tähän suuntaan**. Koko organisaation on keskityttävä lähiviikkoina ja -kuukausina hyvinvointialueen talouden saattamiseen tasapainottavalle uralle. Strategian toimeenpano-ohjelma, tuottavuusohjelma ja sopeuttamistoimien seuranta viedään toimenpidetasolle, jossa jokaiselle suunnitellulle konkreettiselle toimenpiteelle on tavoiteaikataulu ja nimetty vastuuhenkilö. Toimintakulttuurin ohjaava talousteema on: **"Jokaisella teolla on talousvaikutus, ja kestävä talous on kaikkien vastuulla"**.

Konsernipalveluiden toimialajohtajan katsaus

Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttama muutoksen laajuus ja syvyys konsernipalveluiden toimialalla on ollut yllättävän suuri. Hallinnon ja tukipalveluiden henkilöstö on siirtynyt konsernipalveluiden palvelukseen 26 eri organisaatiosta ja yhdenkään organisaation hallintomalli ei ole ollut suoraan monistettavissa hyvinvointialueelle. Hallinnon toimintatapojen ja organisaatiota on rakennettu saman aikaisesti, kun toiminta on ollut täydessä käynnissä. Toimintojen kehittämistä jatketaan edelleen, vaikka syyskauden osalta toiminta on jo vakiintunut.

Talouden seurannan ja ennustamisen osalta tilanne on ollut koko vuoden haastava. Talousarvio on laadittu yhdistelmänä luovuttavien organisaatioiden talousarvioista ja vertailutietoa aiempien vuosien toteumista ei ole käytettävissä. Samalla alkuvuoden laskutuksissa ja ostolaskujen käsittelyissä on ollut viiveitä. Lokakuun lopun toteumatilanteen perusteella konsernipalveluiden toimialan talouden arvioidaan toteutuvan 2,0 M€ muutettua talousarviota (AV 14.11.2023) suurempana. Talouden ennuste on syys-marraskuun aikana muuttunut huonompaan suuntaan erityisesti tietohallinnon osalta. Taustalla on palveluostojen kulukirjauksien ennakoimaton painottuminen viimeiselle neljännekselle. Myös muutoshankkeeseen osoitettu valtion tuki ei riitä kattamaan kaikkia muutoshankkeeseen liittyviä kustannuksia. Loppuvuoden osalta toteutetaan kaikki käytettävissä olevat toimenpiteet talouden ylistysennusteen minimoimiseksi.

Syyskauden aikana konsernipalveluiden toimialalla on valmisteltu useita merkittäviä strategian toimeenpano-ohjelmaan liittyviä päätöskokonaisuuksia. Aluevaltuusto on syksyn aikana hyväksynyt mm. sosiaali- ja terveystoimen järjestämisen linjaukset, palvelutasopäätökset sekä lukuisan joukon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmia. Muita merkittäviä päätöskokonaisuuksia ovat olleet palveluiden myöntämisperusteet vuodelle 2024, hallintosäännön päivitys, tilaselvitys.

Vuoden 2024 talousarvio hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 5.12.2023 aluehallituksen esityksen mukaisena. Konsernipalveluiden toimialan osalta talousarvio 2024 sisältää johtamisjärjestelmä- ja organisaatiomuutoksia vuoden 2024 alusta lukien sekä toiminnallisia rakenneuudistuksia, joilla tavoitellaan noin 9,0 miljoonaan euron taloudellisia sopeutuksia. Talousarviossa 2024 olevien sopeutustoimenpiteiden toimeenpano käynnistetään välittömästi, jotta toimenpiteet saadaan mahdollisimman nopeasti käytäntöön vietyä.

Pelastustoimen toimialajohtajan katsaus

Pelastustoimen toimialalla, Keski-Suomen pelastuslaitoksen toiminnassa, ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia toimintavuoden aikana marraskuun loppuun mennessä. Ensihoitopalvelutuotannon tehtävämäärät ovat olleet viime vuotta vähäisemmät ja ennuste vuoden kokonaistehtävämäärästä on noin –1500 tehtävää verrattuna vuoteen 2022. Vähentyneet tehtävämäärät näkyvät toimintatuottojen, KELA-korvausten, jäämisellä alle TA 2023 budjetoidun tason. Pelastustoiminnan tehtävämäärä ja ennuste osoittaa myös laskevaa trendiä vuoteen 2022 verrattuna. Onnettomuuksien ehkäisytyössä, valvontatehtävissä, saatetaan jäädä tavoitteista Jyväskylän paloasemaryhmän alueella henkilöstöresurssien vajauksen vuoksi. Turvallisuusviestinnän osalta tullaan jäämään tavoitteesta koko maakunnan alueella.

Henkilöstöresurssit ovat merkittävässä roolissa palvelutuotannon suorituskyvyssä. Ongelmakohtat ovat olleet tiedossa koko toimintavuoden ajan. Niitä ovat henkilöstöresurssit päiväpaloasemien ja monitoimiyksiköiden pelastajien osalta. Kehittämistoimenpiteitä valmistellaan ensi vuodelle päätetyn palvelutasopäätöksen ja talousarvion mukaisesti. Henkilöstön saatavuuden osalta positiivista on Jyväskylän, Jämsän ja Äänekosken paloasemien vetovoima, joissa avoinna olleisiin pelastajien virkoihin on ollut hakijoita valtakunnallisesti hyvin, myös Keski-Suomen ulkopuolelta. Uusia joulukuussa Pelastusopistosta valmistuvia pelastajia on saatu rekrytoitua Keski-Suomen pelastuslaitokselle.

Joulukuun aikana valmistellaan vuoden 2024 toimintaan liittyviä suunnitelmia, valmistaudutaan hyvinvointialueen aluevaltuuston päättämän pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja talousarvion mukaiseen toimintaan sekä toteutetaan organisaatioviestintää erityisesti sisäisenä henkilöstöviestintänä ajantasaisen tilannekuvan välittämiseksi koko henkilöstölle.

Soten toimialajohtajan katsaus

Henkilöstön saatavuus haasteet jatkuivat syksyn aikana. Osittain tarpeenmukaisia potilas- ja asukaspaikkoja on jouduttu pitämään kiinni henkilöstövajeen vuoksi, potilasturvallisuus tai hoitajamitoitus perusteilla. Myös hyvinvointialueen sisäisen valvonta on kiinnittänyt huomioita valvontakäynneillä riittävän henkilöstömäärän ja –rakenteen toteutumiseen potilasturvallisen toiminnan turvaamiseksi sekä antanut tästä ohjeistusta toimipisteille. Asukas- ja potilaspaikkojen väheneminen lisää jonoa ja odotusaikaa esimerkiksi ikääntyneiden asumispalveluihin tai kuormittaa kotiuttavaa toimipistettä, kuten yhteispäivystystä ja vuodeosastoja. Myös alueellisen osastotoiminnan paikkojen supistaminen väliaikaisesti kuormittaa vuodeosastopalveluja ja hidastaa jonkin verran Novasta, etenkin päivystyksestä, kotiutumista. Henkilöstön saatavuutta on pitänyt osittain turvata ostopalveluiden avulla joka lisää merkittävästi kustannuksia. Henkilöstön saatavuus vaarantaa myös viranomaistyön toteutumista ja kuormittaa päätöksiin kelpoisia viranhaltijoita, lisäksi asiakasmäärät tietyissä palveluissa ylittyvät, joka vaarantaa asiakasmitoitusvaateiden toteutumisen.

Aluehallitus teki elokuussa päätöksen Jämsän Terveys Oy:n sopimuksen mukaisten palveluiden vaiheittaisen liikkeen luovutuksen käynnistämisestä siten että osa sopimuksen mukaisista toiminnoista siirtyy hyvinvointialueen palvelutuotannoksi jo vuoden 2024 aikana ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä 31.8.2025. Vaiheittainen liikkeenluovutus on projektoitu ja projekti on edennyt yhteistyössä luovuttavan organisaation kanssa sekä hyvinvointialueen sisällä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon ja palvelurakenteen siirtyminen hyvinvointialueelle ja sen ylläpitäminen aiemman järjestämismallin laajuisena aiheuttaa osaltaan talousarvion ylitysen. Talousarviopohjassa olevat puutteet (rahoitusmallin ongelmat) suhteessa siirtyneeseen palvelutuotantoon ja sen laajuuteen, näyttäytyy etenkin vammaispalveluissa ja lastensuojelussa, hoitotarvikejakelussa sekä ikääntyneiden asumispalveluiden ostoissa sekä muissa asiakaspalveluiden ostoissa. Lisäksi henkilöstömenot ylittyvät merkittävästi, sekä palkkamenoina että työvoimastopalveluna.

Marraskuussa hyväksyttiin aluevaltuustossa sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestämisen linjaukset. Uudistumistyö, palveluiden järjestämisen linjaukset ja tuottavuusohjelman toimenpiteet suhteuttavat palvelutuotantoa myös talouden reunaehtoihin. Sosiaali- ja terveystalouden palveluverkkotyön käynnistämisestä tehtiin päätös aluehallituksessa 7.11.2023

Aluehallitus teki 22.11.2023 talousarvioesityksen aluevaltuustolle 5.12.2023 kokoukseen. Sosiaali- ja terveystalouden toimialan osalta talousarvioesitys sisältää johtamisjärjestelmän tarkastelun sekä palvelutuotannon toimintamallien uudistamista, käytäntöjen yhtenäistämistä, yhtenäisiä hankinta ja sopimuskäytäntöjä, ikääntyneiden palvelurakenteen kehittämistä ja monia muita tuottavuustoimenpiteitä sekä säästötoimenpiteitä. Toimenpiteillä tavoitellaan noin 33 M€ taloudellisia sopeutuksia, joiden toteuttaminen ja seuranta on vastuualueilla projektoitu tarkemmin vuodelle 2024.

Talous

Talouden toteumaennusteen laadinnan perusteet

- Talouden toteumaennuste on laadittu huomioiden tiedossa olevat kustannustekijät, joilla on vaikutusta koko loppuvuoden talouden toteumaan. Ennuste on laadittu koko vuodelta.
 - Tammi-syyskuun toteumaennuste on laadittu toteutuneen kirjanpidon ja tiedossa olevien talouden kehitykseen vaikuttavien tekijöiden pohjalta.
 - Yhdeksän kuukauden toteumatietojen perusteella toimintakate on jaksotettua talousarviota heikompi. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka tulojen toteuma on jaksotettua talousarviota suurempi, niin menot ovat toteutumassa jaksotettua talousarviota suurempina.
 - Koko vuoden ennusteeseen liittyy vielä merkittävästi epävarmuustekijöitä ja aiempien vuosien vertailutietoja ei ole käytettävissä, mikä osaltaan vaikeuttaa koko vuoden toteuman arviointia.

Hyvinvointialueen avainluvut

miljoona euroa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Tilinpäätös- ennuste 2024	Ennustettu poikkeama 2024	Muutos TP2023 - TPE2024
Toimintakate	0	0	0	0	0
Vuosikate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	0	0	0	0
Valtionrahoitus	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	0	0	0	0
Lainakannan muutos	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12.	0	0	0	0	0

Hyvinvointialueen vuoden 2023 talous on jäämässä alijäämäiseksi

- Arvio hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämästä on noin 94 miljoonaa euroa. Ennuste on heikentynyt edellisestä elokuun kuukausiraportin ennusteesta noin 10 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueen talousarvion mukaiset menot ovat noin 1,3 miljardia euroa.
 - Arvio valtion rahoituksesta on heikentynyt 2 miljoonaa euroa (valtiovarainministeriö julkaisi uusimman arvion vuoden 2023 rahoituksesta 10.10.) ja lisäksi sosiaali- ja terveystalouden toimialan ennuste on heikentynyt 8 miljoonaa euroa.
 - Puolivuosisikatsauksen perusteella muodostettu tilinpäätösennuste näytti, että hyvinvointialueen talous olisi jäämässä 96 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Puolivuosisikatsaukseen nähden ennuste vuoden 2023 alijäämästä ei ole oleellisesti muuttunut.
- Keskeisin syy syntyvään alijäämään on nykyisessä rahoitusmallissa, joka ei riittävästi huomioi vuoden vaihteessa hyvinvointialueiden järjestämistä vastaavalle siirtyneen toiminnan tosiasiallista kustannustasoa eikä jo vuoden 2023 aikana tapahtunutta nopeaa kustannustason nousua. Rahoitusmallista johtuva rahoituksen vaje on yli 80 miljoonaa euroa. Kustannustason nousun taustalla ovat valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan palkkaratkaisu, ostopalveluiden hintojen, tilavuokrien sekä korkojen nousu ja inflaatio.
- Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on jälkijättöinen. Vuoden 2023 rahoitus on pohjana vuoden 2024 rahoituksen laskennassa, joten vastaava vaje on myös vuoden 2024 rahoituksessa. Kustannusten nousua vastaava tarkistus tehdään ensimmäisen kerran vasta vuoden 2025 rahoitukseen, siihen saakka rahoituksen taso on alimitoitettu suhteessa lakisääteisten palveluiden todellisiin kustannuksiin.

Hyvinvointialueiden rahoitus ei vastaa siirtyneen toiminnan kustannuksia

- Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2023 rahoitus on arviolta yli 80 miljoonaa euroa pienempi kuin hyvinvointialueelle siirtyneen toiminnan tosiasialliset kustannukset vuonna 2023
 - Sosiaali- ja terveysalan palkkauksen ns. perälautaratkaisun vaikutuksia ei ole huomioitu hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksessa, arvioitu vaikutus noin 9,7 miljoonaa euroa
 - Lainsäädäntöön perustuvat tilavuokrat kunnille ovat aiempaa tilakustannusten tasoa ja vuoden 2023 talousarviota suuremmat, vaikutus noin 10,5 miljoonaa euroa
 - Hintojen nousu on alkuvuoden 2023 aikana ollut hyvinvointialueindeksiä suurempaa, arvioitu vaikutus n. 16 miljoonaa euroa
 - Ympäri vuorokautisten asumispalvelujen hinnankorotukset 1.4.2023 alkaen ovat olleet 10–25 %, arvioitu vaikutus 10 miljoonaa euroa
 - Korkotaso on noussut arvioitua enemmän, vaikutus noin 3,6 miljoonaa euroa
 - Korona-ajasta jäänyt hoito- ja hoivavelka on kasvattanut palvelujen tarvetta enemmän kuin ennakoitiin, arvioitu vaikutus yli 30 miljoonaa euroa
 - Lakisääteisten velvoitteiden tiukentuminen vuonna 2023 on lisännyt kustannuksia enemmän kuin rahoituksen kasvu, arvioitu vaikutus noin 3 miljoonaa euroa asumispalvelujen hinnankorotusten lisäksi
- Valtion rahoituksen puutteiden lisäksi vuoden 2023 talouden vajetta kasvattavat työvoiman saatavuuden vaikeudet. Erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa työpanosta on jouduttu hankkimaan normaalia korkeammilla kustannuksilla, vaikutus arviolta 23 miljoonaa euroa vuositasolla.

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma (1000 €)	Tilinpäätös	Talousarvio	Ennuste	Poikkeama	Toteuma	Toteuma	Muutos 2023-2024	
	2023	2024	2024	TA - ENN	1-xx	1-xx	€	%
TOIMINTATUOTOT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Myyntituotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksutuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuet ja avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintatuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINTAKULUT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstökulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avustukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut toimintakulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINTAKATE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VALTION RAHOITUS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VUOSIKATE	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Huomiot

- Teksti
- Teksti

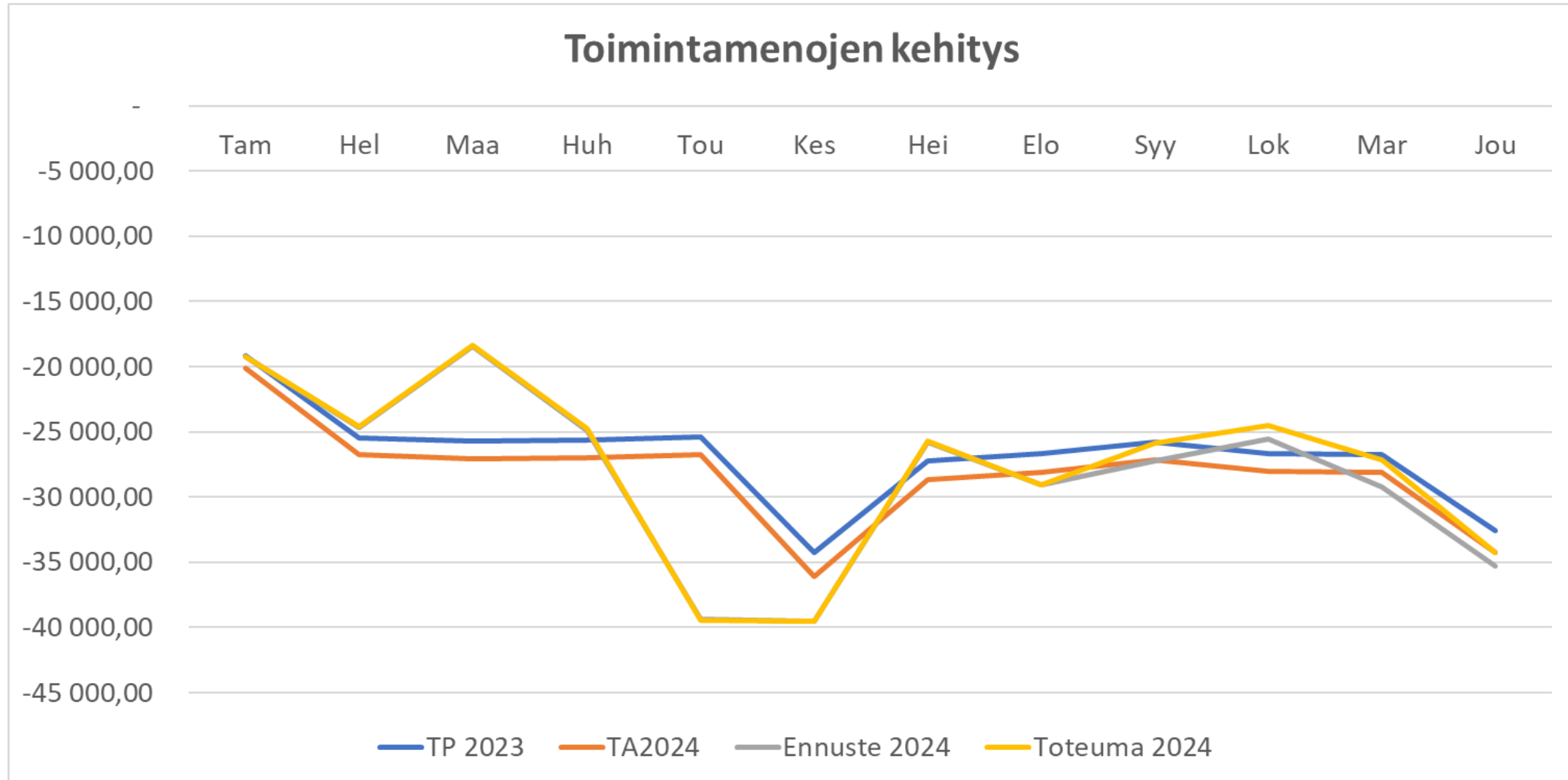
Hyvinvointialueen vastuualueiden toteuma

1 000 €	TP 2023	TA 2024	TOT 2024	2024 TA - TOT		Muutos 2023-2024	
	1-x	1-x	1-x	€	%	€	%
HVA KÄYTTÖTALOUS (Toimintakate)	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Konsernihallinto	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Strateginen johtaminen ja järjestäminen	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Johtamisen tukipalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Palvelutuotannon tukipalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Pelastustoimi	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Koti- ja asumispalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Sairaalapalvelut	0	0	0	0	0 %	0	0 %

Hyvinvointialueen vastuualueiden ennuste

1 000 €	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Tilinpäätös- ennuste 2024	Ennustettu poikkeama 2024	Muutos TP2023 - TPE2024
HVA KÄYTTÖTALOUS (Toimintakate)	0	0	0	0	0
Konsernihallinto	0	0	0	0	0
Strateginen johtaminen ja järjestäminen	0	0	0	0	0
Johtamisen tukipalvelut	0	0	0	0	0
Palvelutuotannon tukipalvelut	0	0	0	0	0
Pelastustoimi	0	0	0	0	0
Sosiaali- ja terveystaloudet	0	0	0	0	0
Sosiaali- ja terveystaloudet yhteiset	0	0	0	0	0
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	0	0	0	0	0
Koti- ja asumispalvelut	0	0	0	0	0
Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus	0	0	0	0	0
Sairaalapalvelut	0	0	0	0	0

Hyvinvointialueen talouden kehitys

Investoinnit

Investoinnit 2024, yhteensä

Tiedot esitetty sitoumusvuoden perusteella					
Investointisuunnitelma (1000 €)	Talousarvio	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 10-12/2023	Ennuste koko vuosi	Ero Talousarvio - Ennuste
Pysyvät vastaavat / Investointimenot	17 467	1024	4665	5689	11778
Rakennukset	200	0	200	200	0
Laite- ja kalustohankinnat	350	-	-	0	350
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	15 267	1 024	2 963	3987	11280
Muut investoinnit	1 650	-	1 502	1502	148
Investointeja vastaavat sopimukset	24 204	5588	5272	10860	13344
Rakennukset	14 130	779	1 630	2409	11721
Laite- ja kalustohankinnat	9 964	4 809	3 642	8451	1513
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	110	-	-	0	110
Muut investoinnit	-	-	-	-	-
Omaisuuksien luovutukset	-	0	7935	7935	7935
Rakennukset	-	-	7 935	7935	7935
Laite- ja kalustohankinnat	-	-	-	0	0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	-	-	0	0
Muut investoinnit	-	-	-	0	0
Investointituet	9 100	-	140	140	8960

Investoinnit 2024, Pelastustoimi

Tiedot esitetty sitoumusvuoden perusteella						
Investointisuunnitelma (1000 €)	Talousarvio	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 10-		Toteuma + Ennuste	Talousarvio - Ennuste
			12/2023			
Pysyvät vastaavat / Investointimenot	435	25	410		435	-
Rakennukset	-	-	-		-	-
Laite- ja kalustohankinnat	-	-	-		-	-
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	435	25	410		435	-
Muut investoinnit	-	-	-		-	-
Investointeja vastaavat sopimukset	16 257	1 643	2 757		4 400	11 857
Rakennukset	12 630	779	130		909	11 721
Laite- ja kalustohankinnat	3 627	864	2 627		3 491	136
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	-	-		-	-
Muut investoinnit	-	-	-		-	-
Omaisuuksien luovutukset	-	-	-		-	-
Rakennukset	-	-	-		-	-
Laite- ja kalustohankinnat	-	-	-		-	-
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	-	-		-	-
Muut investoinnit	-	-	-		-	-
Investointituet	-	-	-		-	-

- Investoinnit toteutuvat talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta rakennusinvestointeja

- Saarijärven ja Kannonkosken paloasemainvestointien aloitus lykkääntyy seuraavalle vuodelle.
- Karstulan paloasemainvestointi tulkittu siirtyväksi sopimukseksi, jonka osalta sitoumusarvoksi on muutettu pääomavuokran arvio sitoumusajalta (31.12.2026 asti), minkä vuoksi sitoumusarvo on alentunut. Talousarviossa sitoumusarvona esitettiin varovaisuuden periaatteella koko hankinta-arvo.

Investoinnit 2024, SOTE

Tiedot esitetty sitoumusvuoden perusteella						
Investointisuunnitelma (1000 €)	Talousarvio	Toteuma 1-9/2023	Ennuste 10-12/2023	Ennuste koko vuosi	Ero Talousarvio - Ennuste	
Pysyvät vastaavat / Investointimenot	17 032	999	4255	5254	11778	
Rakennukset	200	0	200	200	0	
Laite- ja kalustohankinnat	350	0	0	0	350	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	14 832	999	2553	3552	11280	
Muut investoinnit	1 650	0	1502	1502	148	
Investointeja vastaavat sopimukset	7 947	3945	2515	6460	1487	
Rakennukset	1 500	0	1500	1500	0	
Laite- ja kalustohankinnat	6 337	3945	1015	4960	1377	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	110	0	0	0	110	
Muut investoinnit	-	0	0	0	0	
Omaisuuksien luovutukset	-	0	7935	7935	7935	
Rakennukset	-	0	7935	7935	7935	
Laite- ja kalustohankinnat	-	0	0	0	0	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-	0	0	0	0	
Muut investoinnit	-	0	0	0	0	
Investointituet	9 100	0	140	140	8960	

- Ennusteen mukaan investoinnit toteutuvat talousarviota pienempänä.
- Suurimmat poikkeamat ovat seuraavat:
 - ICT-investoinneissa ennustetaan alitusta johtuen mm. sosiaalihuollon järjestelmän ennakoitua pienemmästä hankintahinnasta. Osa investoinneista on siirtynyt rahoitettavaksi vakiinnuttamis- ja muutosrahasta. Lisäksi Sagan alusta hankitaan oman investoinnin sijaan palveluna (investointeja vastaava sopimus).
 - Kauramäen palvelutalon sitoumusarvoa pienennetty 31.12.2025 asti maksettavan pääomavuokran arvioituun arvoon. Talousarviossa sitoumusarvona esitettiin varovaisuuden periaatteella koko kolmen vuoden vuokra.
 - Omaisuuksien luovutuksissa esitetty Kukkulan kaupan 2. vaihe.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan toteutuminen

Rahoituksen tilanne 30.9.2023

- Laskelma tehty maksuvuoden mukaan

1 000 €	TA 2023	Tot 1-9/2023
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	-4 000	-13 835
Vuosikate	-4 000	-13 835
Investointien rahavirta	-4 967	-1 498
Investointimenot	-14 067	-1 498
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 100	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 967	-15 334
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset	-8 872	-1 984
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000	13 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21 872	-14 984
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset *)	-4 550	0
Rahoituksen rahavirta	-13 422	-1 984
Rahavarojen muutos	-22 389	-17 318

*) Sisältää investointituen jaksotuksen.

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille

Aluehallitus

§ 24 Aluevaltuuston jäsenen vaihtuminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/175/00.02.01/2024

Aluehallitus 23.1.2024 § 24

Valmistelija(t) Pasi Marjakangas, p. 050 564 8980

Selostus asiasta Touko Aalto on 9.1.2024 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt eroa Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuutetun tehtävästä. Perusteluksi hän kertoo työskentelyn Toivakan kunnan vt. kunnanjohtajana, jota on jääviys- ja ajankäytöllisistä syistä ei-tarkoituksenmukaista yhdistää aluevaltuuston luottamustehtäviin.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Aluevaltuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen vielä valtuutetuksi kutsumattoman varavaltuutetun (hyvinvointialuelaki 25 §).

Hyvinvointialuelain 84 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Toimivalta asiassa

Hyvinvointialuelaki 25 § ja 75 §

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se
1) myöntää Touko Aallolle eron aluevaltuuston jäsenyydestä ja että
2) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Touko Aallon sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että se
1) myöntää Touko Aallolle eron aluevaltuuston jäsenyydestä ja että
2) aluevaltuuston puheenjohtaja kutsuu aluevaltuuston varajäsenen Touko Aallon sijaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Aluehallitus

§ 25 Ilmoitusasiat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/63/00.02.01/2022

Aluehallitus 23.1.2024 § 25

- Selostus asiasta**
- 1) Valviran selityspyyntö 15.12.2023 kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsystä Keski-Suomen hyvinvointialueella
 - 2) Hyvinvointialueneuvottelu Keski-Suomen hyvinvointialue 10.11.2023
 - 3) Valtionavustusten myöntäminen Hyvän työn ohjelman työnjakoa koskeviin pilotteihin ja työkykyä ja työssä jaksamista koskevaan valmennus- ja kehittämiskokonaisuuteen (Vetoa ja pitoa -valmennus)
 - 4) Keski-Suomen kestävän kasvun ohjelma, koonti vuodesta 2023

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet Hyvinvointialueneuvottelu Keski-Suomen hyvinvointialue pöytäkirja VN/36810/2023-STM Päätös_Keski-Suomi valtionavustushakemus_Hyvän työn ohjelma
Keski-Suomen kestävän kasvun ohjelma vuosikatsaus 2023

10.11.2023

VN/22236/2023

Hyvinvointialueneuvottelu Keski-Suomen hyvinvointialue

Aika: 10.11.2023**Paikka:** Mariankatu 9, kokoushuone Jakovara, 00170 Helsinki

Alueen edustajat

Jan Tollet, hyvinvointialuejohtaja

Maria Kaisa Aula, aluehallituksen puheenjohtaja

Lasse Leppä, konsernipalveluiden toimialajohtaja

Kati Kallimo, sosiaali- ja terveystalouden toimialajohtaja

Ville Mensala, pelastustoimen toimialajohtaja

Aija Suntioinen, talousjohtaja

Eija-Liisa Heikkilä, HR - johtaja

Anu Pihl, strategiajohtaja

Puheenjohtajisto

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM, varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Pasi Leppänen, finanssineuvos, VM

Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, VM

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM

Annakaisa Iivari, osastopäällikkö, STM

Tiina Snellman, yksikön päällikkö, SM

Jussi Herranen, pelastusylitarkastaja, AVI

Jaana Leipälä, arviointipäällikkö, THL

Elina Kettunen, asiantuntija, STM (YTA-koordinaattori, pääsihteeri)

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat osastopäällikkö Kari Hakari ja pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka avasivat neuvottelun kello 10.00

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Todettiin esityslistan mukaisesti

3. Hallitusohjelma

3.1 Hallitusohjelman linjaukset

Kansallinen palvelureformi

10.11.2023

VN/22236/2023

Palvelureformi on sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisen uudistumisen reformi. Reformin keskeisenä tavoitteena on tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Työhyvinvoinnin ja –turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomioita.

Ohjauksen yhtenäistäminen

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Alueen edustaja esittelee

Alue valmistelee tämän kohdan. Alueen yleiskatsaus ja näkemykset hallitusohjelmasta kokonaisuutena, ei muutosohjelmien esittelyä. (Liitteessä 2)

Päätösesitys: Käydään läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Käydään läpi taustamateriaalien sekä tilannekuva-analyysin pohjalta tehdyt havainnot alueen tilanteesta. Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot on kuvattu liitteessä 3.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun. Alueen muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus on esitelty liitteessä 4.

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen erityiskysymykset)

10.11.2023

VN/22236/2023

Mahdollinen asia, jonka alue haluaa tuoda keskusteluun, mutta ei sisälly muutosohjelmaan. Mahdollisen noston pitää kuulua laissa määriteltyjen asiakokonaisuuksien piiriin.

Alueen oma nosto on esitetty liitteessä 5.

Päätösehdotus: Käydään läpi alueen tilanne sekä keskeiset haasteet. Kuultiin alueen muutosohjelman toteutuksen tavoitteet ja aikataulu.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

5. Johtopäätökset

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Neuvotteluiden pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys alueen tilanteesta. Tämän kohta sovitaan neuvottelussa yhdessä alueen edustajien kanssa ja kirjataan keskeiset asiat ja huomiot.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa.

Päätös:

Todettiin, että neuvotteluissa on syntynyt yhteinen tilannekuva Keski-Suomen hyvinvointialueen tilanteesta. Alueen strategian toimeenpano-ohjelma on toiminnan sisällön uudistamisen ja talouden sopeuttamisen kokonaisuuden näkökulmasta kattava. Alueen uudistamisen toimenpideohjelmilla on poliittinen tuki. Alueella on tulevaisuudessa edessään vaikeita päätöksiä esim. palveluverkkoon liittyen. Riskiksi on tunnistettu kansalaisten lakisääteisten palvelujen turvaamisen ja talouden tasapainottamisen yhdistämisen haaste.

Alue toivoo enemmän kansallista keskustelua digitalisaation kehityssuunnista ja –tavoista, sekä DigiFinlandin kansallisen roolin selkiyttämistä.

Alue on ollut mukana Itä-Suomen YTA-tasoisien yhteistyön monipuolisessa kehittämisessä ja edistämisessä. YTA-tasoisien yhteistyön koetaan lähteneen käyntiin hyvin.

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Kirjataan mahdolliset neuvotteluiden tuomat muutokset selvityksiin.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa

Päätös: Todettiin, että ei ole vaikutuksia.

5.3 Valtioneuvoston toimenpidesuosituksukset

Ehdotukset valtioneuvoston toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle on esitetty liitteessä 6.

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on vauhditettava päätöksentekoa toiminnan ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.
2. Alueen on kevennettävä palvelurakennetta ja -verkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen tulee varmistaa toteutettujen investointien (erityisesti sairaala Nova) tavoitellut vaikutukset toiminnan tuottavuuteen sekä alueen vastuulla olevien palveluiden järjestämiseen.
4. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
5. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

6. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
7. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
8. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
9. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
10. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätösehdotus: Alueen pyynnöstä ministeriöt tarkentavat vielä suositusehdotuksia ennen niiden antamista.

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovitaa yhdessä jatkotoimenpiteistä ja mahdollisesti seurattavista asioista sekä seurannan aikataulusta ja tavoista.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee ehdotuksen seurattavista asioista kokouksessa

10.11.2023

VN/22236/2023

Päätös: Toimenpidesuosituksen toteutumista seurataan Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §24 ja Lain pelastustoimen järjestämisestä §10 mukaisesti. Seuranta tehdään hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön selvityksissä, THL:n asiantuntija-arvioissa, AVI:n asiantuntija-arvioissa, sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

6. Tilaisuuden päätös

Palautelomake lähetetään osallistujille viikon kuluessa.

Puheenjohtajat Kari Hakari ja Kimmo Kohvakka päättivät neuvottelun klo 13.50.

Liitteet:

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

Liite 2: Alueen yleistilanne

Liite 3: Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot

Liite 4: Alueen muutosohjelmakokonaisuus

Liite 5: Alueen erillinen oma nosto

Liite 6: Valtioneuvoston toimenpidesuositukset

Neuvotteluiden taustamateriaalit:

Keski-Suomen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta

Keski-Suomen hyvinvointialuetta koskeva Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Itä-Suomen aluehallintoviraston selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta vuonna 2022

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio pelastustoimesta Keski-Suomen hyvinvointialueella

Itä-Suomen yhteistyöaluetta koskeva Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valtakunnallinen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valviran valtakunnallinen selvitys valvontahavainnosta koskien sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintoviraston valtakunnallinen asiantuntija-arvio pelastustoimesta

Sosiaali- ja terveysministeriön vuosittainen selvitys – luonnos

Sisäministeriön vuosittainen selvitys

Keski-Suomen hyvinvointialue
Hoitajantie kirjaamo 1/F2/-1
40620 Jyväskylä

3221318-2

Valtionavustuksen myöntäminen Hyvän työn ohjelman työnjakoa koskeviin pilotteihin ja työkykyä ja työssä jaksamista koskevaan valmennus- ja kehittämiskokonaisuuteen (Vetoa ja pitoa –valmennus)

Hakemus

Keski-Suomen hyvinvointialue on hakenut 20.12.2023 saapuneella hakemuksella 82 200 euroa valtionavustusta Vetoa ja pitoa –valmennukseen.

Hakemuksessa valtionavustusta haetaan Laukaan kotihoidon, Kyllön osasto 4, puhtauspalveluiden vuodeosaston ja osatoruokapalveluiden sekä lastensuojelun sijaishuollon Vetoa ja pitoa –valmennuksen kustannuksiin. Hakemuksen mukaan valmennuksen tavoitteena on vahvistaa lähiesihenkilöiden työkykyjohtamisen taitoja, työn turvallisuutta, työpaikkaselvitysten toimenpiteiden seurantaan sekä lisätä työyhteisötaitoja muutoksessa.

Hankkeen tavoitteet ja sisältö kuvataan tarkemmin hakemusasiakirjoissa.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää Keski-Suomen hyvinvointialueelle hankeavustuksena yhteensä 82 200 euroa valtionavustusta Vetoa ja pitoa –valmennukseen seuraavasti:

- 82 200 euroa, joka tulee käytettäväksi, kun tämä päätös on allekirjoitettu.
- Valtionavustusta myönnetään hakemuksen liitteenä toimitetun hankesuunnitelman mukaisesti yhteensä 82 200 euroa työkykyä ja työssä jaksamista tukevaan valmennus- ja kehittämiskokonaisuuteen: Laukaan kotihoito, Kyllö osasto 4, Puhtauspalvelut vuodeosastot, puhtauspalvelut osatoruokapalvelut ja lasten, Lastensuojelun sijaishuolto

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 1.1.2024 – 31.10.2024. syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös päätöksen ehtoissa tarkemmin määriteltyihin hankkeen raportointiin liittyviin kustannuksiin aikavälillä 1.11.2024-31.12.2024.

Avustuksella voidaan kattaa hanketoiminnasta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.

Avustusta saa käyttää avustuksen saajan (hankehallinnoija) toiminnan kustannuksiin.

Avustus maksetaan valtion vuoden 2023 talousarvionmomentilta 33.03.63 (Eräät erityishankkeet) ja kohdennetaan myöntöpäätösperusteisesti.

Perustelut

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti hyvinvointiyhteiskunnan palvelujen saatavuutta uhkaavan henkilöstön vajeen ratkaiseminen vaatii sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimia. Sote- ja pelastusalan riittävyys ja saatavuuden turvaamiseksi käynnistettiin Hyvän työn ohjelma, joka sisältää hallitusohjelmassa linjattuja sekä strategisessa tiekartassa 2022-2027 ehdotettuja toimenpiteitä. Valtionavustuksessa säädetään valtionavustuslaissa (688/2021).

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 11.12.2023 haettavana olevasta valtionavustuksesta. Haku oli kohdistettu hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle sosiaali- ja terveydenhuollon työkäytäntöä koskeviin pilotteihin (osastonsihteerit, kulttuurialan koulutetut ikääntyneiden palveluissa, kuntoutuksen neuvonta ja ohjaus sote-keskuksissa) sekä työkykyä ja työssä jaksamista koskevaan valmennus- ja kehittämiskokonaisuuteen.

Avustuksen myöntäminen hakijalle vastaa hallitusohjelman ja avustuksen käytölle asetettuja tavoitteita.

Avustus myönnetään täysimääräisenä hankkeen valtionavustukseen oikeuttaviin kustannuksiin ilman omarahoitusosuutta. Avustuksella katetaan kehittämiseen kohdistuvia kustannuksia hakulomituksen mukaisesti. Toiminnalla tavoitellut yhteiskunnalliset vaikutukset huomioiden on perusteltua, että kustannukset korvataan niiden täyteen määrään asti. Avustettava toiminta on luonteeltaan EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolelle jäävää niin sanottua ei-taloudellista toimintaa

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), minkä lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Tarvittavat lisäselvitykset

Mikäli myönnetyn avustuksen määrä poikkeaa haetun avustuksen määrästä, hankehallinnoijan on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriöön hankkeen päivitetty talousarvio. Mikäli talousarvion muutokset vaikuttavat merkittävästi hankesuunnitelman toteutumiseen, tulee toimittaa myös päivitetty hankesuunnitelma. Päivitetty talousarvio ja hankesuunnitelma on toimitettava STM:n kirjaamoon tämän päätöksen asianumerolla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustus maksetaan hankkeen hallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella yhdessä erässä. Valtionavustuksen maksamiseen voi hakea myös ennakkoa. Maksatus tapahtuu sosiaali- ja terveysministeriössä. Maksatushakemus liitteineen tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle kahden kuukauden kuluessa maksatusjakson päättymisestä. Maksatushakemus liitteineen toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Maksatushakemuksessa tulee viitata tämän päätöksen asianumeroon.

Tästä poiketen raportointijakson maksatushakemus toimitetaan viimeistään 30.4.2025.

Hankkeen päättymiseen on varauduttava riittävän ajoissa. Hankkeen toiminnot on suunniteltava siten, että hankehallinnoija ehtii tehdä viimeisen maksatushakemuksen määräajassa.

Maksatushakemuksen liitteenä toimitetaan

- ote kirjanpidon pääkirjasta
- hankkeen tuloslaskelma
- talouden toteuma -lomake
- henkilöstökuluseelvitys eli yhteenveto maksatusjaksolla maksetuista palkoista, sekä
- pääkirjanavain eli tarkempi selvitys palvelujen ostoista ja muista hankinnoista ja niiden kilpailutuksesta.

Ohjeet ja lomakkeet maksatushakemuksen tekemiseksi löytyvät osoitteesta https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet.

Maksatushakemusta tehtäessä tulee ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Jos on epäselvää, onko kustannus valtionavustukseen oikeuttava kustannus, haketoimijan tulee ottaa etukäteen yhteyttä sosiaali- ja terveysministeriöön.

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytetyjä kustannuseriä ei ole hyväksytty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä.

Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hankkeen hallinnointikustannukset;
- 2) hankkeen henkilöstökustannukset;
- 3) matka- ja majoituskustannukset; piloteissa ainoastaan vähäisiä kilometrikustannuksia tai vastaavia kustannuksia
- 4) määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1–3 kohdassa tarkoitetut kustannukset

Valtionavustusta ei saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisten tehtävien rahoittamiseen, ellei näillä toimilla ole välitöntä yhteyttä hankkeeseen. Hankkeen toimeenpanossa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että hanke- tai tutkimussuunnitelma sisällä päällekkäisiä toimenpiteitä muiden valtionavustusten kanssa.

Henkilöstökustannukset ja hankinnat

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat pilotoinnista koituvat suorat kustannukset, kuten pilotoitavan kohteen kohtuulliset hankintakustannukset, hankkeen aikaiset työvälineet ja materiaalikustannukset sekä kohtuulliset toimintamenot esimerkiksi toiminnan mallintamiseen.

Työnjakopilotit

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat kulttuurialan koulutuksen saaneen koulutetun palkkion tai muun hankinnan kustannukset, kuntoutuksen neuvonnan ja ohjauksen palkkion tai hankinnan kustannukset sekä kaikkien pilottien koordinaatiokustannukset. Näitä voivat olla esimerkiksi koordinaatiosta maksettava palkkio, ylityökorvaus tms. sekä mahdolliset sijaistuskulut.

Vetoa ja pitoa –valmennus

Hyväksyttäviä henkilöstökustannuksia ovat yksiköistä valmennukseen osallistuvien kehittämistiimien jäsenten kohtuulliset sijaistuskustannukset.

Vetoa ja pitoa –valmennusten osalta hyväksyttäviä kustannuksia ovat matka- ja majoituskustannukset valmennuspäivien osalta.

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat hankkeen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä hankkeen mahdollisen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Muut kustannukset

Kokous- ja tarjoilukulut

Kohtuullisina kokous- ja tarjoilukuluina hyväksytään tavanomaiset kokous- ja tarjoilukulut

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista hanketoimija ei saa palautusta.

Hankkeen raportoinnin kustannukset

Hankkeen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. 31.10.2024 jälkeen syntyvät kustannukset ovat hyväksyttäviä vain, mikäli ne liittyvät välittömästi hankkeen raportointiin, kuten loppuraportin viimeistelytyön sekä hanketta koskevan tilintarkastajan lausunnon kustannukset.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset). Laskennalliset kulut eivät perustu toteutuneisiin kuluihin eikä niihin liity rahavirtaa (esim. avustuksen saajan omistamasta tilasta ei voi jyvittää laskennallista vuokraa hankkeen kuluiksi).
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut
- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus (työtoimintaraha tai työosuusraha)
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määritellyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttöajaksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa avustettavaan toimintaan liittyvää palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Hanketoimijoiden tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). Valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton toimija on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Pienhankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo 20 000 euroa + alv tai enemmän) on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajilta. Jos hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa.

Jos hankinta tehdään esimerkiksi sen luonteesta johtuen ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään perusteluita valitun toimintatavan osalta.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydetessä ministeriölle.

Jos hanketoimija tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavaransa itse, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavaransa todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös hanketoimijan muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seuranta.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Sekä työntekijä että esimies allekirjoittavat (kuittaavat) työajanseurannan. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydetessä.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisesti toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoihin henkilöstökuluihin. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muut ehdot

Työnjakopilotteihin ja valmennukseen osallistuvat hankkeet tekevät yhteistyötä sosiaali- ja terveysministeriön myöhemmin määrittelemällä tavalla.

Velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

Hankeaineiston säilyttäminen

Kaikkien hanketoimijoiden tulee säilyttää hankkeeseen liittyvä kirjanpito sekä muu aineisto siten, että valtionavustuksen käytön valvonta on mahdollista myös hankkeen päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Hallinnoija huolehtii siitä, että hankkeen aineisto säilytetään kymmenen vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen.

Kirjanpito

Hanketoimijoiden on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädettyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Hankkeen kirjanpidon tulee olla selkeästi kunkin hanketoimijan muusta kirjanpidosta erikseen raportoitavissa. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Hanketoimijoiden on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädettyllä tavalla.

Hankeraportointi ja arviointi

Hankkeen vastuuhenkilöt ovat velvollisia työskentelemään Innokylässä ja viemään Työnjakopiloteissa ja Vetoa ja pitoa –valmennuksissa kehitetyt tuotokset ja toimintamallit Innokylään (innokyla.fi)

Hankehallinnoija ja avustuksen käyttäjät ovat velvollisia antamaan tietoja Työterveyslaitokselle Vetoa ja pitoa –valmennusten arvioinnin toteuttamiseksi.

Hankehallinnoija ja avustuksen käyttäjät ovat velvollisia antamaan tietoja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle työnjakopilottien arvioinnin toteuttamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi ohjeistaa hankeraportoinnista vielä hankkeen edetessä.

Muutoksista ilmoittaminen hankkeen aikana

Hankeavustus kohdentuu kehittämistyöhön, jossa voi ja tulee kiinnittää huomiota ajankohtaiseen tilanteeseen ja muutoksiin hankkeen toimintaympäristössä. Jos hankkeen sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on avustuksen saajan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Hankkeen päätyttyä hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien osatoteuttajien osalta. Valtionavustusselvitys tehdään sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta löytyvälle lomakkeelle.

Selvitykseen liitetään:

- selvitys hankkeen lopullisista kustannuksista;
- lopulliset pääkirjan otteet ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa

Selvitys on annettava mahdollisimman pian hankkeen päättymisen jälkeen ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriöön.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

Hankehallinnoijan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin hankkeen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä toiminnan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Hanketoimijat ovat velvollisia avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustusta on käytetty muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia ei ole noudatettu, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustusta on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukieltoon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukielto voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittävälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään ministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Valvojat, yhteyshenkilöt ja lisätietojen antaja

Sosiaali- ja terveysministeriö nimeää valvojan kullekin hankkeelle.

Sisällöllisistä kysymyksistä vastaavana yhteyshenkilönä sosiaali- ja terveysministeriössä toimii:

- Vetoa ja pitoa valmennukset: Erja Mustonen, erityisasiantuntija, erja.mustonen@gov.fi, +358 295 163 179
- Osastonsihteeripilotit: Taina Mäntyranta, lääkintöneuvos, taina.mantyranta@gov.fi, +358 295 163 692
- Kulttuurikoulutetut ikääntyneiden palveluissa: Satu Karppanen, neuvotteleva virkamies, satu.karppanen@gov.fi, +358 295 163 549
- Ohjaus ja neuvonta lääkinällisessä kuntoutuksessa: Anne Kanto-Ronkanen, erityisasiantuntija, anne.kanto-ronkanen@gov.fi, +358 295 163 153

Maksatukseen liittyvissä kysymyksissä sosiaali- ja terveysministeriöön voi ottaa yhteyttä sähköpostitse [valtionavustukset.stm\(at\)gov.fi](mailto:valtionavustukset.stm(at)gov.fi).

Sovelletut oikeusohjeet

Valtionavustuslaki (688/2001)

Valtion talousarvio vuodelle 2023 (154/2022 vp) ja siinä asetettu määräraha

Hallintolaki (434/2003)

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Sosiaali- ja terveysministeri

Lääkintöneuvos

Kaisa Juuso

Taina Mäntyranta

Liitteet	Oikaisuvaatimusosoitus Hankehakemusten arviointilomake Maksatusohje
Jakelu	Hankehallinnoija ja päätöksessä mainitut
Tiedoksi	YPA valtionavustukset STM APO/OHO/TUTO/YTO Talousasiat

Hyvinvointi

Terveys

Turvallisuus

KESKI-SUOMEN KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Koonti vuodesta 2023

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Keski-Suomen kestävä kasvun ohjelman vuosi 2023

Keski-Suomen kestävä kasvun ohjelman tarkoituksena on, että keskisuomalaiset saavat tarvitsemansa sosiaali- ja terveyspalvelut yhdenvertaisesti, helposti, kynnyksettömästi ja monikanavaisesti.

Panostamme etenkin haavoittuvassa ja heikossa asemassa olevien asiakkaiden palveluihin. Tavoitteenamme on purkaa koronan aiheuttamaa sosiaali- ja

terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa, nopeuttaa hoitoon pääsyä pysyvästi ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja sekä edistää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutumista.

Ohjelman rahoituksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. Rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU).

Keski-Suomen kestävä kasvun ohjelman toisen rahoitusvaiheen (2023–2025) ensimmäinen toimintavuosi on takana, ja nyt on hyvä hetki pysähtyä hetkeksi jo saatujen tulosten ja vaikutusten äärelle. Kehittämistyössä vauhti on monesti kova, ja hanketyöntekijöiden työn imu valtava – asukkaidemme palveluiden kehittäminen ja parantaminen ovat työlle innostavat ja palkitsevat lähtökohdat. Olemme saaneet jo paljon hyvää aikaan.

Olemme kehittäneet hoitoon ja palveluihin pääsyä, purkaneet koronasta aiheutunutta hoito- ja palveluvelkaa sekä edistäneet sosiaali- ja terveyspalveluiden sähköisten palveluiden kehittämistä ja laajentamista. Lisäksi olemme parantaneet hoitopääsytiedon ja seurantatiedon laatua. Toimenpiteiden suunnittelu ja hankesuunnitelma toteutettiin tiiviissä yhteistyössä palvelutuotannon ja kumppaneiden kanssa, ja hankkeen rahoituksella asiakastyötä tekevää henkilöstöresurssia pyrittiin sijoittamaan juuri sinne, missä tavoitamme erityisesti heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevia asukkaita. Moni toimenpide jatkuu siitä, mihin [Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa](#) päästiin.

Monesti kehittämistyössä puhutaan, että loppuvaiheessa tulee juurruttamisvaihe ja sen pohdinta, miten kehittämisen tulokset saadaan pysyviksi käytännöiksi. Meillä lähtökohdat ovat olleet hieman erilaiset, ja jokainen toimenpide on peilattu heti alussa hyvinvointialueen strategiaan ja sen toimeenpano-ohjelmaan. Jokaiselle kehittämiskokonaisuudelle on sovittu hyvinvointialueen palvelutuotannosta tai johdosta omistaja, eli kehittämisen omistajuus on vahvasti itse palvelutuotannossa.

Olen monesti kuvannut Kestävän kasvun ohjelmaa ikään kuin fasilitaattorina, potkurina tai lisäboostina sille, mitä palvelutuotannossa jo tehdään tai on suunniteltu tehtävän. Näin erillistä juurruttamisvaihetta ei hankkeen lopussa enää tarvita, kun toimenpiteet ovat suoraan hyvinvointialueen rakenteissa. Kestävän kasvun ohjelmaa viedään koko ajan eteenpäin strategian toimeenpano-ohjelman rinnalla ja osana sitä.

Moni muutos lähtee asenteesta.

Tulosten ja vaikutusten arviointi on monesti haastavaa lyhyen ajan sisällä. Voimme kuitenkin jo osoittaa, että olemme saaneet vuonna 2023 paljon aikaan. Keski-Suomen sähköisiä sosiaali- ja terveyspalveluja on laajennettu hankerahoituksella tavoittamaan lähes 70 % Keski-Suomen asukkaista. Hoitaja-avusteisen etädiagnostiikkalaitteiston turvin on pohjoisen Keski-Suomen useasta kunnasta saatu purettua lääkärijonot kokonaan. Seniorin hyvinvointineuvolan toimintamalli on jalkautunut nopeasti hyvinvointialueen rakenteisiin, ja suunnitelmat pysyvään toimintamalliin hyvinvointialueen omalla resurssilla ovat käynnissä.

Hankerahoituksella on vahvistettu sekä nuorten että aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluita ja nopeutet-

tu hoitoon pääsyä. Jyväskylässä hoitoon pääsy mielen-terveys- ja päihdepalveluihin on lyhentynyt kuudesta viikosta alle tuntiin – hoito alkaa ensikontaktissa, ja asiakkaalla on mahdollisuus tavoittaa ammattilainen monikanavaisesti ja matalla kynnyksellä. Moni näistä esimerkeistä kertoo siitä, miten iso merkitys on hyvinvointialueen tahtotilalla, osaavalla ja rohkealla johtamisella, pienelläkin toimintamallin muutoksella – ei välttämättä aina niinkään lisäresurssilla. Moni muutos lähtee asenteesta.

Tavoitteenamme on ollut alusta asti, ettei Kestävän kasvun ohjelmaa nähdä erillisenä tai kaukaisena hanke-toimijana, ja tässä olemme onnistuneet erinomaisesti. Haluankin kiittää hyvää yhteistyöstä erityisesti hyvinvointialueen päättäjiä, viranhaltijoita ja esihenkilöitä, joiden kanssa olemme saaneet edistää kokonaisuuksia asukkaidemme palveluiden kehittämiseksi. Kiitos myös kaikille ammattilaisille sekä hankkeen kehittämistyöntekijöille, jotka ovat antaneet asiantuntemuksensa ja valtavan arvokkaan työpanoksensa palvelujen kehittämiseen.

Emilia Nygren
Hankepääällikkö

Keski-Suomen kestävä kasvun ohjelma (2022–2025)

Hoitoon ja palveluihin pääsyn parantaminen

- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Somaattisten pitkäaikaissairauksien hoito
- Seniorin hyvinvointineuvola
- Työttömien terveystarkastukset
- Moniammatillinen ja monialainen toimintamalli

Sähköisten sosiaali- ja terveystalvelujen kehittäminen

- Digitaalinen sosiaali- ja terveystalvelukeskus
- Hoitaja-avusteinen etädiagnostiikka
- Omaolo
- Digitaaliset hoito- ja palvelupolut
- Ammattilaisten digimentorointi
- Neuvolan segmentoinnin digitaalinen työkalu
- Lapsibudjetoinnin työkalu
- Tekoälyä hyödyntävä puhelinrobotti
- Asiakaspalaute
- Johdon työpöytä

Kumppanuus ja verkostot hyvinvointia ja terveyttä edistävssä työssä

- Digitaalinen palvelutarjotin
- Hyvinvointilähete

Kirjaamistiedon laadun parantaminen

- Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon kirjaaminen

Hoitoon ja palveluihin pääsyn parantaminen

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Aloitimme IPS – Sijoita ja valmenna! -työhönvalmennuksen asiakastyön.
- Vahvistimme hoidon tarpeen arvioinnin yksikköä (Ensilinja) ja koulutimme sen työntekijöitä.
- Nopeutimme hoitoon pääsyä merkittävästi.
- Sovimme sosiaalihuollon kanssa tehtävästä yhteistyöstä.
- Selkeytimme yhteydenottoa palveluihin.

Seuraavaksi

- Jatkamme IPS-työhönvalmennusta ja tarkastelemme palvelun vaikutuksia.
- Vahvistamme yhteistyötä työvoimaviranomaisen ja työnantajien suuntaan.
- Vahvistamme kokemusasiantuntijuuden hyödyntämistä.
- Rekrytoidut sairaanhoitajat, sosiaaliohjaajat ja sosiaalityöntekijät aloittavat työt.
- Arvioimme jo tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja vaikutuksia.

Lukuja

IPS

- 59 ohjausta palveluun
- 48 työhönvalmennettavaa
- 5 työllistynyttä
- 2 opinnot aloittanutta

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Alle 1 vuorokaudessa ensimmäinen hoitokontakti

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut ja oppimisvaikeudet

- Purimme psykologin tutkimusjonoja.
- Vahvistimme kuraattori- ja psykologityön kuntouttavaa ja konsultoivaa roolia sairaalakoulun monialaisessa asiantuntijaryhmässä.
- Sovimme sairaalakoulun monialaisen asiantuntijatyöryhmän konsultaatiokäytännöt.
- Vahvistimme sijoitusvaarassa olevien ja sijoitettujen lasten oppimisvaikeuksien tunnistamista ja tukea.
- Kartoitimme lasten toiminnanohjauksen ja tarkkaavuuden taitoja pelillisellä menetelmällä virtuaalitekniikkaa hyödyntäen (NÄKY-pilotti).

Seuraavaksi

- Puramme hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelkaa sekä tutkimusjonoja.
- Osallistumme nuorten mielen hyvinvoinnin kampanjaan.
- Koulutamme opiskeluhuollon ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyön tiimien ammattilaisia systeemiseen työtoteeseen.
- Työskentelemme konsultointikäytänteiden mukaisesti ja seuraamme työskentelyn vaikutuksia.
- Jalkaudumme oppilaitoksiin ja tuemme ryhmätoimintojen suunnittelua ja pitämistä oppilaitoksissa.
- Luomme sairaalakoulun monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelystä toimintakäytännöt opiskeluhooltoon.
- Seuraamme sairaalakoulusta omaan kouluun palaamisen sujuvuutta.
- Tarkastelemme toiminnanohjauksen ja tarkkaavuuden arvioinnin pelin tuomia hyötyjä.

Lukuja

- 992 kontaktilla purettu lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden sekä oppimisvaikeuksien ja neuropsykiatristen häiriöiden hoito- ja palveluvelkaa
- 498 toiminnanohjaustaitojen kartoitusta pelillisellä menetelmällä
- 56 psykologin tutkimusta/arviointia

Somaattisten pitkäaikaissairauksien hoito

- Aloitimme ennakoivan kotiutuksen mallin pilotoinnin.
- Aloitimme Asiakaspolku osastolta kotiin -prosessin kirjaamisen kehittämisen.
- Purimme vastaanottojen hoitovelkaa.
- Purimme huonossa hoitotasapainossa olevien diabeetikoiden ja verenpainepotilaiden hoitojonoja.

Seuraavaksi

- Jatkamme ja laajennamme ennakoivan kotiutuksen toimintamallin kehittämistä.
- Jatkamme hoitovelan purkamista rekrytoimalla lisää hoitajia.

Lukuja

Pitkäaikaissairaiden jononpurku

- 2 375 Kontaktia
- 1 344 hoidettua pitkäaikaissairasta

Työttömien terveystarkastusten saatavuuden parantaminen

- Aloitimme sairaanhoitajien vastaanotot Jyväskylässä ja pohjoisessa Keski-Suomessa.
- Hoitajat aloittivat Työkykykoordinaattorikoulutuksen.

Seuraavaksi

- Puramme tarkastusjonoa.
- Jatkamme yhtenäisen toimintamallin kuvausta hyvinvointialueelle.

Lukuja

- 317 tehtyä työttömän terveystarkastusta
- 2 kk kuluessa yhteydenotosta tarkastukseen

Seniorin hyvinvointineuvola

- Laadimme palvelukuvauksen ja asiakaslupauksen.
- Käynnistimme seniorin hyvinvointineuvolan toimintaa yhdeksässä kunnassa.
- Osallistuimme aktiivisesti maakunnalliseen hyvinvointia ja terveyttä edistävään (hyte) työhön.
- Kuvasimme yhtenäisen toimintamallin ja sovimme toiminnan laajentamisesta koko hyvinvointialueelle.
- Esittelimme toimintaa asukkaille suunnatuissa tapahtumissa.

Seuraavaksi

- Seuraamme toiminnan vaikuttavuutta ja keräämme asiakaspalautetta.
- Tarkastelemme ikäryhmätarkastukseen kutsuttavien osallistumista ja valitun iän perusteita.
- Laajennamme toimintaa uusiin kuntiin.
- Jatkamme yhtenäisen toimintamallin kuvausta hyvinvointialueelle.

Lukuja

- 307 asiakaskontaktia
- 58 tehtyä 68-vuotiaiden hyvinvointitarkastusta
- 59 täytettyä Omaolon hyvinvointitarkastuslomaketta

Moniammatillisen ja monialaisen toimintamallin laajennus

- Jatkoimme Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa kuvattun hyvinvointialueen moniammatillisen toimintamallin jalkauttamista.
- Järjestimme sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille monialaisia työpajoja.
- Kuvasimme konsultointimallin, jolla vahvistimme moniammatillista työskentelyä sosiaalihuollossa.
- Jalkautimme sairaanhoitajia sosiaaliasemalle.
- Laajensimme farmaseutin palvelua Jyväskylän alueen sote-asetuille.
- Vahvistimme kansansairauksien ja mielenterveys- ja päihdesairauksien riskissä olevien asiakkaiden tunnistamista varhaisessa vaiheessa, sekä paransimme heidän hoitoon ja palveluun pääsyään.
- Sovimme käytänteistä monialaisille yhteisvastaanotoille.

Seuraavaksi

- Jatkamme toimintamallin laajennusta koko hyvinvointialueelle.
- Parannamme hoitoon ja palveluun pääsyä.
- Vahvistamme hoidon jatkuvuutta.
- Syvennämme sote-asettien välistä monialaista työskentelyä.
- Kehitämme paljon palveluita käyttävien asiakasprosessia ja tuotamme siitä kuvauksen.

Lukuja

Terveyspalvelujen jalkautus sosiaaliasemille

- 252 käyntiä
- 46 kotikäyntiä
- 171 puhelua
- 45 konsultaatiota
- 383 asiakkaan asian hoitoa
- 109 kohtaamista palvelukeskus Hanskassa
- 29 monialaista yhteisvastaanottoa

Sähköisten sosiaali- ja terveystalvelujen vahvistaminen

Digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus

- Laajensimme digitaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelua 9 uuteen kuntaan.
- Vahvistimme etälääkäripalvelun saatavuutta.
- Kehitimme hyvinvointialueen sähköisen asiointin sivustoa ja sen saavutettavuutta.
- Toteutimme sähköisen asiointin kyselyn ja järjestimme palvelujen esittelytapahtuman asukkaille.
- Lisäsimme ihmisten tietoisuutta sähköisestä asioinnista mainoskampanjalla.
- Sovimme videovastaanottojen määrän lisäämisestä palvelujen kanssa.

Seuraavaksi

- Laajennamme digitaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaa pohjoisen Keski-Suomen alueelle.

Lukuja

- 77 % Keski-Suomen hyvinvointialueen asukkaista palveluiden piirissä
- 121 983 asiakaskontaktia
- 4,2 miljoonaa somekampanjan näyttökertaa
- 12 000 klikkausta Asioi sähköisesti -sivulle mainoskampanjalla

Hoitaja-avusteinen etädiagnostiikka

- Pilotoimme toimintaa pohjoisessa Keski-Suomessa ja sen avulla purimme jo hoitajonoja.
- Hankimme etädiagnostiikkalaitteita vastaanotoille ja ympärivuorokautisen hoivan yksiköihin.
- Koulutimme ammattilaisia laitteiden käyttöön.
- Kehitimme terveysasemien toimintatapoja hyödyntämällä ammattilais- ja asiakaskokemusta.
- Suunnittelimme laitteiden käyttöä ja jalkautusta.

Seuraavaksi

- Kuvaamme hoitaja-avusteisen etädiagnostiikan toimintamallin koko hyvinvointialueelle.
- Hankimme lisää etädiagnostiikkalaitteita yksiköihin, joissa niille on tarvetta.

Lukuja

- 1 432 toteutunutta etävastaanottoa pohjoisessa Keski-Suomessa
- 30 päivää nopeampi hoitoon pääsy
- 14 vrk hoitotakuu toteutuu

Omaolo

- Lisäsimme ja laajensimme olemassa olevien oirearvioiden käyttöä koko Keski-Suomen alueelle.
- Otimme käyttöön uusia oirearvioita.
- Otimme käyttöön hyvinvointitarkastuksen seniorin hyvinvointineuvolassa ja työttömien terveystarkastusprosessissa.
- Loimme yhtenäisen ammattilaisten koulutusmallin.

Seuraavaksi

- Jatkamme palvelujen yhdenmukaistamista.

Lukuja

- 24 397 tehtyä oirearviota
- 417 hyvinvointitarkastusta

Omaolo

Digitaaliset hoito- ja palvelupolut

- Aloitimme hoito- ja palvelupolkujen pilotoinnit alaselkäkipupotilaille ja tyyppiin 2 diabeetikoille.
- Selvitimme ja arvioimme pitkäaikaissairauksien hoito- ja palvelupolkujen soveltuvuutta perusterveydenhuoltoon.
- Toteutimme käyttäjäkyselyn palvelua käyttäneille asiakkaille ja ammattilaisille.
- Teimme väliarviointia palvelun vaikuttavuudesta.

Seuraavaksi

- Jatkamme digihoitopolkujen käyttöä fysioterapeuttien vastaanotoilla ja terveysasemilla.
- Selvitämme digivastuuhoitajien roolia digihoitopolkujen jalkauttamisessa terveysasemilla.
- Tuemme uusien hoito- ja palvelupolkujen käyttöönottoa.
- Kartoitamme uusien toiminnallisuuksien käyttöönottoa.
- Kartoitamme muiden järjestelmien soveltuvuutta digitaalisena hoito- ja palvelupolkuna.

Lukuja

- 113 asiakasta on käyttänyt digitaalisia hoito- ja palvelupolkuja
- 22 ammattilaista on hyödyntänyt polkuja työssään

Ammattilaisten digimentorointi

- Suunnittelimme ja valmistelimme digimentoroinnin toimintamallin yhteistyössä hyvinvointialueen henkilöstön sekä Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun asiantuntijoiden kanssa.
- Kartoitimme henkilöstön digiosaamista yhteistyössä Jyväskylän ja Oulun yliopistojen kanssa.

Seuraavaksi

- Koordinoimme digimentoroinnin yksikkökohtaista pilotointia.
- Kokoamme digimentoriverkoston yksiköiden digimentoreista.
- Suunnittelemme toiminnan laajentamista kaikkiin yksiköihin.

Neuvolan segmentoinnin digitaalinen työkalu

- Kartoitimme työkalun tarvittavat ominaisuudet työpajoissa neuvolan työntekijöiden kanssa.
- Kehitimme työkalun prototyypin.
- Aloitimme keskustelut kouluterveydenhuollon kanssa työkalun soveltuvuudesta heidän segmentointitarpeisiinsa.

Seuraavaksi

- Olemme mukana työkalun toteutuksessa.
- Jatkamme keskustelua koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa työkalun soveltuvuudesta heidän segmentointitarpeisiinsa.
- Jatkamme työkalun kehitystyötä.

Lapsibudjetoinnin työkalu

- Aloitimme lapsibudjetoinnin työkalun käyttöönottopilotin.
- Sovimme osallistumisesta kansalliseen lapsibudjetoinnin verkostoon.

Seuraavaksi

- Jatkamme työkalun käyttöönottoa yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa.
- Hyödynnämme työkalun tuottamaa arviointitietoa talousarvion 2025 laadinnassa.

Tekoälyä hyödyntävä puhelinrobotti

- Kehitimme robotin prototyypin.
- Teimme alustavat käyttäjätestaukset.
- Rakensimme yhteistyöverkoston projektin edistämiseksi.

Seuraavaksi

- Aloitamme hankintaprosessin.
- Jatkamme käyttäjätestausta ja määritämme puhelinrobotille vaadittavia ominaisuuksia.
- Jatkamme yhteistyötahojen hyödyntämistä ja etsimistä.
- Aloitamme teknisen kehitystyön.

Asiakaspalautteen kerääminen

- Lisäsimme asiakaspalautteen antamisen kanavia ja vahvistimme niiden löydettävyyttä ja saavutettavuutta.
- Osallistuimme kansalliseen asiakaspalautteen keräämisen verkostoon.
- Olimme tukemassa Laatuportti-asiakaspalautejärjestelmän käyttöönottoa.

Seuraavaksi

- Jatkamme asiakaspalautteen keruun kehittämistä.

Johdon työpöytä

- Olimme mukana käynnistämässä johtamisen ratkaisuja tukevaa järjestelmäkehitystä.

Seuraavaksi

- Jatkamme työpöytäratkaisun kehitystä ja hankintaa.

Kumppanuus ja verkostot hyvinvointia ja terveyttä edistävässä työssä

Digitaalinen palvelutarjotin

- Osallistuimme kansallisen digitaalisen palvelutarjottimen, sen palvelukonseptin sekä digitaalisen toteutuksen yhteiskehittämiseen.
- Aloitimme oman alueellisen palvelutarjottimen kehittämisen.
- Rakensimme ja koordinoimme verkostoyhteistyötä Itä-Suomen yhteistoiminta-alueen (YTA) kanssa.
- Selvitimme palvelutietovarannon tietosisältöjä oleellisten palveluiden näkökulmasta.
- Rakensimme verkostoyhteistyötä kunta- ja järjestökenttään.
- Teimme selvityksen palvelutietovarannon palvelutietosisällöstä kuntien ja järjestöjen palvelukuvausten osalta.
- Paransimme kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueen palvelujen tietojen määrää ja laatua palvelutietovarannossa.

Seuraavaksi

- Jatkamme palvelutarjottimen suunnittelua.
- Osallistamme kehitystyöhön asukkaita, soite-ammattilaisia ja hyvinvointia edistäviä palveluntuottajia.
- Toteutamme palvelutarjottimen ja hyvinvointilähetteen teknisesti.
- Kehitämme oman palvelutarjottimemme julkaisuvalmiiksi.

Hyvinvointilähete

- Kartoitimme toimivia malleja läheteelle.
- Rakensimme lähetteen pilotoitavan mallin.
- Sovimme yhteistyöstä pilottia toteuttavien yksiköiden ja palveluntuottajien kanssa.
- Rakensimme verkostoyhteistyötä kunta- ja järjestökenttään.

Seuraavaksi

- Pilottoimme lähetettä valittujen toimijoiden kanssa ja keräämme kokemuksia mallin toimivuudesta.
- Kehitämme lähetteen toimintamallia ja sen skaalautuvuutta toisille kohderyhmille.
- Tarkastelemme lähetetoiminnan liitettävyyttä digitaaliseen palvelutarjontimeen.

Lukuja

Digitaalisen palvelutarjottimen ja hyvinvointilähetteen verkostoyhteistyö

- 100 tavattua järjestötoimijaa
- 45 tavattua kuntien edustajaa
- 14 kuntaa

Kirjaamistiedon laadun parantaminen

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen

- Vahvistimme rakenteellisen sosiaalityön osaamista järjestämällä teemasta työpajasarjan.
- Perustimme rakenteellisen sosiaalityön johto- ja ohjausryhmän.
- Loimme tiedontuotannon mallin ja alueellisen toteutussuunnitelman ensimmäiset versiot.

Seuraavaksi

- Testaamme alueellista toteutussuunnitelmaa hyvinvointialueen vastuualueilla ja konsernissa.
- Rakenteellisen sosiaalityön johto-/ohjausryhmän työskentely jatkuu ja sitä kehitetään.
- Jatkamme rakenteellisen sosiaalityön kehittämistä ja toimintamallien käyttöönottoa hyvinvointialueellamme.
- Jatkamme valtakunnallisen tiedontuotannon mallin pilotointia uusilla ilmiöillä.
- Jatkamme osallistumista THL:n verkostotoimintaan ja valtakunnalliseen kehittämistyöhön.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kirjaaminen

- Päivitimme hoidon tarpeen arvioinnin kirjaamisohjeet.
- Järjestimme terveydenhuollon kirjaamisen koulutuksia.
- Tuimme hoitoonpääsy tietojen raportoinnin muutoksen toteutusta palvelukohtaisesti.
- Aloitimme hoitoonpääsy tietojen laadun ja sen kehityksen seurannan.
- Käynnistimme sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämistyön.
- Edistimme kirjaamisen koulutusrakennetta.
- Aloitimme tiedon laadun hallinnan ja johtamisen mallin rakentamisen.
- Perustimme terveydenhuollon kirjaamisvastaavien ja sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijoiden verkostoja.

Seuraavaksi

- Jatkamme työskentelyä hoitoonpääsy tietojen laadun parantamiseksi.
- Jatkamme tiedon laadun hallinnan ja johtamisen mallin rakentamista.
- Aloitamme terveys- ja hoitosuunnitelmien mukaisen kirjaamisen edistämisen.
- Järjestämme sosiaalihuollon kirjaamisen koulutuksia.
- Perustamme sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen kirjaamisverkoston.

Ammattilaiset

- **27 kehittämistyöntekijää**
- **3 IPS-työhönvalmentajaa**
- **83 sairaanhoitajaa, joista 9 mielenterveys- ja päihdepalveluissa**
- **2 lääkäriä**
- **1 psykologi**
- **1 kuraattori**

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

www.hyvaks.fi

#hyvaks #hyväarkikaikille

Aluehallitus

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: § 18-25

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus ja -perusteet

Hyvinvointialueesta annetun lain 139.1 §:n mukaan seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Keski-Suomen hyvinvointialue, Aluehallitus

Kirjaamon yhteystiedot:

Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo

Hoitajantie 1

rakennus F2/-1

40620 Jyväskylä

kirjaamo@hyvaks.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on

Aluehallitus

pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää hyvinvointialueen kirjaamosta.
